

Informacja o postanowieniach z wzorca umownego
Ogólne Warunki Ubezpieczenia Mienia od Wszystkich Ryzyk Utraty lub Uszkodzenia

Rodzaj informacji	Dotyczy	Nr jednostki redakcyjnej wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3. Ust. 1-2
	Zakres ubezpieczenia	§ 5. Ust. 1-4, 6
	Czas trwania umowy ubezpieczenia	§ 12.
	Miejsce Ubezpieczenia	§4
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Definicje	§ 2. Ust. 14-15
	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3. Ust.4
	Zakres ubezpieczenia	§ 5. Ust. 4-6
	Suma ubezpieczenia	§ 6. Ust. 2
	System ubezpieczenia	§ 7. Ust. 5
	Wyłączenia ogólne	§ 8.
	Wyłączenia szczegółowe	§ 9.
	Zawarcie umowy ubezpieczenia	§ 10. Ust 6
	Obowiązki ubezpieczającego	§ 13. Ust. 4-5
	Ustalenie wysokości szkody	§ 15. Ust. 2, 10
	Ustalenie wysokości odszkodowania	§ 16. Ust. 2-3, 5-7
	Zabezpieczenie prawa do regresu	§ 19. Ust. 4

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK UTRATY LUB USZKODZENIA

§ 1.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia (zwane dalej ogólnymi warunkami) stanowią podstawę do zawierania umów ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia pomiędzy Avivą Towarzystwem Ubezpieczeń Ogólnych SA (zwanym dalej Aviva) a osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej (zwanymi dalej Ubezpieczającym).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta również na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych ogólnych warunków dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do Ubezpieczonego.

§ 2.

DEFINICJE

Ileokroć w niniejszych ogólnych warunkach, wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, a także w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonywaniem tej umowy używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

1) Mienie

Przedmioty materialne oraz nakłady adaptacyjne.

2) Budynki

Obiekty budowlane, które są trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową.

3) Budowle

Obiekty budowlane inne niż budynki, wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiące całość techniczną i użytkową; niniejsza kategoria mienia obejmuje m.in. instalacje wodociągowe, ściekowe, gazowe i elektryczne, liczniki, kable i przewody łączące obiekty zlokalizowane w obrębie miejsca ubezpieczenia ze stacjami rozdzielczymi sieci publicznej.

4) Maszyny, urządzenia, wyposażenie

Wszystkie rzeczy ruchome wykorzystywane przez Ubezpieczającego w prowadzeniu działalności, z wyłączeniem niskocennych składników majątku.

5) Nakłady adaptacyjne

Koszty remontów kapitałnych, częściowych lub prac adaptacyjnych w budynkach oraz pomieszczeniach niestanowiących własności Ubezpieczającego, poniesione w celu dostosowania ich do potrzeb prowadzonej działalności lub podniesienia standardu.

6) Niskocenne składniki majątku

Maszyny, urządzenia i wyposażenie, które ze względu na swoją niską wartość początkową zostały jednorazowo wliczone do kosztów operacyjnych i nie są ujmowane w ewidencji środków trwałych Ubezpieczającego.

7) Ruchomości osób trzecich

Rzeczy ruchome niestanowiące własności Ubezpieczającego, przyjęte przez niego na podstawie pisemnej umowy w celu wykonania usługi obróbki, naprawy, sprzedaży, składu, przechowania lub w innym podobnym celu wskazanym przez Ubezpieczającego, zgodnym z zaleceniem właściciela.

8) Rzeczy prywatne pracowników

Rzeczy osobiste pracowników Ubezpieczającego znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, z wyłączeniem wartości pieniężnych, wyrobów jubilerskich, pojazdów mechanicznych oraz wszelkiego rodzaju dokumentów.

9) Środki obrotowe

Mienie stanowiące własność Ubezpieczającego zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów, takie jak: materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby (m.in.: opakowania, materiały eksploatacyjne i pomocnicze), wytworzone lub przetworzone przez Ubezpieczającego produkty gotowe zdadne do sprzedaży lub w toku produkcji, półprodukty, surowce oraz towary nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, a także części zamienne i zapasowe, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów zaliczane do środków trwałych.

10) Gotówka

Krajowe i zagraniczne znaki pieniężne.

11) System ubezpieczenia na pierwsze ryzyko

System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową. Ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia losowego.

12) System ubezpieczenia na sumy stałe

System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową.

13) System ubezpieczenia na sumy zmienne

System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej, dziennej wartości kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową. Może być stosowany jedynie do ubezpieczania środków obrotowych i ruchomości osób trzecich.

14) Szkoda

Uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, spowodowany przez co najmniej jedno zdarzenie losowe. Nie obejmuje strat o charakterze następczym, między innymi takich jak utrata zysku lub zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym.

15) Franszyza redukcyjna

Ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.

16) Wartość mienia:

a) księgowa (ewidencyjna) brutto

Wartość mienia, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem kolejnych przeszacowań,

b) odtworzeniowa (nowa)

Wartość odpowiadająca:

- dla budynków lub budowli – kosztom odbudowy w tej samej lokalizacji, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, powiększonym o koszty zwykłego transportu i montażu – dla maszyn, urządzeń i wyposażenia,
- kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrach, powiększonym o koszty zwykłego transportu i montażu,

c) rzeczywista

Wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu jak w dniu poprzedzającym wydarzenie się szkody, tzn. przy uwzględnieniu faktycznego stopnia zużycia powiększonym o koszt zwykłego transportu i montażu.

17) Zdarzenie losowe

Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.

18) Kradzież z włamaniem

Dokonany lub usiłowany zabór mienia z pomieszczenia, do którego sprawca dostał się po uprzednim usunięciu siłą lub przy użyciu narzędzi (w tym podrobionym kluczem lub kluczem oryginalnym, który zdobył w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku) istniejących zabezpieczeń lub w którym ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie pomieszczenia wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń.

19) Rabunek

Dokonany lub usiłowany zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:

- a) użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczającego lub osób za które ponosi on odpowiedzialność,
- b) doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.

Niniejsze postanowienia mają również zastosowanie do przypadków, w których sprawca postępuje w opisany powyżej sposób bezpośrednio po dokonaniu kradzieży w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy. Działania sprawcy skierowane wobec osób będących pracownikami firm ochrony mienia lub indywidualnie prowadzących działalność w zakresie ochrony mienia, z którymi Ubezpieczający zawarł umowę cywilnoprawną będą traktowane na równi z działaniami wobec Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.

20) Wandalizm

Rozmyślne uszkodzenie lub zniszczenie mienia przez osobę lub osoby trzecie (osoby niebędące stronami umowy ubezpieczenia).

§ 3.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte następujące kategorie mienia:
 - 1) budynki, budowle,
 - 2) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
 - 3) środki obrotowe,
 - 4) nakłady adaptacyjne,
 - 5) gotówka,
 - 6) rzeczy prywatne pracowników,
 - 7) ruchomości osób trzecich,
 - 8) niskocenne składniki majątkustanowiące własność Ubezpieczającego (nie dotyczy mienia wymienionego w pkt. 6) i 7) lub wobec którego na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek ubezpieczenia.
2. Mienie nieujęte w ust. 1 pkt. 1) – 8) może zostać objęte ochroną ubezpieczeniową z zastrzeżeniem pisemnej akceptacji i potwierdzenia tego faktu ze strony Avivy.
3. Mienie objęte ochroną ubezpieczeniową pozostaje wyszczególnione w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
4. Aviva nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następującego mienia:
 - 1) upraw roślinnych, drzew, krzewów, zwierząt,
 - 2) gruntów, rzek, naturalnych zbiorników wodnych,
 - 3) pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowi rejestracji (wraz z naczepami i przyczepami, a także ciągników), taboru kolejowego, statków powietrznych i wodnych; wyłączenie odpowiedzialności nie dotyczy sytuacji, kiedy wymienione mienie stanowi środki obrotowe Ubezpieczającego, ruchomości osób trzecich lub też pojazdy mechaniczne i tabor kolejowy poruszają się wyłącznie w lokalizacji określonej w umowie ubezpieczenia jako miejsce ubezpieczenia,
 - 4) mostów, estakad, wiaduktów, pirsów, doków, nabrzeży, kanałów, rowów, wykopów, tuneli,
 - 5) mienia będącego w trakcie budowy, montażu, instalacji, rozruchu próbnego, testów poprzedzających uruchomienie przed podpisaniem przez Ubezpieczającego końcowego protokołu zdawczo-odbiorczego,
 - 6) mienia ruchomego o charakterze zabytkowym, artystycznym i unikatowym lub przedmiotów o wartości kolekcjonerskiej, a także wszelkiego rodzaju: dzieł sztuki, futer, kamieni szlachetnych, biżuterii oraz metali szlachetnych,
 - 7) programów komputerowych oraz wszelkich danych zapisanych w wersji elektronicznej,
 - 8) akt, dokumentów, danych zawartych na wszelkiego rodzaju innych nośnikach niż elektroniczne, wzorów, prototypów, eksponatów,
 - 9) namiotów (w tym namiotów foliowych), szklarni oraz mienia w nich zlokalizowanego,
 - 10) budynków i budowli przeznaczonych do rozbiórki, maszyn, urządzeń, wyposażenia przeznaczonego do likwidacji,
 - 11) nadziemnych, naziemnych i podziemnych sieci przesyłowych wszelkiego rodzaju (m.in. energetycznych, ciepłowniczych, telekomunikacyjnych) zlokalizowanych poza miejscem ubezpieczenia, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza przez Ubezpieczającego,
 - 12) mienia wyłączonego z eksploatacji przez okres dłuższy niż 30 dni, znajdującego się w miejscu ubezpieczenia, w którym nie jest prowadzona działalność gospodarcza,
 - 13) środków obrotowych z przekroczonym terminem ważności, wycofanych z obrotu lub też z innych przyczyn nieposiadających wartości handlowej.

§ 4.

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w §3 ust. 1 i 2, pozostaje objęte ubezpieczeniem w miejscu wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z postanowieniami §5 ust. 2, miejscem ubezpieczenia gotówki podczas transportu jest teren Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, powodującego bezpośrednie zagrożenie mienia objętego ochroną ubezpieczeniową i podjęcia działań mających na celu niedopuszczenie do powstania szkody lub zwiększenia się jej rozmiarów, w wyniku których mienie zostanie usunięte z miejsca ubezpieczenia, jest ono objęte ochroną ubezpieczeniową w nowej lokalizacji, do której zostało przeniesione przez okres nie dłuższy niż 10 dni od daty przeniesienia. Warunkiem jest niezwłoczne, pisemne zgłoszenie do Avivy faktu przeniesienia mienia. Powyższy okres może zostać przedłużony po uzyskaniu przez Avivę pisemnego wniosku od Ubezpieczającego, dotyczącego chęci takiego przedłużenia i potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 5.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszelkie szkody, powstałe w przedmiocie ubezpieczenia, w miejscu i w trakcie okresu ubezpieczenia wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, w wyniku zaistnienia jakichkolwiek zdarzeń losowych, z zastrzeżeniem wyłączeń zawartych w niniejszych ogólnych warunkach.
2. Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte dodatkowo szkody w gotówce podczas transportu.
3. Aviva odpowiada dodatkowo, w granicach sumy ubezpieczenia, za szkody w ubezpieczonym mieniu:
 - 1) będące wynikiem skażenia lub zanieczyszczenia ubezpieczonego mienia, powstałe w następstwie wystąpienia co najmniej jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
4. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, Aviva zwraca również Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia:
 - 1) koszty poniesione w celu zabezpieczenia ubezpieczonego mienia bezpośrednio zagrożonego szkodą,
 - 2) koszty wynikłe z zastosowania przez Ubezpieczającego wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu,jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się nieskuteczne, z zastrzeżeniem, że w przypadku opisanym w §16 ust. 2, koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia, bez względu na to, czy poniesione zostały na polecenie Avivy.
5. Jeżeli koszty określone w ust. 4 dotyczą łącznie mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, Aviva pokrywa je w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego, w jakiej wartość ubezpieczonego mienia pozostaje do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego.
6. Dodatkowo, z zastrzeżeniem określenia stosownego limitu odpowiedzialności w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte udokumentowane i uzasadnione koszty:
 - 1) poniesione w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją; dodatkowo ochrona obejmuje również koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonego mienia, jeżeli czynności takie są niezbędne w celu przeprowadzenia naprawy mienia dotkniętego szkodą; w żadnym wypadku nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich rekultywacją,
 - 2) związane z ratowaniem mienia, inne niż określone w ust. 4 (np. dozór mienia, opłaty za przechowanie),
 - 3) wykonania dokumentacji projektowej i nadzoru nad prowadzonymi pracami w związku z odbudową lub remontem, jeżeli Ubezpieczający jest zobowiązany do poniesienia takich kosztów zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, z zastrzeżeniem, że niniejsze koszty mogą zostać objęte ochroną jedynie w razie ubezpieczenia budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia wg wartości odtworzeniowej (nowej).

§ 6.

SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia, odrębna dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia, ustalana jest przez Ubezpieczającego. W odniesieniu do budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdej pozycji ujętej w ewidencji środków trwałych.
2. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy w odniesieniu do kategorii mienia, dla którego została ustalona, z zastrzeżeniem, że dla budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia górną granicę odpowiedzialności dla każdej z pozycji ewidencji środków trwałych stanowi suma ubezpieczenia ustalona dla tej pozycji.

3. Suma ubezpieczenia dla:
 - 1) budynków, budowli, maszyn, urządzeń, wyposażenia i nakładów adaptacyjnych odpowiada wartości mienia ustalonej na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia i może być określona wg wartości:
 - a) księgowej (ewidencyjnej) brutto,
 - b) odtworzeniowej (nowej),
 - c) rzeczywistej,
 - 2) środków obrotowych ustalana jest wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i odpowiada najwyższej dziennej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia,
 - 3) ruchomości osób trzecich ustalana jest wg wartości rzeczywistej i odpowiada najwyższej dziennej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia,
 - 4) rzeczy prywatnych pracowników ustalana jest wg wartości rzeczywistej i odpowiada iloczynowi liczby zatrudnionych osób w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia i sumy ubezpieczenia na pojedynczego pracownika, która jednocześnie stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy za szkody poniesione przez pojedynczego pracownika,
 - 5) gotówki ustalana jest wg wartości nominalnej i odpowiada najwyższej dziennej wartości tej kategorii mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia,
 - 6) niskocennych składników majątku ustalana jest wg ceny nabycia na dzień powstania szkody identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia.
4. W przypadku istotnych zmian poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (np. wskutek inflacji) Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia, w celu jej dostosowania do wymogów określonych w ust. 3. Podwyższenie lub obniżenie sumy ubezpieczenia będzie skuteczne dopiero po potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 7.

SYSTEM UBEZPIECZENIA

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia może być zawarta w systemie:
 - 1) na sumy stałe,
 - 2) na sumy zmienne,
 - 3) na pierwsze ryzyko.
2. W systemie na sumy stałe mogą być ubezpieczone wszystkie kategorie mienia wymienione w § 3 ust. 1 z wyjątkiem rzeczy prywatnych pracowników.
3. W systemie na sumy zmienne mogą być ubezpieczone jedynie środki obrotowe i ruchomości osób trzecich.
4. W systemie na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone jedynie nakłady adaptacyjne, rzeczy prywatne pracowników, gotówka i niskocenne składniki majątku.
5. Dodatkowo w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, dla poszczególnych kategorii mienia mogą zostać ustalone limity odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko dla następujących zdarzeń losowych: kradzież z włamaniem, rabunek, wandalizm.

§ 8.

WYŁĄCZENIA OGÓLNE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą bezpośrednio lub pośrednio wskutek:
 - 1) działania promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
 - 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu, czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziałujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
 - a) wojny, najazdu, wrogiego działania innego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych bez względu na fakt, czy wojna została wypowiedziana czy też nie, wojny domowej, buntu, przewrotu, rewolucji, powstania lub niepokojów społecznych przybierających rozmiary powstania, przewrotu wojskowego, działań uzurpatorskich, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego,
 - b) jakiegokolwiek aktu terroryzmu obejmującego w szczególności:
 - użycie lub groźbę użycia siły lub przemocy,
 - pozbawienie życia, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (obejmujące także usiłowanie, przygotowanie, pomocnictwo lub groźbę pozbawienia życia czy też zniszczenia lub uszkodzenia mienia), w szczególności na skutek działania promieniowania radioaktywnego lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub biologicznymi,
- dokonane przez jakiegokolwiek osoby lub grupy osób podejmujących działania w szczególności z pobudek politycznych, religijnych lub ideologicznych, tak aby:

- osiągnąć cele wynikające z przekonania, niezależnie od faktu, czy cele takie zostały w jakiegokolwiek formie zaimplementowane lub sprzeciwiane,
 - zastraszyć społeczeństwo lub jakąkolwiek jego część,
- c) wszelkich działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w literach a) i b), a także wszelkich działań pozostających w jakiegokolwiek relacji do zdarzeń wymienionych w literach a) i b),
 - 3) rozruchów, strajków, lokautów, niepokojów społecznych,
 - 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
 - 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub ubezpieczonego mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami,
 - 6) umyślnego działania lub zaniechania albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność,
 - 7) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub też przypadkowego przesłania lub przekazywania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego jakiegokolwiek instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określane mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.

2. Na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek udowodnienia, że wymienione w ust. 1 pkt. 2), 3) lub 4) zdarzenia, jako fakty powszechnie znane, nie były bezpośrednią lub pośrednią przyczyną powstania szkody.

§ 9.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) spowodowane wybuchami wywołanymi przez Ubezpieczającego dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych,
 - 2) powstałe w ubezpieczonym mieniu w związku z poddawaniem go w procesie technologicznym działaniu ognia lub ciepła technologicznego, albo w związku z wytwarzaniem lub przekazywaniem przez nie w procesie technologicznym ognia lub ciepła technologicznego,
 - 3) powstałe w ubezpieczonym mieniu na skutek dymów, oparów lub innych wyziewów powstałych w trakcie przeprowadzania przez Ubezpieczającego procesów technologicznych,
 - 4) w silnikach spalinowych zniszczonych lub uszkodzonych przez wybuch mający miejsce w komorze spalania,
 - 5) spowodowane przez deszcz lub grad, jeśli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu lub rynien, brak lub nienależyte zabezpieczenie otworów dachowych lub okiennych albo innych elementów obiektu, o ile obowiązek utrzymania stanu technicznego budynku spoczywał na Ubezpieczającym,
 - 6) powstałe wskutek powolnego i systematycznego niszczenia przedmiotu ubezpieczenia z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, grzewczych lub technologicznych, podsiąkania fundamentów lub murów wskutek działania wód gruntowych i opadowych, a także oddziaływania wilgotnego i suchego powietrza, gwałtownych zmian temperatury lub wilgotności powietrza, gnicia, utraty wagi, skurczenia, wyparowania, zmian w kolorze, fakturze, wykończeniu lub zapachu, działania insektów, zagrzybienia, zapleśnienia i przemarzania ścian,
 - 7) za które odpowiedzialność regulowana jest w prawie górniczym i geologicznym,
 - 8) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi, polegające na zapadaniu lub osuwaniu się ziemi,
 - 9) powstałe w mieniu będącym przedmiotem budowy, montażu lub instalacji,
 - 10) powstałe w związku z prowadzonymi przez Ubezpieczającego lub na jego zlecenie w obrębie miejsca ubezpieczenia robotami budowlanymi (rozumianymi zgodnie z prawem budowlanym), chyba że fakt prowadzenia takich robót został uprzednio zgłoszony przez Ubezpieczającego a kontynuacja ochrony została potwierdzona przez Avivę na piśmie,
 - 11) wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych,
 - 12) wynikające z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub eksploatacją,

a także szkody o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapania, pomalowanie powierzchni) nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności,

- 13) wynikające z negatywnego oddziaływania warunków atmosferycznych w odniesieniu do mienia, które niezgodnie ze swym przeznaczeniem i zaleceniami producenta co do warunków składowania lub eksploatacji znajdowało się na wolnym powietrzu,
 - 14) powstałe w wyniku zalania w środkach obrotowych, jeśli nie były one składowane na paletach, półkach, stelażach lub w inny sposób na wysokości co najmniej 10 cm od poziomu posadzki, chyba że do szkody doszło w wyniku zalania z góry,
 - 15) w gotówce, której brak lub niedobór jest wynikiem błędu lub pomyłki Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność,
 - 16) powstałe wskutek kradzieży mienia; wyłączenie niniejsze nie obejmuje szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem i rabunku, które pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - 17) w gotówce podczas transportu, jeżeli szkoda została spowodowana w związku z użyciem alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych substancji odurzających, jak również jeżeli transport był realizowany niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ośrodków warunków transportu wartości pieniężnych,
 - 18) powstałe w wyniku niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji,
 - 19) powstałe w wyniku nieuczciwości osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, a także w wyniku usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia lub wymuszenia rozbójniczego,
 - 20) spowodowane katastrofą budowlaną, zapadnięciem się, wyniesieniem, spękaniami, skurczeniem lub ekspansją elementów konstrukcji budynków takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity, chyba że nastąpiły one jako rezultat wcześniejszego zaistnienia innego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 21) spowodowane oddziaływaniem pola elektromagnetycznego na nośniki danych,
 - 22) spowodowane zakrzepnięciem lub zastygnięciem stopionych materiałów w maszynach i urządzeniach służących do przerobu, transportu lub przechowywania takich materiałów w stanie ciekłym (zbiorniki, pasy transmisyjne etc.),
 - 23) powstałe w wyniku zmian i wahań w poziomie wody gruntowej,
 - 24) powstałe wskutek wad projektowych, materiałowych, konstrukcyjnych, złego wykonania lub błędów w produkcji, w tym wad ukrytych,
 - 25) powstałe wskutek mechanicznych uszkodzeń rozumianych jako szkoda powstała wskutek błędnego zadziałania lub niezadziałania jakiegokolwiek części mechanicznej, jeżeli takie błędne zadziałanie lub niezadziałanie spowodowane zostało:
 - a) błędem w sterowaniu maszyną lub urządzeniem, niezależnie od faktu, czy taki błąd spowodowany został bezpośrednio lub pośrednio przez człowieka czy też jakiegokolwiek wewnętrzne lub zewnętrzne automatyczne urządzenie sterujące,
 - b) jakimkolwiek czynnikiem wewnętrznym rozumianym jako zdarzenie zaistniałe wewnątrz mechanizmu maszyny lub urządzenia, niezależnie od jego przyczyny pierwotnej,
 - 26) powstałe wskutek elektrycznych uszkodzeń rozumianych jako szkoda powstała wskutek niedotrzymania nominalnych parametrów prądu elektrycznego przewidzianych dla danej maszyny, urządzenia lub instalacji,
 - 27) spowodowane przerwą lub ograniczeniem w dostawie jakiegokolwiek rodzaju mediów,
- z zastrzeżeniem, że wyłączenia wskazane w punktach 24), 25), 26) oraz 27) zostają ograniczone do mienia bezpośrednio dotkniętego szkodą, natomiast z ochrony ubezpieczeniowej nie są wyłączone szkody w innym ubezpieczonym mieniu, powstałe w wyniku zdarzenia będącego następstwem zdarzeń wskazanych w ww. punktach.

§ 10.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela skierowanego do Avivy.
2. Wniosek powinien zawierać co najmniej:
 - 1) imię i nazwisko/firmę, siedzibę i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego jeżeli jest on inną osobą niż Ubezpieczający,
 - 2) miejsce, przedmiot, sumę, zakres i okres ubezpieczenia,
 - 3) opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpożarowych i antywłamaniowych oraz ich stan techniczny,
 - 4) opis bezpośredniego otoczenia miejsca ubezpieczenia (w tym zagrożeń naturalnych),
 - 5) informacje o zaistniałych w okresie ostatnich 5 lat szkodach w mieniu, bez względu na to, czy mienie było objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem

przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.

3. Aviva zastrzega sobie prawo żądania od Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający lub jego przedstawiciel zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji wymienionych w formularzu wniosku lub co najmniej wymienionych w ust. 2 oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w jakichkolwiek pismach Avivy, a także podać wszystkie znane sobie okoliczności istotne dla oceny ryzyka i zakresu odpowiedzialności. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub nieudzielenia odpowiedzi w odniesieniu do którejkolwiek z poruszonych przez Avivę kwestii zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. Jeżeli okoliczności, na podstawie których Aviva zawarła umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający lub jego przedstawiciel jest zobowiązany zawiadomić Avivę o takich zmianach niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.
6. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jej wiadomości. Jeżeli do powyższego naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
7. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek Ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem tej osoby do umowy ubezpieczenia, warunki umowy ubezpieczenia, w szczególności niniejsze ogólne warunki wraz z informacją o postanowieniach wzorca umownego, na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, rozumianym jako materiał lub urządzenie umożliwiające przechowywanie informacji kierowanych osobie do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odtworzenie przechowywanych informacji w niezminionej postaci.

§ 11.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki należnej z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej obliczana jest jako iloczyn:
 - 1) przyjętej w umowie ubezpieczenia stawki ustalonej w szczególności w oparciu o następujące kryteria: rodzaj prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, rodzaj mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, posiadane zabezpieczenia ppóz. i antywłamaniowe oraz ich stan techniczny, lokalizacja miejsca ubezpieczenia, dotychczasowa szkodowość oraz
 - 2) zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia.
2. Dla kategorii mienia ubezpieczanych w systemie na sumy zmienne przy wyliczeniu składki mają dodatkowo zastosowanie następujące zasady:
 - 1) w momencie zawierania umowy ubezpieczenia ustalana jest składka zaliczkowa nie mniejsza niż wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia procent składki należnej,
 - 2) rozliczenie składki zaliczkowej następuje w terminie do 30 dni po zakończeniu okresu ubezpieczenia na podstawie raportu sporządzonego przez Ubezpieczającego i przekazanego Avivie, wykazującego średnie arytmetyczne stany zapasów w poszczególnych miesiącach przy czym składka zaliczkowa jest ostatecznie korygowana na podstawie średniej arytmetycznej wartości stanu zapasów w okresie ubezpieczenia (ustalanej jako średnia arytmetyczna z danych dotyczących poszczególnych miesięcy); jeżeli ustalona w ten sposób składka ostateczna przewyższa składkę zaliczkową, Ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia różnicy pomiędzy składką ostateczną a składką zaliczkową.
3. Wysokość składki z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej, jak również termin jej płatności wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie braku określenia terminu płatności, składka lub jej rata należna Avivie powinna zostać w pełni opłaconą w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
4. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. W razie rozłożenia płatności składki na raty, z chwilą uznania przez Avivę roszczenia niezapłacone raty składki stają się natychmiast wymagalne. Jeżeli Ubezpieczający nie opłaci pozostałych rat składki, Aviva pomniejszy o tę sumę należne odszkodowanie.
5. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się ilość środków pozwalająca na realizację p. 5. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się ilość środków pozwalająca na realizację przelewu.

6. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zaistnienia zdarzenia losowego, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
2. Aviva zastrzega sobie prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Aviva, o ile nie umówiono się inaczej.
3. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia losowego mogącego pociągnąć za sobą powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych ogólnych warunków:

§ 12.

CZAS TRWANIA UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres ubezpieczenia wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność Avivy rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu.
2. Jeżeli Aviva ponosiła odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej raty, a składka lub jej rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, Aviva ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka, a Aviva zachowuje prawo do żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Aviva nie poinformuje Ubezpieczającego, będącego konsumentem, o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, wówczas termin 30 dni, biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej.
4. Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Avivę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu Ubezpieczający świadomie wprowadził Avivę w błąd lub zataił istotne informacje.
5. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez Avivę po upływie wskazanego na polisie terminu płatności raty składki odpowiedzialność Avivy ustaje i uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa wymienione 7 dni.
6. W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia lub rozwiązania albo wygaśnięcia z innych przyczyn, Aviva dokona zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia.
7. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione, za zgodą Avivy, na jego nabywcę. Przeniesienie tych praw bez zgody Avivy uznaje się za bezskuteczne. W razie przeniesienia praw, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą Avivy umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli natomiast prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

§ 13.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:
 - 1) utrzymywania we własnym zakresie i na własny koszt zajmowanych i wykorzystywanych pomieszczeń, budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz ich zabezpieczeń w dobrym stanie technicznym, a także podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody,
 - 2) eksploatacji posiadanego mienia zgodnie z zaleceniami i wskazówkami jego producenta lub dostawcy, przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa i norm, w szczególności w zakresie ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 3) stosowania się do wszelkich norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności,
 - 4) niezwłocznego powiadomienia Avivy o wszelkich zmianach okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę dokonaną przez Avivę przyjętego do ubezpieczenia ryzyka i na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia szkody,
 - 5) wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Aviva zastrzega sobie prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Aviva, o ile nie umówiono się inaczej.
3. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia losowego mogącego pociągnąć za sobą powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych ogólnych warunków:
 - 1) Ubezpieczający jest zobowiązany:
 - a) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - b) niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych zawiadomić Avivę,
 - c) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia nastąpiły w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody lub też w razie istnienia innych znamion przestępstwa,
 - d) udzielić Avivie lub powołanym przez Avivę niezależnym ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, odpowiedzialności Avivy oraz określenia wysokości odszkodowania, przy czym Ubezpieczający obowiązany jest jednocześnie sporządzić, na podstawie posiadanych materiałów i na własny koszt, obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać Avivie roszczenie,
 - e) z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym, do czasu rozpoczęcia przez Avivę inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody Avivy na przystąpienie do usuwania skutków szkody,
 - f) po uzyskaniu zgody Avivy, przystąpić i przeprowadzić odbudowę, remont lub naprawę bez nieuzasadnionej zwłoki.
 - 2) Przedstawiciele Avivy są upoważnieni:
 - a) do wejścia na teren miejsca ubezpieczenia oraz inspekcji obiektów, w których wydarzyła się szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia,
 - b) do rozporządzania odzyskami z mienia dotkniętego szkodą, z zastrzeżeniem, że w żadnym wypadku Ubezpieczający nie może, według jego woli, pozostawić uszkodzonego mienia Avivie.
4. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba, za którą ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 3 pkt. 1) litera a), odszkodowanie nie należy się.
5. W razie naruszenia przez Ubezpieczającego lub osobę, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, obowiązku wymienionego w ust. 3 pkt. 1) litera b), Aviva może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Avivie ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego.

§ 14.

TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, które spowodowało powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, Ubezpieczający niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych, zawiadomi o tym fakcie Avivę.
2. Na podstawie zawiadomienia, Aviva przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości szkody i odszkodowania. W oparciu o wymieniony w zdaniu poprzednim wykaz oraz zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków, Ubezpieczający obowiązany jest sporządzić obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać roszczenie. Aviva zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.
3. W razie konieczności wizyty przedstawiciela Avivy w miejscu powstania zdarzenia (w celu dokonania oględzin mienia dotkniętego szkodą), Ubezpieczający zostanie niezwłocznie poinformowany o takim fakcie.
4. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Aviva przekazuje Ubezpieczającemu stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia, również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
5. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w § 13 ust. 3.
6. Od decyzji odmownej Ubezpieczającemu przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego wskazanego w § 21.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o zajściu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy.

§15.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. Wysokość szkody dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia określa się w zależności od wartości, według jakiej została ustalona suma ubezpieczenia.
2. Dla mienia ubezpieczonego wg wartości odtworzeniowej (nowej) wysokość szkody ustala się:
 - 1) dla budynków lub budowli – jako wartość odpowiadającą niezbędnym kosztom odbudowy lub remontu zniszczonego lub uszkodzonego obiektu, w tej samej lokalizacji, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, powiększoną o koszty zwykłego transportu i montażu,
 - 2) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – jako wartość odpowiadającą niezbędnym kosztom naprawy bądź zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrach, powiększoną o koszty zwykłego transportu i montażu,z zastrzeżeniem, że w razie zaniechania odtworzenia, naprawy lub remontu mienia dotkniętego szkodą, jej wysokość ustala się według kosztów odbudowy lub remontu (dla budynków i budowli) lub według kosztów wytworzenia lub naprawy (dla maszyn, urządzeń i wyposażenia) potwierdzonych kalkulacją zleceniową lub ofertą dostawcy, z uwzględnieniem stopnia faktycznego zużycia ubezpieczonego mienia w dniu wydarzenia się szkody. W razie braku możliwości odtworzenia, naprawienia lub wyremontowania zniszczonej, utraconej lub uszkodzonej maszyny, urządzenia lub wyposażenia ze względu na fakt niedostępności na rynku urządzenia o identycznych lub możliwie zbliżonych parametrach technicznych, wysokość szkody ustala się jak w zdaniu poprzedzającym.
3. Dla mienia ubezpieczonego wg wartości księgowej (ewidencyjnej) brutto wysokość szkody ustala się na zasadach określonych w ust. 2, jednakże w żadnym wypadku całkowita wysokość szkody dla budynku, budowli, maszyny, urządzenia lub wyposażenia, ustalona zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków, nie może przekroczyć ustalonej dla niego wartości księgowej (ewidencyjnej) brutto, a w razie szkody częściowej, tej części wartości księgowej brutto, która odpowiada procentowemu stopniowi uszkodzenia.
4. Dla mienia ubezpieczonego wg wartości rzeczywistej wysokość szkody ustala się na zasadach określonych w ust. 2, jednakże z uwzględnieniem stopnia faktycznego zużycia w dniu wydarzenia się szkody.
5. Dla nakładów adaptacyjnych wysokość szkody ustala się na zasadach określonych w ust. 2, 3 lub 4 w zależności od tego, według jakiej wartości została ustalona suma ubezpieczenia.
6. Dla środków obrotowych wysokość szkody ustala się jako cenę nabycia lub koszty wytworzenia przez Ubezpieczającego.
7. Dla gotówki wysokość szkody ustala się jako wartość nominalną z dnia powstania szkody (wartość nominalną zagranicznych znaków pieniężnych przelicza się na PLN według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu powstania szkody).
8. Dla niskocennych składników majątku wysokość szkody ustala się jako cenę naprawy lub zakupu identycznego lub najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia.
9. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
10. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej, pamiątkowej lub sentymentalnej,
 - 2) jakichkolwiek kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji budynków, budowli, maszyn i urządzeń, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa; niniejsze ograniczenie nie ma zastosowania, jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości odtworzeniowej (nowej), a koszty takie zostały uwzględnione przy ustalaniu sumy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego – w takim przypadku niniejsze ograniczenie dotyczy jedynie kosztów powstałych w związku ze zmianami przepisów prawa, które zostało ustanowione i weszło w życie w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia,
 - 3) kosztów innowacji i ulepszeń.

§ 16.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z uwzględnieniem następujących zasad:
 - 1) do ustalonej wysokości szkody dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 4,

2) od ustalonej wysokości szkody odejmuje się wartość tej części mienia dotkniętego szkodą, które z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, sprzedaży lub przeróbki.

2. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia poniżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia (przy uwzględnieniu rodzaju deklarowanej wartości wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia), naliczone odszkodowanie zostanie zmniejszone w takiej proporcji, w jakiej pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do faktycznej, całkowitej wartości ubezpieczonej kategorii mienia w dniu powstania szkody. Zasada niniejsza nie będzie miała zastosowania dla mienia ubezpieczonego w wartości odtworzeniowej (nowej), jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia będzie mniejsza od faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia o nie więcej niż 10 proc., a także dla mienia ubezpieczonego w systemie na pierwsze ryzyko lub zdarzeń losowych, dla których ustalono limit odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko. Poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia oddzielnie, z zastrzeżeniem, że dla budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia weryfikacja będzie przeprowadzona w odniesieniu do poszczególnych pozycji ewidencji środków trwałych.
3. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia (przy uwzględnieniu rodzaju deklarowanej wartości wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia) w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, Aviva odpowiada tylko do wysokości faktycznej szkody.
4. Do wartości wyliczonego odszkodowania dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 6.
5. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania ustalonej zgodnie z postanowieniami ust. 1 – 4 potrąca się franszyzy redukcyjne w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
6. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Aviva odpowiada wobec innych ubezpieczycieli do wysokości szkody w takim stosunku w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
7. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym ubezpieczycielem uzgodniono, że suma wypłacana przez tego ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec Avivy zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 17.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Aviva wypłaci odszkodowanie w ciągu trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Avivy lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, Aviva wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu czternastu dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem, że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zostanie ona wypłacona w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że powyższe postanowienie nie ma zastosowania dla kategorii mienia ubezpieczanych w systemie na pierwsze ryzyko, a także zdarzeń losowych, dla których ustalono limit odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko oraz kosztów, dla których ustalono limit odpowiedzialności w okresie ubezpieczenia.

§ 18.

PLATNICY PODATKÓW POŚREDNICH

Jeżeli Ubezpieczający jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia, to wszelkie dane liczbowe, o których mowa w niniejszych ogólnych warunkach (w szczególności wartości, sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, koszty, odszkodowania), nie będą uwzględniały tego podatku.

§ 19.

ZABEZPIECZENIE PRAWA DO REGRESU

1. Z dniem zapłaty odszkodowania, roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Avivę do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Aviva pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Avivy.

2. Nie przechodzą na Avivę roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić Avivie, zarówno przed jak i po wypłacie odszkodowania, wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec osób trzecich odpowiedzialnych za szkodę, w tym dostarczyć odpowiednie dokumenty i udzielić niezbędnych Avivie informacji.
4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Avivy zrzekł się w całości lub w części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub też w nienależyty sposób wykonuje obowiązki określone w ust. 3, Aviva może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w § 21 ust. 4, wyjaśnimy, w informacji przekazywanej osobie zgłaszającej reklamację, przyczynę opóźnienia, Aviva wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Osoba zgłaszająca reklamację jest uprawniona do złożenia odwołania od decyzji Avivy dotyczącej złożonej reklamacji. W sprawach odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia § 21 ust. 1-5.
7. Zgłaszającemu reklamację, w sytuacji nieuwzględnienia jego roszczeń w powyższym trybie rozpatrywania reklamacji, przysługuje prawo do złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego. Osobie fizycznej będącej ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wystąpienia do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Rzecznik Finansowy jest uprawniony do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązania sporów konsumenckich, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Udział w postępowaniu jest dla Avivy obowiązkowy. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.rf.gov.pl.
8. Aviva podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
9. Konsumentowi przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
10. Sposób i tryb rozpatrywania wniosków i skarg przez podmioty, o których mowa w § 21 ust. 7-9 regulują właściwe przepisy.

§ 20.

POSTANOWIENIA DODATKOWE

1. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od określonych w niniejszych ogólnych warunkach, z zastrzeżeniem, że postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia uwzględnione zostały dodatkowe lub odmienne postanowienia umowne, mają one pierwszeństwo przed postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany informować Avivę o jakichkolwiek zmianach siedziby i adresu. Jeżeli Ubezpieczający zmienił siedzibę lub adres i nie zawiadomił o tym fakcie Avivę, jakkolwiek korespondencja skierowana na adres ostatniej znanej siedziby Ubezpieczającego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłaby doręczona, gdyby Ubezpieczający nie zmienił siedziby. Postanowienie zdania drugiego niniejszego ustępu nie dotyczy Ubezpieczającego będącego konsumentem.

§ 21.

REKLAMACJE.

1. Organem właściwym do rozpatrzenia reklamacji, rozumianych jako wystąpienie (w tym skarga i zażalenie) skierowane do Avivy przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uposażonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w którym Ubezpieczający, Ubezpieczony, uposażony lub inny uprawniony z umowy ubezpieczenia zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Avivę, jest Zarząd Avivy lub upoważnieni przez Zarząd Avivy pracownicy.
2. Reklamacje mogą być składane:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście w Avivie lub w jednostce Avivy obsługującej jej klientów albo przesyłką pocztową, w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529),
 - 2) ustnie – telefonicznie dzwoniąc pod numer (+48) 22 557 44 44 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Avivie lub jednostce Avivy obsługującej jej klientów,
 - 3) w formie elektronicznej – z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na adres: reklamacje@aviva.pl.
3. O sposobie rozpatrzenia reklamacji Aviva powiadomi osobę, która ją zgłosiła – w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji. Odpowiedź tę Aviva może dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek zgłaszającego reklamację.
4. Aviva rozpatrzy złożoną reklamację i udzieli odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania, przy czym do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.

§22.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDOWA

Powództwo o roszczenie z Umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§23.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych ogólnych warunków stosować się będzie prawo polskie.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach lub nieuzgodnionych dodatkowo, mają zastosowanie odpowiednie powszechnie obowiązujące przepisy prawa.
3. Niniejsze ogólne warunki zostały przyjęte Uchwałą Zarządu Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S. A. z dnia 22.12.2016 roku i mają zastosowanie do umów zawieranych począwszy od dnia 10.01.2017 r.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA

tel. +48 22 557 44 44
e-mail: bok@aviva.pl, www.aviva.pl

Informacja o postanowieniach z wzorca umownego
Ogólne Warunki Ubezpieczenia Maszyn i urządzeń od awarii

Rodzaj informacji	Dotyczy	Nr jednostki redakcyjnej wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3. Ust 1-2
	Miejsce ubezpieczenia	§ 4.
	Zakres ubezpieczenia	§ 5. Ust. 1-3, 5
	Czas trwania umowy ubezpieczenia	§ 12.
	Klauzula 006	Akapit 1
	Klauzula 007	Akapit 1
	Klauzula 302	Akapit 1
	Klauzula 311	Akapit 1
	Klauzula 312	Akapit 1
	Klauzula 315	Akapit 1
	Klauzula 319	Akapit 1
	Klauzula 321	Akapit 1
	Klauzula 322	Akapit 1
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Definicje	§ 2. Ust. 3-4
	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3. Ust. 3
	Zakres ubezpieczenia	§ 5. Ust. 3-4
	Wyłączenia ogólne	§ 8.
	Wyłączenia szczegółowe	§ 9.
	Zawarcie umowy ubezpieczenia	§ 10. Ust. 6
	Obowiązki ubezpieczającego	§ 13. Ust. 4-5
	Ustalenie wysokości szkody	§ 15. Ust. 6
	Ustalenie wysokości odszkodowania	§ 16. Ust. 2-3, 5-7
	Zabezpieczenie prawa do regresu	§ 19. Ust. 4
	Klauzula 006	Akapit 2-3
	Klauzula 007	Akapit 2-3
	Klauzula 302	Akapit 2
	Klauzula 312	Akapit 3
	Klauzula 315	Akapit 2-5
	Klauzula 319	Akapit 2
	Klauzula 321	Akapit 2
	Klauzula 322	Akapit 2-3
	Klauzula 331	Całość
	Klauzula 332	Całość
	Klauzula 342	Pkt 5
	Klauzula 343	Pkt 6
	Klauzula 344	Pkt 5-6
	Klauzula 345	Pkt 4

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MASZYN I URZĄDZEŃ OD AWARII

§ 1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maszyn i urządzeń od awarii (zwane dalej ogólnymi warunkami) stanowią podstawę do zawierania umów ubezpieczenia maszyn i urządzeń od awarii pomiędzy Avivą Towarzystwem Ubezpieczeń Ogólnych SA (zwanym dalej Aviva) a osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej (zwanymi dalej Ubezpieczającymi).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta również na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych ogólnych warunków dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do Ubezpieczonego.

§ 2. DEFINICJE

Ilekroć w niniejszych ogólnych warunkach, wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, a także w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonywaniem tej umowy używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

- 1) **Mienie**
Przedmioty materialne.
- 2) **System ubezpieczenia na sumy stałe**
System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową.
- 3) **Szkoda**
Uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia spowodowany przez co najmniej jedno zdarzenie losowe. Nie obejmuje strat o charakterze następczym, między innymi takich jak utrata zysku lub zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym.
- 4) **Franszyza redukcyjna**
Ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
- 5) **Wartość mienia:**
 - a) odtworzeniowa (nowa)
Wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrach powiększona o koszty transportu i montażu oraz wszelkie dodatkowe opłaty (w tym celne, jeżeli mają one zastosowanie),
 - b) rzeczywista
Wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu jak w dniu poprzedzającym wydarzenie się szkody, tzn. przy uwzględnieniu faktycznego stopnia zużycia.
- 6) **Zdarzenie losowe**
Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ochroną ubezpieczeniową obejmowane są maszyny i urządzenia stanowiące własność Ubezpieczającego lub dla których na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek ubezpieczenia, pod warunkiem że są one zainstalowane, gotowe do eksploatacji po pozytywnym zakończeniu okresu rozruchu próbnego i testów, co oznacza, że ich normalne działanie zostało rozpoczęte lub może być rozpoczęte w razie potrzeby. Maszyny i urządzenia pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową niezależnie od tego, czy znajdują się w ruchu czy w spoczynku, są zdemontowane w celu oczyszczenia, przeglądu lub remontu, są w trakcie wymienionych operacji lub podczas ponownego montażu w tym podczas rozruchu próbnego i testów związanych z takim ponownym montażem.
2. Maszyny i urządzenia objęte ochroną ubezpieczeniową pozostają wyszczególnione w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

3. Aviva nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następującego mienia:
 - 1) maszyn lub urządzeń użytkowanych na terenie elektrowni jądrowych lub też w innych obiektach lub zakładach w celu produkcji, przechowywania, obróbki lub przygotowania paliwa jądrowego, odpadów lub innych materiałów radioaktywnych,
 - 2) maszyn lub urządzeń pracujących pod ziemią.

§ 4. MIEJSCE UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w §3 ust. 1, pozostaje objęte ubezpieczeniem w miejscu określonym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
2. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, powodującego bezpośrednie zagrożenie mienia objętego ochroną ubezpieczeniową i podjęcia działań mających na celu niedopuszczenie do powstania szkody lub zwiększenia się jej rozmiaru, w wyniku których mienie zostanie usunięte z miejsca ubezpieczenia, jest ono objęte ochroną ubezpieczeniową w nowej lokalizacji, do której zostało przeniesione przez okres nie dłuższy niż 10 dni od daty przeniesienia. Warunkiem jest niezwłoczne pisemne zgłoszenie do Avivy faktu przeniesienia mienia. Powyższy okres może zostać przedłużony po uzyskaniu przez Avivę pisemnego wniosku od Ubezpieczającego dotyczącego chęci takiego przedłużenia i potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 5. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszelkie szkody, powstałe w przedmiocie ubezpieczenia w miejscu i w trakcie okresu ubezpieczenia wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia w wyniku zaistnienia jakichkolwiek zdarzeń losowych, z zastrzeżeniem wyłączeń zawartych w niniejszych ogólnych warunkach. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje w szczególności szkody powstałe w następującym:
 - 1) niewłaściwej obsługi maszyn i urządzeń, tj. nieostrożności, zaniedbania, niewłaściwego użytkowania, braku kwalifikacji, błędu operatora,
 - 2) wady odlewniczej, materiałowej oraz wadliwego wykonania,
 - 3) wybuchu fizycznego,
 - 4) błędów konstrukcyjnych, warsztatowych lub montażowych,
 - 5) rozerwania wskutek siły odśrodkowej,
 - 6) braku lub niedoboru wody w kotłach,
 - 7) niewłaściwych parametrów prądu zasilania,
 - 8) przepięcia i innych skutków pośredniego uderzenia pioruna.
2. Aviva odpowiada dodatkowo, w granicach sumy ubezpieczenia, za szkody w ubezpieczonym mieniu:
 - 1) będące wynikiem skażenia lub zanieczyszczenia ubezpieczonego mienia, powstałe w następstwie wystąpienia co najmniej jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
3. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, Aviva zwraca również Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia:
 - 1) koszty poniesione w celu zabezpieczenia ubezpieczonego mienia bezpośrednio zagrożonego szkodą,
 - 2) koszty wynikłe z zastosowania przez ubezpieczającego wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu
jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się nieskuteczne, z zastrzeżeniem, że w przypadku opisanym w § 16 ust. 2 koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia, bez względu na to, czy poniesione zostały na polecenie Avivy.
4. Jeżeli koszty określone w ust. 3 dotyczą łącznie mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, Aviva pokrywa je w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego, w jakiej wartości ubezpieczonego mienia pozostaje do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego.

5. Dodatkowo, z zastrzeżeniem określenia stosownego limitu odpowiedzialności w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte udokumentowane i uzasadnione koszty:

- 1) poniesione w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją; ochrona obejmuje również koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonego mienia, jeżeli czynności takie są niezbędne w celu przeprowadzenia naprawy mienia dotkniętego szkodą; w żadnym wypadku nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich rekultywacją,
- 2) związane z ratowaniem mienia, inne niż określone w ust. 3 (np. dozór mienia, opłaty za przechowanie),
- 3) poniesione w związku z koniecznością remontu lub odbudowy fundamentów maszyn i urządzeń objętych ochroną ubezpieczeniową,
- 4) wykonania dokumentacji projektowej i nadzoru nad prowadzonymi pracami w związku z odbudową lub remontem, jeżeli Ubezpieczający jest zobowiązany do poniesienia takich kosztów zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

§ 6.

SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczającego. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy, z zastrzeżeniem, że dla poszczególnych maszyn i urządzeń, zgodnie z wykazem, o którym mowa w § 10 ust. 2 pkt. 3), górną granicę odpowiedzialności stanowi suma ubezpieczenia ustalona dla danej pozycji.
2. Suma ubezpieczenia odpowiada wartości mienia ustalonej na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia i jest określona wg wartości odtworzeniowej (nowej).
3. W przypadku istotnych zmian poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (np. wskutek inflacji) Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia, w celu jej dostosowania do wymogów określonych w ust. 2. Podwyższenie lub obniżenie sumy ubezpieczenia będzie skuteczne dopiero po potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 7.

SYSTEM UBEZPIECZENIA

Umowa ubezpieczenia zawierana jest w systemie na sumy stałe.

§ 8.

WYŁĄCZENIA OGÓLNE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą bezpośrednio lub pośrednio wskutek:
 - 1) działania promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
 - 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu, czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziałujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
 - a) wojny, najazdu, wrogiego działania drugiego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych bez względu na fakt, czy wojna została wypowiedziana czy też nie, wojny domowej, buntu, przewrotu, rewolucji, powstania lub niepokojów społecznych przybierających rozmiary powstania, przewrotu wojskowego, działań uzurpatorskich, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego,
 - b) jakiegokolwiek aktu terroryzmu obejmującego w szczególności:
 - użycie lub groźbę użycia siły lub przemocy,
 - pozbawienie życia, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (obejmujące także usiłowanie, przygotowanie, pomocnictwo lub groźbę pozbawienia życia czy też zniszczenia lub uszkodzenia mienia), w szczególności na skutek działania promieniowania radioaktywnego lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub biologicznymi,
 - dokonane przez jakiegokolwiek osoby lub grupy osób podejmujących działania w szczególności z pobudek politycznych, religijnych lub ideologicznych, tak aby:
 - osiągnąć cele wynikające z przekonania, niezależnie od faktu, czy cele takie zostały w jakiegokolwiek formie zaimplementowane lub sprecyzowane,
 - zastraszyć społeczeństwo lub jakąkolwiek jego część;
 - c) wszelkich działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych

w literach a) i b), a także wszelkich działań pozostających w jakiegokolwiek relacji do zdarzeń wymienionych w literach a) i b).

- 3) rozruchów, strajków, lokautów, niepokojów społecznych,
 - 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
 - 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub ubezpieczonego mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami,
 - 6) umyślnego działania lub zaniechania albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność,
 - 7) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub też przypadkowego przesłania lub przekazywania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego jakiegokolwiek instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określane mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.
2. Na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek udowodnienia, że wymienione w ust. 1 pkt. 2), 3) lub 4) zdarzenia, jako fakty powszechnie znane, nie były bezpośrednią lub pośrednią przyczyną powstania szkody.

§ 9.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) spowodowane wadami lub usterkami istniejącymi przed lub w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność, wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć,
 - 2) za które, na podstawie obowiązujących przepisów prawa lub postanowień umowy, odpowiedzialne są osoby trzecie, działające w charakterze dostawcy, producenta, sprzedawcy, wykonawcy prac naprawczych lub remontowych, spedytora, przewoźnika, lub też innego usługodawcy lub podwykonawcy,
 - 3) powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów,
 - 4) wynikające z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub eksploatacją, a także wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych, osadzania się kamienia kotłowego lub powolnego i systematycznego oddziaływania warunków atmosferycznych,
 - 5) powstałe w wyniku ognia, gaszenia pożaru lub następującego po nim wyburzenia lub rozbiórki, bezpośredniego uderzenia pioruna, wybuchu chemicznego (z wyjątkiem wybuchu gazów spalinowych w kotłach), upadku lub przymusowego lądowania statku powietrznego, jego części, upadku wszelkich upuszczonych lub wyrzuconych z niego przedmiotów (w tym ładunku i paliwa), uderzenia pojazdu lądowego, jego części lub przewożonego na nim ładunku, zaważenia się budynków, zalania, opadów atmosferycznych, zapadania lub osuwania się ziemi, dymu, fali dźwiękowej, a także powodzi, lawiny, huraganu, trzęsienia ziemi, wybuchu wulkanu lub innych katastrof naturalnych,
 - 6) powstałe w wyniku kradzieży, w szczególności także kradzieży z włamaniem i rabunku,
 - 7) za które odpowiedzialność regulowana jest w prawie górniczym i geologicznym,
 - 8) w elementach i materiałach, które z uwagi na swoje specyficzne przeznaczenie i warunki pracy ulegają szybkiemu zużyciu lub które podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji, zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta; wyłączenie to dotyczy w szczególności materiałów pomocniczych, wymiennych elementów i narzędzi, np. wykładzin ogniotrwałych, części ze szkła, porcelany lub ceramicznych, pasów i taśm przesyłowych, lin, drutów, opon gumowych, matryc, form, cylindrów, walców deseniowych, młotów do kruszenia, sit, pasków i łańcuchów napędowych, wiertel, noży lub innego rodzaju ostrzy, brzeszczotów pił, bezpieczników oraz wszelkiego rodzaju materiałów eksploatacyjnych, m.in. takich jak smary, paliwa, katalizatory,

- 9) o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapania, pomalowanie powierzchni), nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności,
 - 10) powstałe w wyniku niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji,
 - 11) powstałe w wyniku nieuczciwości osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, a także w wyniku usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia lub wymuszenia rozbójniczego.
2. Dodatkowo Aviva nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek koszty powstałe w związku z prowadzeniem okresowych badań eksploatacyjnych, przeglądami lub naprawami konserwacyjnymi wynikającymi z zawartych umów serwisowych.

§ 10.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela skierowanego do Avivy.
2. Wniosek powinien zawierać co najmniej:
 - 1) imię i nazwisko/ firmę, siedzibę i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego jeżeli jest on inną osobą niż Ubezpieczający,
 - 2) miejsce, zakres i okres ubezpieczenia,
 - 3) wykaz maszyn i urządzeń, które mają zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, wraz z nazwą producenta, rokiem produkcji, typem, modelem oraz sumą ubezpieczenia określoną odrębnie dla każdej pozycji,
 - 4) informacje na temat stanu technicznego dla poszczególnych pozycji ww. wykazu,
 - 5) informacje o zaistniałych w okresie ostatnich 5 lat szkodach w maszynach i urządzeniach, bez względu na to, czy były objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.
3. Aviva zastrzega sobie prawo żądania od Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający lub jego przedstawiciel zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji wymienionych w formularzu wniosku lub co najmniej wymienionych w ust. 2. oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w jakichkolwiek pismach Avivy, a także podać wszystkie znane sobie okoliczności istotne dla oceny ryzyka i zakresu odpowiedzialności. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub nieudzielenia odpowiedzi w odniesieniu do którejkolwiek z poruszonych przez Avivę kwestii zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. Jeżeli okoliczności, na podstawie których Aviva zawarła umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający lub jego przedstawiciel jest zobowiązany zawiadomić Avivę o takich zmianach niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.
6. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do powyższego naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
7. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek Ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem tej osoby do umowy ubezpieczenia, warunki umowy ubezpieczenia, w szczególności niniejsze ogólne warunki wraz z informacją o postanowieniach wzorca umownego, na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, rozumianym jako materiał lub urządzenie umożliwiające przechowywanie informacji kierowanych osobiście do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odtworzenie przechowywanych informacji w niezminionej postaci.

§ 11.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki należnej z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej obliczana jest jako iloczyn:
 - 1) przyjętej w umowie ubezpieczenia stawki ustalonej w szczególności w oparciu o następujące kryteria: zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, rodzaj prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, rodzaj i stan techniczny mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, doświadczenie Ubezpieczającego w prowadzonej działalności, lokalizacja miejsca ubezpieczenia, dotychczasowa szkodowość oraz

2) zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia.

2. Wysokość składki z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej, jak również termin jej płatności wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie braku określenia terminu płatności, składka lub jej rata należna Avivie powinna zostać w pełni opłaconą w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. W razie rozłożenia płatności składki na raty, z chwilą uznania przez Avivę roszczenia niezapłacone raty składki stają się natychmiast wymagalne. Jeżeli Ubezpieczający nie opłaci pozostałych rat składki, Aviva pomniejszy o tę sumę należne odszkodowanie.
4. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się ilość środków pozwalająca na realizację przelewu.
5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zaistnienia zdarzenia losowego, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

§ 12.

CZAS TRWANIA UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres ubezpieczenia wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność Avivy rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu.
2. Jeżeli Aviva ponosiła odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej raty, a składka lub jej rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, Aviva ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiło odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka lub jej rata, a Aviva zachowuje prawo do żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosi odpowiedzialność.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Aviva nie poinformuje Ubezpieczającego, będącego konsumentem, o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, wówczas termin 30 dni, biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej.
4. Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Avivę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu Ubezpieczający świadomie wprowadził Avivę w błąd lub zataił istotne informacje.
5. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłaconą w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez Avivę po upływie wskazanego na polisie terminu płatności raty składki odpowiedzialność Avivy ustaje i uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa wymienione 7 dni.
6. W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia lub rozwiązania albo wygaśnięcia z innych przyczyn, Aviva dokona zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia.
7. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione, za zgodą Avivy, na jego nabywcę. Przeniesienie tych praw bez zgody Avivy uznaje się za bezskuteczne. W razie przeniesienia praw, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony, za zgodą Avivy, umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli natomiast prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

§ 13.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:
 - 1) utrzymywania we własnym zakresie i na własny koszt zajmowanych i wykorzystywanych pomieszczeń, budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz ich zabezpieczeń w dobrym stanie tech-

nicznym, a także podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody,

- 2) eksploatacji posiadanego mienia zgodnie z zaleceniami i wskazówkami jego producenta lub dostawcy, przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa i norm, w szczególności w zakresie ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 3) stosowania się do wszelkich norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności,
 - 4) niezwłocznego powiadomienia Avivy o wszelkich zmianach okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę dokonaną przez Avivę przyjętego do ubezpieczenia ryzyka i na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia szkody,
 - 5) wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Aviva zastrzega sobie prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Aviva, o ile nie umówiono się inaczej.
3. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia losowego mogącego pociągnąć za sobą powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych ogólnych warunków:
- 1) Ubezpieczający jest zobowiązany:
 - a) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - b) niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych zawiadomić Avivę,
 - c) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia nastąpiły w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody lub też w razie istnienia innych znamion przestępstwa,
 - d) udzielić Avivie lub powołanym przez Avivę niezależnym ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, odpowiedzialności Avivy oraz określenia wysokości odszkodowania, przy czym Ubezpieczający obowiązany jest jednocześnie sporządzić, na podstawie posiadanych materiałów i na własny koszt, obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać Avivie roszczenie,
 - e) z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym do czasu rozpoczęcia przez Avivę inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody Avivy na przystąpienie do usuwania skutków szkody,
 - f) po uzyskaniu zgody Avivy przystąpić i przeprowadzić odbudowę, remont lub naprawę bez nieuzasadnionej zwłoki.
 - 2) przedstawiciele Avivy są upoważnieni:
 - a) do wejścia na teren miejsca ubezpieczenia oraz inspekcji obiektów, w których wydarzyła się szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia,
 - b) do rozporządzania odzyskami z mienia dotkniętego szkodą, z zastrzeżeniem, że w żadnym wypadku Ubezpieczający nie może, według jego woli, pozostawić uszkodzonego mienia Avivie.
4. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba, za którą ponosi odpowiedzialność z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 3 pkt. 1) litera a), odszkodowanie nie należy się.
5. W razie naruszenia przez Ubezpieczającego lub osobę, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, obowiązku wymienionego w ust. 3 pkt. 1) litera b), Aviva może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Avivie ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego.

§ 14.

TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, które spowodowało powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, Ubezpieczający niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych, zawiadomi o tym fakcie Avivę.
2. Na podstawie zawiadomienia, Aviva przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości szkody i odszkodowania. Na podstawie

powyższego wykazu oraz zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków, Ubezpieczający obowiązany jest sporządzić obliczenie wysokości szkody oraz przygotować i przesłać roszczenie. Aviva zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.

3. W razie konieczności wizyty przedstawiciela Avivy w miejscu powstania zdarzenia (w celu dokonania oględzin mienia dotkniętego szkodą), Ubezpieczający zostanie niezwłocznie poinformowany o takim fakcie.
4. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Aviva przekazuje Ubezpieczającemu stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
5. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w § 13 ust. 3 pkt. 1.
6. Od decyzji odmownej Ubezpieczającemu przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego wskazanego w § 22.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o zajściu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy

§ 15.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. W razie szkody częściowej, kiedy mienie nadaje się do naprawy lub remontu, wysokość szkody ustala się jako niezbędne koszty naprawy lub remontu konieczne w celu przywrócenia uszkodzonej maszynie lub urządzeniu poprzedniego stanu zdadności do użytku z włączeniem kosztów demontażu w celu wykonania naprawy i ponownego montażu, kosztów zwykłego transportu oraz wszelkich koniecznych i uzasadnionych opłat dodatkowych (w tym celnych, jeżeli mają one zastosowanie). Jeżeli napraw dokonano w warsztacie Ubezpieczającego, Aviva zapłaci koszt materiału i płac poniesiony w celu naprawy oraz rozsądny narzut procentowy na pokrycie kosztów ogólnych, z zastrzeżeniem, że ustalona w taki sposób wysokość szkody nie może być większa niż określona na podstawie postanowień zawartych w zdaniu poprzedzającym. Jeżeli koszty naprawy lub remontu, o których mowa powyżej, są równe lub przekraczają wartość rzeczywistą maszyny lub urządzenia objętego umową ubezpieczenia, taką maszynę lub urządzenie uważa się za całkowicie zniszczone, a ustalenie wysokości szkody nastąpi na podstawie postanowień zawartych w ust. 2.
2. W razie szkody całkowitej wysokość szkody ustala się jako wartość rzeczywistą maszyny lub urządzenia z włączeniem niezbędnych kosztów montażu, kosztów zwykłego transportu oraz wszelkich koniecznych i uzasadnionych opłat dodatkowych (w tym celnych, jeżeli mają one zastosowanie).
3. W razie zaniechania odtworzenia, naprawy lub remontu mienia dotkniętego szkodą, jej wysokość ustala się według kosztów wytworzenia lub naprawy potwierdzonych kalkulacją zleceniową lub ofertą dostawcy, z uwzględnieniem stopnia faktycznego zużycia ubezpieczonego mienia w dniu wydarzenia się szkody. W razie braku możliwości odtworzenia, naprawienia lub wyremontowania zniszczonej, utraconej lub uszkodzonej maszyny lub urządzenia ze względu na fakt niedostępności na rynku maszyny, urządzenia lub ich części o identycznych lub możliwie zbliżonych parametrach technicznych, wysokość szkody ustala się jak w zdaniu poprzedzającym.
4. Koszty napraw prowizorycznych zostaną poniesione przez Avivę, jeśli takie naprawy stanowią część napraw ostatecznych i nie zwiększą całkowitej wysokości szkody ustalonej zgodnie z powyższymi postanowieniami.
5. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
6. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej, pamiątkowej lub sentymentalnej,
 - 2) jakichkolwiek kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji budynków, budowli, maszyn i urządzeń, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo, w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa, które zostało ustanowione i weszło w życie w okresie ważności umowy ubezpieczenia,
 - 3) kosztów innowacji i ulepszeń.

§ 16.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z uwzględnieniem następujących zasad:
 - 1) do ustalonej wysokości szkody dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 3,

- 2) od ustalonej wysokości szkody odejmuje się wartość tej części mienia dotkniętego szkodą, które z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, sprzedaży lub przeróbki.
2. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia poniżej faktycznej wartości odtworzeniowej (nowej), naliczone odszkodowanie zostanie zmniejszone w takiej proporcji, w jakiej pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do faktycznej całkowitej wartości odtworzeniowej (nowej) ubezpieczonego mienia w dniu powstania szkody. Zasada niniejsza nie będzie miała zastosowania, jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia będzie mniejsza od faktycznej wartości odtworzeniowej (nowej) przedmiotu ubezpieczenia o nie więcej niż 10 proc. Poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana dla poszczególnych pozycji wykazy maszyn i urządzeń, o którym mowa w § 10 ust. 2 pkt. 3).
3. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości odtworzeniowej (nowej) w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, Aviva odpowiada tylko do wysokości faktycznej szkody.
4. Do wartości wyliczonego odszkodowania dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 5.
5. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania ustalonej zgodnie z postanowieniami ust. 1 – 4 potrąca się franszyzy redukcyjne w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
6. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Aviva odpowiada wobec innych ubezpieczycieli do wysokości szkody w takim stosunku w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
7. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym ubezpieczycielem, uzgodniono, że suma wypłacana przez tego ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec Avivy zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 17.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Aviva wypłaci odszkodowanie w ciągu trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Avivy lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, Aviva wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu czternastu dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem, że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zostanie ona wypłacona w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że powyższe postanowienie nie ma zastosowania dla zdarzeń losowych lub kosztów, dla których ustalono limit odpowiedzialności.

§ 18.

PŁATNICZY PODATKÓW POŚREDNICH

Jeżeli Ubezpieczający jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia, to wszelkie dane liczbowe, o których mowa w niniejszych ogólnych warunkach (w szczególności wartości, sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, koszty, odszkodowania), nie będą uwzględniały tego podatku.

§ 19.

ZABEZPIECZENIE PRAWA DO REGRESU

1. Z dniem zapłaty odszkodowania, roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Avivę do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Aviva pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Avivy.
2. Nie przechodzą na Avivę roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić Avivie, zarówno przed jak i po wypłacie odszkodowania, wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec osób trzecich odpowiedzialnych za szkodę, w tym

dostarczyć odpowiednie dokumenty i udzielić niezbędnych Avivie informacji.

4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Avivy rzekł się w całości lub części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub też w nienależyty sposób wykonuje obowiązki określone w ust. 3, Aviva może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć.

§ 20.

POSTANOWIENIA DODATKOWE

1. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od określonych w niniejszych ogólnych warunkach, z zastrzeżeniem, że postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia uwzględnione zostały dodatkowe lub odmienne postanowienia umowne mają, one pierwszeństwo przed postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany informować Avivę o jakichkolwiek zmianach siedziby i adresu. Jeżeli Ubezpieczający zmienił siedzibę lub adres i nie zawiadomił o tym fakcie Avivę, jakkolwiek korespondencja skierowana na adres ostatniej znanej siedziby Ubezpieczającego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłaby doręczona, gdyby Ubezpieczający nie zmienił siedziby. Postanowienie zdania drugiego niniejszego ustępu nie dotyczy Ubezpieczającego będącego konsumentem.

§ 21.

REKLAMACJE

1. Organem właściwym do rozpatrzenia reklamacji, rozumianych jako wystąpienie (w tym skarga i zażalenie) skierowane do Avivy przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uposażonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w którym Ubezpieczający, Ubezpieczony, uposażony lub inny uprawniony z umowy ubezpieczenia zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Avivę, jest Zarząd Avivy lub upoważnieni przez Zarząd Avivy pracownicy.
2. Reklamacje mogą być składane:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście w Avivie lub w jednostce Avivy obsługującej jej klientów albo przesyłką pocztową, w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U poz. 1529),
 - 2) ustnie – telefonicznie dzwoniąc pod numer +48 22 557 44 44 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Avivie lub jednostce Avivy obsługującej jej klientów,
 - 3) w formie elektronicznej – z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na adres: reklamacje@aviva.pl.
3. O sposobie rozpatrzenia reklamacji Aviva powiadomi osobę, która ją zgłosiła – w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji. Odpowiedź tę Aviva może dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek zgłaszającego reklamację.
4. Aviva rozpatrzy złożoną reklamację i udzieli odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania, przy czym do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w § 21 ust. 4, wyjaśnimy, w informacji przekazywanej osobie zgłaszającej reklamację, przyczynę opóźnień, Aviva wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Osoba zgłaszająca reklamację jest uprawniona do złożenia odwołania od decyzji Avivy dotyczącej złożonej reklamacji. W sprawach odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia § 21 ust. 1-5.
7. Zgłaszającemu reklamację, w sytuacji nieuwzględnienia jego roszczeń w powyższym trybie rozpatrywania reklamacji, przysługuje prawo do złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego. Osobie fizycznej będącej ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wystąpienia do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Rzecznik Finansowy jest uprawniony do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Udział w postępowaniu jest dla Avivy obowiązkowy. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.rf.gov.pl
8. Aviva podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

9. Konsumentowi przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
10. Sposób i tryb rozpatrywania wniosków i skarg przez podmioty, o których mowa w § 21 ust.7-9 regulują właściwe przepisy.

**§ 22.
WŁAŚCIWOŚĆ SĄDOWA**

Powództwo o roszczenie z Umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpiezonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

**§ 22.
POSTANOWIENIA KOŃCOWE**

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych ogólnych warunków stosować się będzie prawo polskie.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach lub niezgodnionych dodatkowo mają zastosowanie odpowiednie obowiązujące przepisy prawa.
3. Niniejsze ogólne warunki zostały przyjęte Uchwałą Zarządu Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S. A. z dnia 22.12.2016 roku i mają zastosowanie do umów zawieranych począwszy od dnia 10.01.2017 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1

KLAUZULE INDYWIDUALNE

KLAUZULA NR 006

**KOSZTY PRACY W GODZINACH NADLICZBOWYCH I NOCNYCH,
W DNI USTAWOWO WOLNE OD PRACY ORAZ KOSZTY FRACHTU
EKSPRESOWEGO**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych lub w dni ustawowo wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego (z wyłączeniem frachtu lotniczego), pod warunkiem że koszty takie zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji.

Limit odpowiedzialności na jedno zdarzenie dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 007

KOSZTY FRACHTU LOTNICZEGO

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu frachtu lotniczego, pod warunkiem że koszty takie zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia oraz franszyza redukcyjna dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 302

UBEZPIECZENIE MIENIA OTACZAJĄCEGO

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w mieniu Ubezpieczającego innym niż maszyny lub urządzenia, które są lub mogłyby być objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszych ogólnych warunków, powstałe w miejscu ubezpieczenia na skutek:

- 1) wybuchu,
 - 2) przewrócenia lub zaważenia się,
 - 3) rozerwania wskutek działania siły odśrodkowej
- jakiegokolwiek ubezpieczonej maszyny lub urządzenia.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 311

UBEZPIECZENIE RYZYK CASCO

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w ubezpieczonych maszynach i urządzeniach, powstałych w miejscu ubezpieczenia na skutek działania ognia, zalania, zapadania się ziemi, osuwania się ziemi lub skał, powodzi, kradzieży z włamaniem, bezpośredniego uderzenia pioruna, wybuchu chemicznego.

Za kradzież z włamaniem uważa się dokonany lub usiłowany zabór mienia z pomieszczenia, do którego sprawca dostał się po uprzednim usunięciu siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń lub w którym ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem że opuszczenie pomieszczenia wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń.

KLAUZULA NR 312
UBEZPIECZENIE RYZYK CASCO W CZASIE TRANSPORTU

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w ubezpieczonych maszynach i urządzeniach, które to szkody powstały na terenie Rzeczypospolitej Polskiej podczas transportu lądowego (transport drogą powietrzną lub wodną pozostaje wyłączony z zakresu ubezpieczenia) na skutek wypadku lub kolizji środka transportu, działania ognia, zalania, zapadania się ziemi, osuwania się ziemi lub skał, powodzi, kradzieży z włamaniem, bezpośredniego uderzenia pioruna.

Za kradzież z włamaniem uważa się dokonany lub usiłowany zabór mienia poprzedzony usunięciem przeszkody materialnej będącej częścią konstrukcji lub specjalnym zamknięciem środka transportu.

Aviva wypłaci odszkodowanie tylko wówczas, jeżeli ubezpieczone mienie zostało profesjonalnie zapakowane i przygotowane do transportu, przy czym przez przygotowanie do transportu rozumie się również czynności sztauberskie (tzn. sposób rozmieszczenia i zamocowania mienia na środku transportu).

KLAUZULA NR 315
UBEZPIECZENIE SZKÓD POWSTAŁYCH WSKUTEK WYCIEKU ZE ZBIORNIKÓW

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w surowcach, półproduktach i produktach gotowych (zwanym dalej zapasami) w stanie ciekłym, powstałe na skutek wycieku ze zbiorników, w których takie towary były przechowywane, pod warunkiem że:

- 1) zbiorniki, z których nastąpił wyciek, są objęte umową ubezpieczenia,
- 2) wyciek jest wynikiem szkody objętej ochroną ubezpieczeniową zgodnie z niniejszymi ogólnymi warunkami.

Wysokość szkody i odszkodowania ustala się wg następujących zasad:

- 1) dla zapasów wyprodukowanych przez Ubezpieczającego – jako koszt wytworzenia poniesiony do dnia powstania szkody, jednak nie większy niż cena sprzedaży, pomniejszony o wszelkie koszty, których Ubezpieczający nie musiał ponosić lub poniósł w ograniczonym zakresie w związku z powstałą szkodą,
 - 2) dla zapasów, których Ubezpieczający nie jest producentem – jako cena nabycia, jednak nie więcej, niż cena sprzedaży, pomniejszona o wszelkie zaoszczędzone koszty, których Ubezpieczający nie jest zobowiązany ponieść w wyniku powstania szkody,
- z zastrzeżeniem, że jeżeli zapasy nadają się do naprawy i dalszego obrotu – jako koszt oczyszczenia i przywrócenia jakości zapasów sprzed szkody, jednak nie większy niż koszty określone zgodnie z postanowieniami pkt. 1. i 2., w każdym przypadku z uwzględnieniem wartości pozostałości po szkodzi, która zostanie odjęta od ustalonej wysokości szkody.

Aviva nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie szkody następujące, w szczególności spowodowane przez skażenie środowiska naturalnego, koszty usunięcia rozlanych zapasów oraz szkody wyrządzone w innym mieniu.

Suma ubezpieczenia zapasów ustalana jest przez Ubezpieczającego odrębnie dla każdego ze zbiorników, którego zawartość ma być objęta umową ubezpieczenia. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia towarów poniżej ich faktycznej wartości, należne odszkodowanie zostanie zmniejszone w takiej proporcji, w jakiej pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do faktycznej całkowitej wartości w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia, jak również wysokość franszyzy redukcyjnej w odniesieniu do szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej Klauzuli wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 319
UBEZPIECZENIE WYKŁADZIN OGNIOTRWAŁYCH I OBMURZA KOTŁÓW I PIECÓW PRZEMYSŁOWYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w wykładzinach ogniotrwałych oraz obmurzach kotłów i pieców przemysłowych, powstałe w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Wysokość szkody będzie każdorazowo pomniejszana o faktyczne zużycie na dzień powstania szkody, wynoszące nie mniej niż 20 proc. za każdy rok od momentu zamontowania wykładzin lub wybudowania obmurzy i nie więcej niż 80 proc. łącznie.

KLAUZULA NR 321
UBEZPIECZENIE TAŚM I ŁAŃCUCHÓW PRZENOŚNIKÓW

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w taśmach i łańcuchach ubezpieczonych przenośników, powstałe w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Wysokość szkody będzie każdorazowo pomniejszana o faktyczne zużycie na dzień powstania szkody, wynoszące nie mniej niż 15 proc. za każdy rok od momentu zamontowania taśm lub łańcuchów. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody w taśmach i łańcuchach, jeżeli faktyczne zużycie na dzień powstania szkody przekracza 75 proc.

KLAUZULA NR 322
UBEZPIECZENIE DRUTÓW I PRZEWODÓW NIEELEKTRYCZNYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w drutach i przewodach nieelektrycznych ubezpieczonych maszyn i urządzeń, powstałe w miejscu ubezpieczenia wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Wysokość szkody będzie każdorazowo pomniejszana o faktyczne zużycie na dzień powstania szkody, wynoszące nie mniej niż 15 proc. za każdy rok od daty produkcji maszyny lub urządzenia i nie więcej niż 80 proc. łącznie.

Z ochrony ubezpieczeniowej wyłączone pozostają przewody nieelektryczne przenośników linowych używanych do celów przemysłowych.

KLAUZULA NR 331
OKREŚLENIE ŻUŻYCIA W RAZIE PRZEWZAJANIA MASZYN ELEKTRYCZNYCH (NP. SILNIKÓW, GENERATORÓW, TRANSFORMATORÓW)

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, wprowadza się następujące postanowienie dotyczące określenia zużycia w razie przewzajania maszyn elektrycznych (np. silników, generatorów, transformatorów):

Jeżeli w wyniku szkody częściowej w maszynie elektrycznej (maszyna przetwarzająca energię mechaniczną w elektryczną (generator, prądnica), energię elektryczną w pracę mechaniczną (silnik elektryczny) lub energię elektryczną w inny rodzaj energii elektrycznej (przetwornica elektryczna, transformator) w toku napraw okaże się konieczne przeprowadzenie takiej maszyny, to część odszkodowania przypadająca na czystą robociznę związaną z przewożeniem i ponownym pokryciem płytami będzie obliczona z uwzględnieniem rocznego współczynnika spadku wartości ustalonego w dniu szkody, przy czym współczynnik ten będzie nie niższy, niż 5 proc. za każdy rok od daty produkcji i nie wyższy niż 60 proc. łącznie.

KLAUZULA NR 332
OKREŚLENIE ŻUŻYCIA W PRZYPADKU NAPRAW SILNIKÓW SPALINOWYCH (NP. WYSOKOPRĘŻNYCH, GAZOWYCH)

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, wprowadza się następujące postanowienie:

Wysokość szkody w odniesieniu do uszkodzonych części silników spalinowych, takich jak: tuleje, pokrywy głowic, cylindry łącznie z wyposażeniem i tłokami, będzie każdorazowo pomniejszana o faktyczne zużycie na dzień powstania szkody, wynoszące nie mniej niż 10 proc. za każdy rok od daty produkcji silnika i nie więcej niż 60 proc. łącznie.

KLAUZULA NR 342
PRZEGLĄDY MASZYN DOCISKOWYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, wprowadza się następujące postanowienia dotyczące przeglądów maszyn dociskowych:

- 1) Ubezpieczający na własny koszt zorganizuje przeprowadzenie przeglądu wszystkich części maszyn dociskowych poddanych działaniom wysokich naprężeń oraz poinformuje Avivę z co najmniej 2 tygodniowym wyprzedzeniem o dacie takiego przeglądu, tak aby przedstawiciel Avivy mógł uczestniczyć w przeglądzie;
- 2) Ubezpieczający na własny koszt wykona badania nieniszczące maszyn dociskowych (badanie może być przeprowadzone przez niezależnego rzeczoznawcę ds. prób nieniszczących). Powołany ekspert powinien określić datę kolejnej inspekcji;
- 3) Ubezpieczający przedstawi Avivie raporty z wykonanego przeglądu i badań wymienionych w pkt. 1 i 2;
- 4) powyższe przeglądy i inspekcje powinny być organizowane co najmniej w odstępach 12-miesięcznych. Ubezpieczający może ubiegać się o wydłużenie okresów pomiędzy przeglądami. Wydłużenie takie zostanie zaakceptowane, o ile w opinii Avivy nie spowoduje to wzrostu ryzyka;
- 5) jeżeli Ubezpieczający nie zastosuje się do warunków wymienionych w niniejszej Klauzuli, Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody powo-

dowane przez jakiegokolwiek okoliczności, które mogłyby być ujawnione, gdyby przegląd lub inspekcja odbyły się.

Daty kolejnych przeglądów ustalane są niezależnie od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa lub instrukcji czy zaleceń producenta lub dostawcy maszyn albo urządzeń, zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 343

PRZEGLĄDY SILNIKÓW ELEKTRYCZNYCH DWUBIEGUNOWYCH O MOCY POWYŻEJ 750 KW I CZTERO- LUB WIĘCEJ BIEGUNOWYCH O MOCY POWYŻEJ 1 000 KW

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, wprowadza się następujące postanowienia dotyczące przeglądów silników elektrycznych dwubiegunowych o mocy powyżej 750 KW i cztero- lub więcej biegunowych o mocy powyżej 1 000 KW:

- 1) Ubezpieczający na własny koszt zorganizuje przeprowadzenie przeglądu całkowitego otwartego silnika po 8 000 godzin pracy lub 500 uruchomieniach lub nie później niż dwa lata od daty ostatniego przeglądu oraz poinformuje Avivę z co najmniej 2 tygodniowym wyprzedzeniem o dacie takiego przeglądu, tak aby przedstawiciel Avivy mógł uczestniczyć w przeglądzie;
- 2) nowy silnik elektryczny musi być poddany przeglądowi po 2 000 godzin pracy lub nie później niż po roku eksploatacji;
- 3) Ubezpieczający jest zobowiązany dostarczyć Avivie raporty z dokonanych przeglądów;
- 4) okresy między kolejnymi przeglądami są liczone od pierwszego włączenia lub od ostatniego przeglądu danego turbogenerатора lub jego części, niezależnie od daty rozpoczęcia ubezpieczenia;
- 5) Ubezpieczający może ubiegać się o wydłużenie okresów pomiędzy przeglądami. Wydłużenie takie zostanie zaakceptowane, o ile w opinii Avivy nie spowoduje to wzrostu ryzyka;
- 6) Jeżeli Ubezpieczający nie zastosuje się do warunków wymienionych w niniejszej Klauzuli, Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane przez jakiegokolwiek okoliczności, które mogłyby być ujawnione, gdyby przegląd lub inspekcja odbyły się.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa lub instrukcji czy zaleceń producenta lub dostawcy maszyn albo urządzeń, zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 344

PRZEGLĄDY TURBIN PAROWYCH, WODNYCH I GAZOWYCH ORAZ TURBOZESPOŁÓW

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, wprowadza się następujące postanowienia dotyczące przeglądów turbin parowych, wodnych i gazowych oraz turbozespołów:

1. Ubezpieczający na własny koszt zorganizuje przeprowadzenie przeglądu całkowicie otwartego turbozespołu lub jego części w niżej wymienionych odstępach czasowych oraz poinformuje Avivę z co najmniej 2 tygodniowym wyprzedzeniem o dacie takiego przeglądu, tak aby przedstawiciel Avivy mógł uczestniczyć w przeglądzie:
 - 1) turbiny parowe i turbozespoły pracujące w przeważającym stopniu ze stałym obciążeniem oraz wyposażone w nowoczesne oprzyrządowanie, które umożliwia pełną kontrolę stanu maszyn, muszą być poddawane przeglądowi co najmniej co cztery lata,
 - 2) turbiny parowe i turbozespoły inne niż wymienione w pkt. 1) muszą być poddawane przeglądowi co najmniej co trzy lata,

- 3) turbiny wodne i turbozespoły muszą być poddawane przeglądom zgodnie z zaleceniem producenta, nie rzadziej jednak niż co dwa lata,
- 4) turbiny gazowe i turbozespoły gazowe muszą być poddawane przeglądom zgodnie z zaleceniem producenta.

2. Okresy pomiędzy przeglądami są liczone od pierwszego włączenia lub od ostatniego przeglądu danego turbozespołu lub jego części, niezależnie od daty rozpoczęcia ubezpieczenia.
3. Ubezpieczający poinformuje Avivę o każdej istotnej zmianie w pracy turbozespołu i obie strony wspólnie zadecydują o działaniach, jakie powinny być podjęte.
4. Ubezpieczający może ubiegać się o wydłużenie okresów pomiędzy przeglądami. Wydłużenie takie zostanie zaakceptowane, o ile w opinii Avivy nie spowoduje to wzrostu ryzyka.
5. Jeżeli szkoda w turbinie lub turbozespołe objętych umową ubezpieczenia powstanie po przekroczeniu przez Ubezpieczającego odpowiednich terminów przeglądów wymienionych w ust. 1 pkt. 1) – 4), Aviva ponosi odpowiedzialność jedynie za dodatkowe koszty naprawy, z wyłączeniem kosztów demontażu, ponownego montażu oraz innych kosztów, które musiałby zostać poniesione przez Ubezpieczającego w celu dokonania obowiązkowego przeglądu. Takie koszty demontażu i montażu oraz inne koszty związane z przeprowadzeniem przeglądu będą uważane za koszty przeglądu.
6. Jeżeli Ubezpieczający nie zastosuje się do warunków wymienionych w niniejszej Klauzuli, Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane przez jakiegokolwiek okoliczności, które mogłyby być ujawnione, gdyby przegląd lub inspekcja odbyły się.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa lub instrukcji czy zaleceń producenta lub dostawcy maszyn albo urządzeń, zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 345

PRZEGLĄDY I INSPEKCJE KOTŁÓW

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, wprowadza się następujące postanowienia dotyczące przeglądów i inspekcji kotłów:

- 1) Ubezpieczający na własny koszt zorganizuje coroczne lub w terminach przewidzianych w obowiązujących przepisach przeglądy kotłów. Ubezpieczający zorganizuje także na swój własny koszt przeglądy lub inspekcje wymagane przez odpowiednie upoważnione instytucje lub przez producenta;
- 2) Ubezpieczający poinformuje Avivę o takich przeglądach lub inspekcjach nie później niż dwa tygodnie przed terminem takiego przeglądu lub inspekcji, tak aby przedstawiciel Avivy mógł wziąć w nich udział;
- 3) Ubezpieczający może ubiegać się o wydłużenie okresu pomiędzy przeglądami lub inspekcjami. Takie wydłużenie może zostać zaakceptowane pod warunkiem że zostanie również zaakceptowane przez odpowiedni urząd nadzoru i w opinii Avivy nie spowoduje to wzrostu ryzyka;
- 4) Jeżeli Ubezpieczający nie zastosuje się do warunków wymienionych w niniejszej Klauzuli, Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane przez jakiegokolwiek okoliczności, które mogłyby być ujawnione, gdyby przegląd lub inspekcja odbyły się.

Daty kolejnych przeglądów ustalane są niezależnie od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa lub instrukcji czy zaleceń producenta lub dostawcy maszyn albo urządzeń zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA

tel. +48 22 557 44 44
e-mail: bok@aviva.pl, www.aviva.pl

Informacja o postanowieniach z wzorca umownego
Ogólne Warunki Ubezpieczenia Maszyn i Urządzeń Budowlanych

Rodzaj informacji	Dotyczy	Nr jednostki redakcyjnej wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3.
	Miejsce ubezpieczenia	§ 4.
	Zakres ubezpieczenia	§ 5.
	Czas trwania umowy	§ 12.
	Klauzula nr 006	
	Klauzula nr 007	
	Klauzula nr 401	
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Definicje	§ 2. pkt. 6-7
	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3. Ust. 3
	Zakres ubezpieczenia	§ 5. Ust. 3-4
	Suma ubezpieczenia	§ 6. Ust. 2
	Wyłączenia ogólne	§ 8.
	Wyłączenia szczegółowe	§ 9.
	Zawarcie umowy ubezpieczenia	§ 10. Ust. 6
	Składka ubezpieczeniowa	§ 11. Ust. 3
	Obowiązki Ubezpieczającego	§ 13. Ust. 4-5
	Ustalenie wysokości szkody	§ 15. Ust. 3-4, Ust. 7
	Ustalenie wysokości odszkodowania	§ 16. Ust. 1. Pkt 2), Ust. 2-3, Ust. 5-7
	Zabezpieczenie prawa do regresu	§ 19. Ust. 4
	Klauzula nr 006	
	Klauzula nr 007	
	Klauzula nr 401	

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MASZYN I URZĄDZEŃ BUDOWLANYCH

§ 1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maszyn i urządzeń budowlanych (zwane dalej ogólnymi warunkami) stanowią podstawę do zawierania umów ubezpieczenia maszyn i urządzeń budowlanych od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia pomiędzy Avivą Towarzystwem Ubezpieczeń Ogólnych SA (zwanym dalej Avivą) a osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej (zwanymi dalej Ubezpieczającym).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta również na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych ogólnych warunków dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do Ubezpieczonego.

§ 2. DEFINICJE

Ilekcioć w niniejszych ogólnych warunkach, wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, a także w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonywaniem tej umowy używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

- 1) **Mienie**
Przedmioty materialne.
- 2) **Maszyny i urządzenia budowlane**
Urządzenie lub zespół urządzeń stanowiących całość pod względem technicznym i funkcjonalnym:
 - o masie własnej wynoszącej co najmniej 500 kg,
 - wyposażone w silnik,
 - obsługiwane przez co najmniej jednego operatora, którego konstrukcja i przeznaczenie umożliwia prowadzenie prac budowlano-montażowych zgodnie z przyjętą do ich realizacji technologią.
- 3) **Sprzęt, narzędzia i wyposażenie budowy**
Sprzęt, narzędzia i wyposażenie wykorzystywane przy realizacji prac budowlano-montażowych, inne niż maszyny budowlane i niestanowiące elementu realizowanych prac (w tym m.in. kontenery zaplecza budowy, rusztowania, ogrodzenie, zabezpieczenia ppoż. oraz antywłamaniowe terenu budowy).
- 4) **System ubezpieczenia na sumy stałe**
System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową.
- 5) **System ubezpieczenia na pierwsze ryzyko**
System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową. Ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia losowego.
- 6) **Szkoda**
Uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, spowodowany przez co najmniej jedno zdarzenie losowe. Nie obejmuje strat o charakterze następczym, między innymi takich jak utrata zysku lub zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym.
- 7) **Franszyza redukcyjna**
Ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
- 8) **Wartość mienia:**
 - a) **odtworzeniowa (nowa)**
Wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrach, powiększona o koszty transportu i montażu oraz wszelkie dodatkowe opłaty (w tym celne, jeżeli mają one zastosowanie),

- b) **rzeczywista**
Wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu jak w dniu poprzedzającym wydarzenie się szkody, tzn. przy uwzględnieniu faktycznego stopnia zużycia.

- 9) **Zdarzenie losowe**
Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.

- 10) **Kradzież z włamaniem**
Dokonany lub usiłowany zabór mienia z terenu budowy lub pomieszczenia zaplecza budowy, do którego sprawca dostał się po uprzednim usunięciu siłą lub przy użyciu narzędzi (w tym podrobionym kluczem lub kluczem oryginalnym, który zdobył w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku) istniejących zabezpieczeń lub, w którym ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem że opuszczenie terenu budowy lub pomieszczenia zaplecza budowy wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń.

- 11) **Rabunek**
Dokonany lub usiłowany zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:
 - użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność,
 - doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.

Niniejsze postanowienia mają również zastosowanie do przypadków, w których sprawca postępuje w opisany powyżej sposób bezpośrednio po dokonaniu kradzieży w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy.

Działania sprawcy skierowane wobec osób będących pracownikami firm ochrony mienia lub indywidualnie prowadzących działalność w zakresie ochrony mienia, z którymi Ubezpieczający zawarł umowę cywilnoprawną, będą traktowane na równi z działaniami wobec Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.

- 12) **Reklamacja**
Wystąpienie, w tym skarga lub zażalenie, skierowane do Avivy przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w którym Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Avivę,

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte następujące kategorie mienia:
 - 1) maszyny i urządzenia budowlane,
 - 2) sprzęt, narzędzia i wyposażenie budowy, stanowiące własność Ubezpieczającego lub dla których na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek ubezpieczenia, pod warunkiem że są one gotowe do eksploatacji, co oznacza, że ich normalne działanie zostało rozpoczęte lub może być rozpoczęte w razie potrzeby.
2. Mienie objęte ochroną ubezpieczeniową pozostaje wyszczególnione w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
3. Aviva nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następującego mienia:
 - 1) sprzętu pływającego, statków powietrznych lub też jakiegokolwiek części ich wyposażenia albo maszyn i urządzeń budowlanych oraz sprzętu, narzędzi i wyposażenia budowy zainstalowanych lub znajdujących się na takim sprzęcie pływającym bądź statkach powietrznych,
 - 2) maszyn lub urządzeń budowlanych użytkowanych na terenie elektrowni jądrowych lub też w innych obiektach lub zakładach w celu produkcji, przechowywania, obróbki lub przygotowania paliwa jądrowego, odpadów lub innych materiałów radioaktywnych,
 - 3) maszyn lub urządzeń budowlanych pracujących pod ziemią.

§ 4. MIEJSCE UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w § 3 ust. 1, pozostaje objęte ubezpieczeniem w miejscu określonym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

2. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, powodującego bezpośrednie zagrożenie mienia objętego ochroną ubezpieczeniową i podjęcia działań mających na celu niedopuszczenie do powstania szkody lub zwiększenia się jej rozmiaru, w wyniku których mienie zostanie usunięte z miejsca ubezpieczenia, jest ono objęte ochroną ubezpieczeniową w nowej lokalizacji, do której zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 10 dni od daty przeniesienia. Warunkiem jest niezwłoczne pisemne zgłoszenie do Avivy faktu przeniesienia mienia. Powyższy okres może zostać przedłużony po uzyskaniu przez Avivę pisemnego wniosku od Ubezpieczającego dotyczącego chęci takiego przedłużenia i potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 5. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszelkie szkody, powstałe w przedmiocie ubezpieczenia w miejscu i w trakcie okresu ubezpieczenia wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia w wyniku zaistnienia jakichkolwiek zdarzeń losowych, z zastrzeżeniem wyłączeń zawartych w niniejszych ogólnych warunkach.
2. Aviva odpowiada dodatkowo, w granicach sumy ubezpieczenia, za szkody w ubezpieczonym mieniu:
- 1) będące wynikiem skażenia lub zanieczyszczenia ubezpieczonego mienia, powstałe w następstwie wystąpienia co najmniej jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
3. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, Aviva zwraca również Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia:
- 1) koszty poniesione w celu zabezpieczenia ubezpieczonego mienia bezpośrednio zagrożonego szkodą,
 - 2) koszty wynikłe z zastosowania przez ubezpieczającego wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu,
- jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się nieskuteczne, z zastrzeżeniem, że w przypadku opisanym w § 16 ust. 2 koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia, bez względu na to, czy poniesione zostały na polecenie Avivy.
4. Jeżeli koszty określone w ust. 3 dotyczą łącznie mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, Aviva pokrywa je w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego, w jakiej wartość ubezpieczonego mienia pozostaje do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego.
5. Dodatkowo, z zastrzeżeniem określenia stosownego limitu odpowiedzialności w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte udokumentowane i uzasadnione koszty:
- 1) poniesione w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją; ochrona obejmuje również koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonego mienia, jeżeli czynności takie są niezbędne w celu przeprowadzenia naprawy mienia dotkniętego szkodą; w żadnym wypadku nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich rekultywacją,
 - 2) związane z ratowaniem mienia, inne niż określone w ust. 3 (np. dozór mienia, opłaty za przechowanie).

§ 6. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia, odrębna dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia, ustalana jest przez Ubezpieczającego. W odniesieniu do maszyn i urządzeń budowlanych suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdej pozycji wykazu maszyn i urządzeń, o którym mowa w § 10 ust. 2 pkt. 3).
2. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy, z zastrzeżeniem, że dla poszczególnych maszyn i urządzeń budowlanych, zgodnie z wykazem, o którym mowa w § 10 ust. 2 pkt. 3), górną granicę odpowiedzialności stanowi suma ubezpieczenia ustalona dla danej pozycji.
3. Suma ubezpieczenia odpowiada wartości mienia ustalonej na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia i jest określona wg wartości odtworzeniowej (nowej).
4. W razie istotnych zmian poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (np. wskutek inflacji) Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia, w celu jej dostosowania do wymogów określonych w ust. 3. Podwyższenie lub obniżenie sumy ubezpieczenia będzie skuteczne dopiero po potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 7. SYSTEM UBEZPIECZENIA

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia może być zawarta w systemie:
- 1) na sumy stałe,
 - 2) na pierwsze ryzyko.
2. W systemie na sumy stałe mogą być ubezpieczone obydwie kategorie mienia wymienione w § 3 ust. 1.
3. W systemie na pierwsze ryzyko może być ubezpieczony jedynie sprzęt, narzędzia i wyposażenie budowy. W takim przypadku, w odniesieniu do sprzętu, narzędzi i wyposażenia budowy, nie mają zastosowania postanowienia § 6 ust. 3 i 4.

§ 8. WYŁĄCZENIA OGÓLNE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą bezpośrednio lub pośrednio wskutek:
- 1) działania promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
 - 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu, czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziaływujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
 - a) wojny, najazdu, wrogiego działania drugiego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych bez względu na fakt, czy wojna została wypowiedziana czy też nie, wojny domowej, buntu, przewrotu, rewolucji, powstania lub niepokoju społecznych przyczyniających rozmiary powstania, przewrotu wojskowego, działań uzurpatorskich, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego,
 - b) jakiegokolwiek aktu terroryzmu obejmującego w szczególności:
 - użycie lub groźbę użycia siły lub przemocy,
 - pozbawienie życia, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (obejmujące także usiłowanie, przygotowanie, pomocnictwo lub groźbę pozbawienia życia czy też zniszczenia lub uszkodzenia mienia), w szczególności na skutek działania promieniowania radioaktywnego lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub biologicznymi, dokonane przez jakiegokolwiek osoby lub grupy osób podejmujących działania w szczególności z pobudek politycznych, religijnych lub ideologicznych, tak aby:
 - osiągnąć cele wynikające z przekonania, niezależnie od faktu, czy cele takie zostały w jakiegokolwiek formie zaimplementowane lub sprecyzowane,
 - zastraszyć społeczeństwo lub jakąkolwiek jego część;
 - c) wszelkich działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w literach a) i b), a także wszelkich działań pozostających w jakiegokolwiek relacji do zdarzeń wymienionych w literach a) i b).
 - 3) rozruchów, strajków, lokautów, niepokoju społecznych,
 - 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
 - 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub ubezpieczonego mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami,
 - 6) umyślnego działania lub zaniechania albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność,
 - 7) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub też przypadkowego przesłania lub przekazywania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego jakiejkolwiek instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określone mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.

2. Na Ubezpieczającego spoczywa obowiązek udowodnienia, że wymienione w ust. 1 pkt. 2), 3) lub 4) zdarzenia, jako fakty powszechnie znane, nie były bezpośrednią lub pośrednią przyczyną powstania szkody.

§ 9. WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) spowodowane awarią mechaniczną (rozumianą jako szkoda powstała wskutek błędnego zadziałania lub niezadziałania jakiegokolwiek części mechanicznej, jeżeli takie błędne zadziałanie lub niezadziałanie spowodowane zostało błędem w sterowaniu maszyną lub urządzeniem, niezależnie od faktu, czy taki błąd spowodowany został bezpośrednio lub pośrednio przez człowieka czy też jakiegokolwiek wewnętrzne lub zewnętrzne automatyczne urządzenie sterujące albo jakimkolwiek czynnikiem wewnętrznym rozumianym jako zdarzenie zaistniałe wewnątrz mechanizmu maszyny lub urządzenia, niezależnie od jego przyczyny pierwotnej) lub elektryczną (rozumianą jako szkoda powstała wskutek niedotrzymania nominalnych parametrów prądu elektrycznego przewidzianych dla danej maszyny, urządzenia lub instalacji), zamarznięciem czynnika chłodzącego lub innego płynu, wadliwym smarowaniem, brakiem smaru lub czynnika chłodzącego, z zastrzeżeniem, że jeżeli wskutek awarii powstaną szkody w przedmiocie ubezpieczenia o charakterze zewnętrznym, to takie szkody pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - 2) w elementach i materiałach, które z uwagi na swoje specyficzne przeznaczenie i warunki pracy ulegają szybkiemu zużyciu lub które podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji, zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta; wyłączenie to dotyczy w szczególności materiałów pomocniczych, wymiennych elementów i narzędzi, np. wykładzin ogniotrwałych, części ze szkła, porcelany lub ceramicznych, pasów i taśm przesyłowych, lin, drutów, opon gumowych, matryc, form, cylindrów, młotów do kruszenia, sit, pasków i łańcuchów napędowych, wiertel, noży lub innego rodzaju ostrzy, brzeszczotów pił, bezpieczników oraz wszelkiego rodzaju materiałów eksploatacyjnych, m.in. takich jak smary, paliwa, katalizatory; wyłączenie niniejsze nie dotyczy sytuacji, w których szkody w wymienionym mieniu są skutkiem zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową,
 - 3) spowodowane wadami lub usterkami istniejącymi przed lub w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność, wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć,
 - 4) powstałe w trakcie montażu, demontażu oraz rozruchu próbnego i testów (w odniesieniu do maszyn i urządzeń budowlanych, dla których istnieje konieczność montażu, demontażu oraz przeprowadzenia rozruchu próbnego i testów przed uruchomieniem),
 - 5) powstałe w wyniku wybuchu kotła, zbiornika ciśnieniowego lub silnika spalinowego,
 - 6) powstałe podczas transportu,
 - 7) w pojazdach dopuszczonych do ruchu lub podlegających obowiązkowi rejestracji,
 - 8) za które, na podstawie obowiązujących przepisów prawa lub postanowień umowy, odpowiedzialne są osoby trzecie, działające w charakterze dostawcy, producenta, sprzedawcy, wykonawcy prac naprawczych lub remontowych, spedytora, przewoźnika, lub też innego usługodawcy lub podwykonawcy,
 - 9) powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów,
 - 10) powstałe w wyniku użytkowania maszyn i urządzeń budowlanych do celów innych, niż dane mienie było przeznaczone, lub też powstałe podczas gdy maszyny i urządzenia budowlane były obsługiwane przez operatorów nieposiadających stosownych i aktualnych uprawnień do wykonywania pracy na takich maszynach lub urządzeniach albo gdy operator znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych substancji odurzających,
 - 11) wynikające z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub eksploatacją, a także wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych, osadzania się kamienia kotłowego lub powolnego i systematycznego oddziaływania warunków atmosferycznych,
 - 12) powstałe wskutek kradzieży mienia; wyłączenie niniejsze nie obejmuje szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem i rabunku, które pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - 13) o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapania, pomalowanie powierzchni) nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności,
 - 14) za które odpowiedzialność regulowana jest w prawie górniczym i geologicznym,

- 15) powstałe w wyniku niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji,
- 16) powstałe w wyniku nieuczciwości osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, a także w wyniku usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia lub wymuszenia rozbójniczego.

2. Dodatkowo Aviva nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek koszt powstały w związku z prowadzeniem okresowych badań eksploatacyjnych, przeglądami lub naprawami konserwacyjnymi wynikającymi z zawartych umów serwisowych.

§ 10. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela skierowanego do Avivy.
2. Wniosek powinien zawierać co najmniej:
 - 1) imię i nazwisko/ firmę, siedzibę i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego jeżeli jest on inną osobą niż Ubezpieczający,
 - 2) miejsce, zakres i okres ubezpieczenia,
 - 3) przedmiot i sumę ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że dla maszyn i urządzeń budowlanych dodatkowo wykaz maszyn i urządzeń, które mają zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, wraz z nazwą producenta, rokiem produkcji, typem, modelem, stanem technicznym oraz sumą ubezpieczenia określoną odrębnie dla każdej pozycji,
 - 4) informacje o zaistniałych w okresie ostatnich 5 lat szkodach w maszynach i urządzeniach budowlanych oraz sprzęcie, narzędziach i wyposażeniu budowy, bez względu na to, czy były objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.
3. Aviva zastrzega sobie prawo żądania od Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający lub jego przedstawiciel zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji wymienionych w formularzu wniosku lub co najmniej wymienionych w ust. 2. oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w jakichkolwiek pismach Avivy, a także podać wszystkie znane sobie okoliczności istotne dla oceny ryzyka i zakresu odpowiedzialności. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub udzielenia odpowiedzi w odniesieniu do którejkolwiek z poruszonych przez Avivę kwestii zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. Jeżeli okoliczności, na podstawie których Aviva zawarła umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający lub jego przedstawiciel jest zobowiązany zawiadomić Avivę o takich zmianach niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.
6. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do powyższego naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, Ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem tej osoby do takiej umowy ubezpieczenia, warunki umowy ubezpieczenia, w szczególności niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maszyn i urządzeń budowlanych wraz z informacją o postanowieniach wzorca umownego, na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, rozumianym jako materiał lub urządzenie umożliwiający konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych osobie do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci.

§ 11. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki należnej z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej obliczana jest jako iloczyn:
 - 1) przyjętej w umowie ubezpieczenia stawki ustalonej w szczególności w oparciu o następujące kryteria: zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, charakter realizowanych przez Ubezpieczającego prac budowlano-montażowych i jego doświadczenie, rodzaj i stan techniczny mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, dotychczasowa szkodowość oraz
 - 2) zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia.
2. Wysokość składki z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej, jak również termin jej płatności wskazane są w dokumencie potwierdza-

jącym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie braku określenia terminu płatności, składka lub jej rata należna Avivie powinna zostać w pełni opłaconą w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

3. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. W razie rozłożenia płatności składki na raty, z chwilą uznania przez Avivę roszczenia niezapłacone raty składki stają się natychmiast wymagalne. Jeżeli Ubezpieczający nie opłaci pozostałych rat składki, Aviva pomniejszy o tę sumę należne odszkodowanie.
4. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty, pod warunkiem że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się ilość środków pozwalająca na realizację przelewu.
5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zaistnienia zdarzenia losowego, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

§ 12.

CZAS TRWANIA UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres ubezpieczenia wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność Avivy rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu.
2. Jeżeli Aviva ponosiła odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej raty, a składka lub jej rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, Aviva ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka, a Aviva zachowuje prawo do żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Aviva nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki za okres, w jakim Aviva udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
4. Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Avivę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu Ubezpieczający świadomie wprowadził Avivę w błąd lub zataił istotne informacje.
5. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez Avivę po upływie wskazanego na polisie terminu płatności raty składki odpowiedzialność Avivy ustaje i uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa wymienione 7 dni.
6. W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia lub rozwiązania albo wygaśnięcia z innych przyczyn, Aviva dokona zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia.
7. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione, za zgodą Avivy, na jego nabywcę. Przeniesienie tych praw bez zgody Avivy uznaje się za bezskuteczne. W razie przeniesienia praw, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony, za zgodą Avivy, umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli natomiast prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

§ 13.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:
 - 1) utrzymywania we własnym zakresie i na własny koszt wykorzystywanych maszyn i urządzeń budowlanych, a także sprzętu, narzędzi i wyposażenia budowy oraz ich zabezpieczeń w dobrym stanie technicznym, a także podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody,

- 2) eksploatacji posiadanego mienia zgodnie z zaleceniami i wskazówkami jego producenta lub dostawcy, przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa i norm, w szczególności w zakresie ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 3) stosowania się do wszelkich norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności,
 - 4) niezwłocznego powiadomienia Avivy o wszelkich zmianach okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę dokonaną przez Avivę przyjętego do ubezpieczenia ryzyka i na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia szkody,
 - 5) wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Aviva zastrzega sobie prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Aviva, o ile nie umówiono się inaczej.
 3. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia losowego mogącego pociągnąć za sobą powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych ogólnych warunków:
 - 1) Ubezpieczający jest zobowiązany;
 - a) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - b) niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych zawiadomić Avivę,
 - c) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia nastąpiły w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody, lub też w razie istnienia innych znamion przestępstwa,
 - d) udzielić Avivie lub powołanym przez Avivę niezależnym ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, odpowiedzialności Avivy oraz określenia wysokości odszkodowania, przy czym Ubezpieczający obowiązany jest jednocześnie sporządzić, na podstawie posiadanych materiałów i na własny koszt, obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać Avivie roszczenie,
 - e) z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym do czasu rozpoczęcia przez Avivę inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody Avivy na przystąpienie do usuwania skutków szkody,
 - f) po uzyskaniu zgody Avivy przystąpić i przeprowadzić odbudowę, remont lub naprawę bez nieuzasadnionej zwłoki.
 - 2) przedstawiciele Avivy są upoważnieni:
 - a) do wejścia na teren miejsca ubezpieczenia oraz inspekcji obiektów, w których wydarzyła się szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia,
 - b) do rozporządzania odzyskami z mienia dotkniętego szkodą, z zastrzeżeniem, że w żadnym wypadku Ubezpieczający nie może, według jego woli, pozostawić uszkodzonego mienia Avivie.
 4. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba, za którą ponosi odpowiedzialność z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 3 pkt. 1) litera a), odszkodowanie nie należy się.
 5. W razie naruszenia przez Ubezpieczającego lub osobę, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, obowiązku wymienionego w ust. 3 pkt. 1) litera b), Aviva może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Avivie ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego.

§ 14.

TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, które spowodowało powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, Ubezpieczający niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych, zawiadomi o tym fakcie Avivę.
2. Na podstawie zawiadomienia, Aviva przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości szkody i odszkodowania. Na podstawie powyższego wykazu oraz zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków Ubezpieczający obowiązany jest sporządzić obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać roszczenie. Aviva zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.

3. W razie konieczności wizyty przedstawiciela Avivy w miejscu powstania zdarzenia (w celu dokonania oględzin mienia dotkniętego szkodą), Ubezpieczający zostanie niezwłocznie poinformowany o takim fakcie.
4. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Aviva przekaze Ubezpieczającemu stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
5. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w § 13 ust. 3 pkt. 1).
6. Od decyzji odmownej Ubezpieczającemu przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego wskazanego w § 22.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy.

§ 15.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. W przypadku szkody częściowej, kiedy mienie nadaje się do naprawy lub remontu, wysokość szkody ustala się jako niezbędne koszty naprawy lub remontu konieczne w celu przywrócenia uszkodzonemu mieniu poprzedniego stanu zdolności do użytku, z włączeniem kosztów demontażu w celu wykonania naprawy i ponownego montażu, kosztów zwykłego transportu oraz wszelkich koniecznych i uzasadnionych opłat dodatkowych (w tym celnych, jeżeli mają one zastosowanie).
Jeżeli napraw dokonano w warsztacie ubezpieczającego, Aviva zapłaci koszt materiału i płać poniesiony w celu naprawy oraz rozsądny narzut procentowy na pokrycie kosztów ogólnych, z zastrzeżeniem, że ustalona w taki sposób wysokość szkody nie może być większa niż określona na podstawie postanowień zawartych w zdaniu poprzedzającym.
Jeżeli koszty naprawy lub remontu, o których mowa powyżej, są równe lub przekraczają wartość rzeczywistą mienia objętego umową ubezpieczenia (z zastrzeżeniem postanowień ust. 3), takie mienie uważa się za całkowicie zniszczone, a ustalenie wysokości szkody nastąpi na podstawie postanowień zawartych w ust. 2.
2. W przypadku szkody całkowitej wysokość szkody ustala się jako wartość rzeczywistą mienia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3, z włączeniem kosztów montażu, kosztów zwykłego transportu oraz wszelkich koniecznych i uzasadnionych opłat dodatkowych (w tym celnych, jeżeli mają one zastosowanie).
3. Dla potrzeb niniejszych ogólnych warunków wartość rzeczywista maszyn i urządzeń budowlanych obliczana jest wg poniższej skali, w zależności od liczby lat, które upłynęły od daty produkcji danej maszyny lub urządzenia budowlanego:
 - 1) do 2 lat włącznie – bez naliczania zużycia
 - 2) powyżej 2 lat do 9 lat włącznie – zużycie w wysokości 10 proc. za każdy kolejny rok powyżej 2 lat
 - 3) powyżej 9 lat – zużycie w wysokości 80 proc.
4. W razie zaniechania odtworzenia, naprawy lub remontu mienia dotkniętego szkodą, jej wysokość ustala się według kosztów wytworzenia lub naprawy potwierdzonych kalkulacją zleceniową lub ofertą dostawcy, z uwzględnieniem stopnia zużycia ubezpieczonego mienia w dniu wydania się szkody. Dla maszyn i urządzeń budowlanych stopień zużycia ustala się zgodnie z postanowieniami ust. 3. W razie braku możliwości odtworzenia, naprawienia lub wyremontowania zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia ze względu na fakt niedostępności na rynku mienia o identycznych lub możliwie zbliżonych parametrach technicznych, wysokość szkody ustala się jak w zdaniach poprzedzających.
5. Koszty napraw prowizorycznych zostaną poniesione przez Avivę, jeśli takie naprawy stanowią część napraw ostatecznych i nie zwiększą całkowitej wysokości szkody ustalonej zgodnie z powyższymi postanowieniami.
6. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
7. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej, pamiątkowej lub sentymentalnej,
 - 2) jakichkolwiek kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji budynków, budowli, maszyn i urządzeń budowlanych, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo, w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa, które zostało ustanowione i weszło w życie w okresie ważności umowy ubezpieczenia,
 - 3) kosztów innowacji i ulepszeń.

§ 16.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) do ustalonej wysokości szkody dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 3,
- 2) od ustalonej wysokości szkody odejmuje się wartość tej części mienia dotkniętego szkodą, które z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, sprzedaży lub przeróbki.
2. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia poniżej faktycznej wartości odtworzeniowej (nowej), naliczone odszkodowanie zostanie zmniejszone w takiej proporcji, w jakiej pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do faktycznej, całkowitej wartości odtworzeniowej (nowej) ubezpieczonej kategorii mienia w dniu powstania szkody. Zasada niniejsza nie będzie miała zastosowania, jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia będzie mniejsza od faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia o nie więcej niż 10 proc., a także dla mienia ubezpieczonego w systemie na pierwsze ryzyko. Poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana dla poszczególnych kategorii ubezpieczonego mienia oddzielnie, z zastrzeżeniem, że dla maszyn i urządzeń budowlanych weryfikacja będzie przeprowadzona w odniesieniu do poszczególnych pozycji wykazu, o którym mowa w § 10 ust. 2 pkt. 3).
3. W razie zadeklarowania przez ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości odtworzeniowej (nowej) w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, Aviva odpowiada tylko do wysokości faktycznej szkody.
4. Do wartości wyliczonego odszkodowania dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 5.
5. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania ustalonej zgodnie z postanowieniami ust. 1 – 4 potrąca się franszyzy redukcyjne w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
6. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Aviva odpowiada wobec innych Ubezpieczycieli do wysokości szkody w takim stosunku w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
7. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym Ubezpieczycielem, uzgodniono, że suma wypłacana przez tego Ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec Avivy zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 17.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Aviva wypłaci odszkodowanie w ciągu trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Avivy lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, Aviva wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu czternastu dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem, że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zawiadomienie o wypłacie w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, iż powyższe postanowienie nie ma zastosowania dla kategorii mienia ubezpieczanych w systemie na pierwsze ryzyko, a także dla zdarzeń losowych lub kosztów, dla których ustalono limit odpowiedzialności.

§ 18.

PŁATNICZY PODATKÓW POŚREDNICH

Jeżeli Ubezpieczający jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia, to wszelkie dane liczbowe, o których mowa w niniejszych ogólnych warunkach (w szczególności wartości, sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, koszty, odszkodowania), nie będą uwzględniały tego podatku.

§ 19.

ZABEZPIECZENIE PRAWA DO REGRESU

1. Z dniem zapłaty odszkodowania, roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Avivę do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Aviva pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Avivy.

2. Nie przechodzą na Avivę roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić Avivie, zarówno przed jak i po wypłacie odszkodowania, wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec osób trzecich odpowiedzialnych za szkodę, w tym dostarczyć odpowiednie dokumenty i udzielić niezbędnych Avivie informacji.
4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Avivy zrzekł się w całości lub części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub też w nienależyty sposób wykonuje obowiązki określone w ust. 3, Aviva może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć.
8. Aviva podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
9. Konsumentowi przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
10. Sposób i tryb rozpatrywania wniosków i skarg przez podmioty, o których mowa w § 21 ust. 7-9 regulują właściwe przepisy.

§22.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDOWA

Powództwo o roszczenie z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§23.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych ogólnych warunków stosować się będzie prawo polskie.
2. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach lub nie uzgodnionych dodatkowo, mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa.
3. Niniejsze ogólne warunki zostały przyjęte Uchwałą Zarządu Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S. A. z dnia 22.12.2016 roku i mają zastosowanie do umów zawieranych począwszy od dnia 10.01.2017 r.

§ 20.

POSTANOWIENIA DODATKOWE

1. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od określonych w niniejszych ogólnych warunkach, z zastrzeżeniem, że postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia uwzględnione zostały dodatkowe lub odmienne postanowienia umowne, mają one pierwszeństwo przed postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany informować Avivę o jakichkolwiek zmianach siedziby i adresu. Jeżeli Ubezpieczający zmienił siedzibę lub adres i nie zawiadomił o tym fakcie Avivy, jakkolwiek korespondencja skierowana na adres ostatniej znanej siedziby Ubezpieczającego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłaby doręczona gdyby Ubezpieczający nie zmienił siedziby. Postanowienie zdania poprzedniego nie dotyczy Ubezpieczającego będącego konsumentem.

§ 21.

REKLAMACJE

1. Organem właściwym do rozpatrzenia reklamacji jest Zarząd Avivy lub upoważnieni przez Zarząd pracownicy Avivy.
2. Reklamacje mogą być składane:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście w Avivie lub w jednostce Avivy obsługującej jej klientów albo przesyłką pocztową, w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
 - 2) ustnie – telefonicznie dzwoniąc pod numer (+48) 22 557 44 44 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Avivie lub jednostce Avivy obsługującej jej klientów,
 - 3) w formie elektronicznej – z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na adres: reklamacje@aviva.pl.
3. O sposobie rozpatrzenia reklamacji powiadomimy osobę, która ją zgłosiła – w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji (w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2011 roku Nr 199, poz. 1175)). Odpowiedź tą możemy dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek zgłaszającego reklamację.
4. Rozpatrzymy złożoną reklamację i udzielimy odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania, przy czym do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w § 21 ust. 4, wyjaśnimy w informacji przekazywanej osobie zgłaszającej reklamację, przyczynę opóźnienia, wskażemy okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określimy przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Osoba zgłaszająca reklamację jest uprawniona do złożenia odwołania od decyzji Avivy dotyczącej złożonej reklamacji. W sprawach odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia § 21 ust. 1-5.
7. Zgłaszającemu reklamację, w sytuacji nieuwzględnienia jego roszczeń w powyższym trybie rozpatrywania reklamacji, przysługuje prawo do złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego. Osobie fizycznej będącej ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wystąpienia do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Rzecznik Finansowy jest uprawniony do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Udział w postępowaniu jest dla Avivy obowiązkowy. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.rf.gov.pl.

ZAŁĄCZNIK NR 1

KLAUZULE INDYWIDUALNE

KLAUZULA NR 006 **KOSZTY PRACY W GODZINACH NADLICZBOWYCH I NOCNYCH,** **W DNI USTAWOWO WOLNE OD PRACY ORAZ KOSZTY** **FRACHTU EKSPRESOWEGO**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych lub w dni ustawowo wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego (z wyłączeniem frachtu lotniczego), pod warunkiem że koszty takie zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji.

Limit odpowiedzialności na jedno zdarzenie dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 007 **KOSZTY FRACHTU LOTNICZEGO**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu frachtu lotniczego, pod warunkiem że

koszty takie zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia oraz franszyza redukcyjna dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA 401 **TRANSPORT LĄDOWY**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały na terenie Rzeczypospolitej Polskiej podczas transportu lądowego (transport drogą powietrzną lub wodną pozostaje wyłączony z zakresu ubezpieczenia) na teren budowy, w rezultacie wypadku lub kolizji środka transportu, powodzi, trzęsienia ziemi, zalania, osunięcia lub zapadnięcia się ziemi, rabunku lub pożaru.

Aviva wypłaci odszkodowanie, pod warunkiem że ubezpieczone mienie zostało profesjonalnie zabezpieczone i przygotowane do transportu, przy czym przez przygotowanie do transportu rozumie się również czynności sztauerskie (tzn. sposób rozmieszczenia i zamocowania mienia na środku transportu).

Maksymalna wartość mienia przewożonego na jednym środku transportu nie przekracza limitu odpowiedzialności wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA

tel. +48 22 557 44 44
e-mail: bok@aviva.pl, www.aviva.pl

Informacja o postanowieniach z wzorca umownego
Ogólne Warunki Ubezpieczenia Sprzętu Elektronicznego

Rodzaj informacji	Dotyczy	Nr jednostki redakcyjnej wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Rozdział I – szkody materialne	
	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3.
	Zakres ubezpieczenia	§ 4.
	Rozdział II – ubezpieczenie wymiennych nośników danych oraz danych	
	Przedmiot ubezpieczenia	§ 10.
	Zakres ubezpieczenia	§ 11.
	Rozdział III – ubezpieczenie kosztów dodatkowych	
	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	§ 17.
	Klauzule i postanowienia generalne dla rozdziałów I, II i III	
	Miejsce ubezpieczenia	§ 24.
	Czas trwania umowy ubezpieczenia	§ 28.
	Klauzula nr 007	
	Klauzula 101	
	Klauzula 102	
	Klauzula 147	
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Definicje	§ 2. Pkt. 3
	Rozdział I – szkody materialne	
	Zakres ubezpieczenia	§ 4. Ust. 4-7
	Suma ubezpieczenia	§ 5. Ust. 1
	Wyłączenia szczegółowe	§ 7.
	Ustalenie wysokości szkody	§ 8. Ust. 4, 7
	Ustalenie wysokości odszkodowania	§ 9. Ust. 1. Pkt 2), Ust. 2-3, 5
	Rozdział II – ubezpieczenie wymiennych nośników danych oraz danych	
	Suma ubezpieczenia	§ 12.
	Wyłączenia szczegółowe	§ 14.
	Ustalenie wysokości szkody	§ 15. Ust. 4
	Ustalenie wysokości odszkodowania	§ 16. Ust. 1 pkt. 2), Ust. 2-3
	Rozdział III – ubezpieczenie kosztów dodatkowych	
	Suma ubezpieczenia	§ 18. Ust. 3-4
	Wyłączenia szczegółowe	§ 21.
	Ustalenie wysokości szkody	§ 22. Ust. 3
	Ustalenie wysokości odszkodowania	§ 23.

	Klauzule i postanowienia generalne dla rozdziałów I, II i III	
	Wyłączenia ogólne	§ 25.
	Zawarcie umowy ubezpieczenia	§ 26. Ust. 6
	Składka ubezpieczeniowa	§ 27. Ust. 3
	Obowiązki ubezpieczającego	§ 39. Ust. 4-5
	Podwójne lub wielokrotne ubezpieczenie	§ 31.
	Zabezpieczenie prawa do regresu	§ 34. Ust. 4
	Klauzula nr 007	
	Klauzula 101	
	Klauzula 102	
	Klauzula 147	

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

§ 1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia sprzętu elektronicznego (zwane dalej ogólnymi warunkami) stanowią podstawę do zawierania umów ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk jego utraty lub uszkodzenia pomiędzy Avivą Towarzystwem Ubezpieczeń Ogólnych SA (zwanym dalej Aviva) a osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej (zwanymi dalej Ubezpieczającymi).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta również na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych ogólnych warunków dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do Ubezpieczonego.

§ 2. DEFINICJE

Ilekcroć w niniejszych ogólnych warunkach, wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, a także w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonywaniem tej umowy używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

- 1) **System ubezpieczenia na sumy stałe**
System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową.
- 2) **System ubezpieczenia na pierwsze ryzyko**
System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową. Ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia losowego.
- 3) **Franszyza redukcyjna**
Ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
- 4) **Wartość mienia:**
 - a) księgową (ewidencyjną) brutto
Wartość mienia, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem kolejnych przeszacowań,
 - b) odtworzeniową (nową)
Wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrach powiększona o koszty transportu i montażu oraz wszelkie dodatkowe opłaty (w tym celne, jeżeli mają one zastosowanie),
 - c) rzeczywistą
Wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu jak w dniu poprzedzającym wydarzenie się szkody, tzn. przy uwzględnieniu faktycznego stopnia zużycia.
- 5) **Zdarzenie losowe**
Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.
- 6) **Kradzież z włamaniem**
Dokonany lub usiłowany zabór mienia z pomieszczenia, do którego sprawca dostał się po uprzednim usunięciu siłą lub przy użyciu narzędzi (w tym podrobionym kluczem lub kluczem oryginalnym, który zdobył w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku) istniejących zabezpieczeń lub, w którym ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie pomieszczenia wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń.
- 7) **Rabunek**
Dokonany lub usiłowany zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:
 - a) użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność,
 - b) doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.

Niniejsze postanowienia mają również zastosowanie do przypadków, w których sprawca postępuje w opisany powyżej sposób bezpośrednio po dokonaniu kradzieży w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy.

Działania sprawcy skierowane wobec osób będących pracownikami firm ochrony mienia lub indywidualnie prowadzących działalność w zakresie ochrony mienia, z którymi Ubezpieczający zawarł umowę cywilnoprawną, będą traktowane na równi z działaniami wobec Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność.

- 8) **Reklamacja**
wystąpienie, w tym skarga lub zażalenie, skierowane do Avivy przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w którym Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Avivę,
- 9) **Wandalizm**
Rozmyślne uszkodzenie lub zniszczenie mienia przez osobę lub osoby trzecie (osoby niebędące stronami umowy ubezpieczenia).
- 10) **Koszty dodatkowe proporcjonalne**
Koszty ponoszone przez Ubezpieczającego przez cały okres odszkodowawczy w celu uniknięcia zakłócenia lub przerwania prowadzonej przez niego działalności, których wysokość uzależniona jest proporcjonalnie od czasu trwania okresu odszkodowawczego. Koszty te obejmują jedynie wydatki, których Ubezpieczający nie ponosił w trakcie prowadzenia działalności przed datą powstania szkody.
- 11) **Koszty dodatkowe nieproporcjonalne**
Koszty ponoszone przez Ubezpieczającego jednorazowo w celu uniknięcia zakłócenia lub przerwania prowadzonej przez niego działalności, których wysokość nie jest uzależniona od czasu trwania okresu odszkodowawczego. Koszty te obejmują jedynie wydatki, których Ubezpieczający nie ponosił w trakcie prowadzenia działalności przed datą powstania szkody.
- 12) **Okres odszkodowawczy**
Okres, który rozpoczyna się w dniu powstania szkody w mieniu objętym ochroną ubezpieczeniową w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków i trwa tak długo, jak szkoda ta powodować będzie konieczność ponoszenia kosztów dodatkowych proporcjonalnych i nieproporcjonalnych, mających na celu uniknięcie zakłócenia lub przerwania prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności nie dłużej jednak niż maksymalny okres odszkodowawczy.
- 13) **Maksymalny okres odszkodowawczy**
Maksymalny okres, rozpoczynający się w dniu powstania szkody, w którym Aviva może ponosić odpowiedzialność za koszty dodatkowe proporcjonalne i nieproporcjonalne ponoszone przez Ubezpieczającego.
- 14) **Okres wyczekiwania**
Okres rozpoczynający się w dniu powstania szkody w mieniu, po upływie którego rozpoczyna się odpowiedzialność Avivy za koszty dodatkowe proporcjonalne ponoszone przez Ubezpieczającego. Długość okresu wyczekiwania ustalona jest w dniach roboczych, za które uważa się dni robocze dla danego Ubezpieczającego.

ROZDZIAŁ I – SZKODY MATERIALNE

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie postanowień niniejszego Rozdziału ochroną ubezpieczeniową obejmowany jest sprzęt elektroniczny stanowiący własność Ubezpieczającego lub dla którego na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek ubezpieczenia, używany do celów prowadzenia działalności, pod warunkiem że jest on zainstalowany, gotowy do eksploatacji po pozytywnym zakończeniu okresu rozruchu próbnego i testów (dla sprzętu, dla którego przeprowadzenie rozruchu oraz testów jest wymagane), co oznacza, że jego normalne działanie zostało rozpoczęte lub może być rozpoczęte w razie potrzeby.
2. Sprzęt elektroniczny objęty ochroną ubezpieczeniową pozostaje wyszczególniony w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

§ 4. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszelkie szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia, w miejscu i w trakcie okresu ubezpieczenia wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, polegające na jego utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu w wyniku zaist-

nienia jakichkolwiek zdarzeń losowych, z zastrzeżeniem wyłączeń zawartych w niniejszych ogólnych warunkach oraz postanowieniach ust. 2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje w szczególności szkody powstałe w następującym:

- 1) niewłaściwej obsługi sprzętu elektronicznego, tj. nieostrożności, zaniedbania, niewłaściwego użytkowania, braku kwalifikacji, błędu operatora,
 - 2) wandalizmu,
 - 3) kradzieży z włamaniem lub rabunku,
 - 4) działania ognia (w tym również dymu i sadzy) oraz polegające na osmałeniu i przypaleniu, a także powstałe w następstwie wszelkiego rodzaju eksplozji, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego,
 - 5) zalania wodą z urządzeń wodno-kanalizacyjnych, powodzi, sztormu, wylewu wód podziemnych, a także czynników atmosferycznych w postaci mrozu, śniegu, deszczu, wilgoci, pary wodnej itp.,
 - 6) wiatru, gradu, lawiny, obsunięcia się ziemi,
 - 7) niewłaściwych parametrów prądu zasilania,
 - 8) przepięcia i innych skutków pośredniego uderzenia pioruna.
2. O ile nie umówiono się inaczej, niższe wyszczególnione mienie pozostaje objęte ochroną ubezpieczeniową tylko w odniesieniu do szkód powstałych w wyniku pożaru (rozumianego jako działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i jest w stanie rozprzestrzenić się samoistnie), zalania (rozumianego jako szkody spowodowane przez niekontrolowane wydostanie się wody, innych cieczy lub par z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania, przewodów i urządzeń technologicznych, jak również wydostanie się wody lub innego czynnika gaśniczego w wyniku samoczynnego uruchomienia się urządzeń gaśniczych z innych przyczyn niż pożar) oraz kradzieży z włamaniem:
- 1) lampy (np. lampy rentgenowskie, laserowe, elektronowe, jednakże z wyjątkiem lamp katodowych w komputerowych urządzeniach peryferyjnych),
 - 2) pośrednie nośniki obrazu (np. błyny selenowe).
3. Aviva odpowiada dodatkowo, w granicach sumy ubezpieczenia, za szkody w ubezpieczonym mieniu:
- 1) będące wynikiem skażenia lub zanieczyszczenia ubezpieczonego mienia, powstałe w następstwie wystąpienia co najmniej jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
4. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, Aviva zwraca również Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia:
- 1) koszty poniesione w celu zabezpieczenia ubezpieczonego mienia bezpośrednio zagrożonego szkodą,
 - 2) koszty wynikłe z zastosowania przez ubezpieczającego wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu,
- jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się nieskuteczne, z zastrzeżeniem, że w przypadku opisanym w § 9 ust. 2 koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia, bez względu na to, czy poniesione zostały na polecenie Avivy.
5. Jeżeli koszty określone w ust. 4 dotyczą łącznie mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, Aviva pokrywa je w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego, w jakiej wartość ubezpieczonego mienia pozostaje do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego.
6. Ochroną ubezpieczeniową pozostają także objęte, maksymalnie do 10% wysokości szkody, udokumentowane i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych lub w dni ustawowo wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (z wyłączeniem frachtu lotniczego), pod warunkiem że koszty takie są niezbędne i zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia. W przypadku opisanym w § 9 ust. 2 koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia, bez względu na to, czy poniesione zostały na polecenie Avivy.
7. Dodatkowo, z zastrzeżeniem określenia stosownego limitu odpowiedzialności w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte udokumentowane i uzasadnione koszty:
- 1) poniesione w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku,

ich wywozem, składowaniem lub utylizacją; ochrona obejmuje również koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonego mienia, jeżeli czynności takie są niezbędne w celu przeprowadzenia naprawy mienia dotkniętego szkodą; w żadnym wypadku nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich rekultywacją,

- 2) związane z ratowaniem mienia, inne niż określone w ust. 4 (np. dozór mienia, opłaty za przechowywanie).

§ 5.

SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczającego. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy, z zastrzeżeniem, że dla poszczególnych pozycji ewidencji sprzętu elektronicznego górną granicę odpowiedzialności stanowi suma ubezpieczenia ustalona dla danej pozycji.
2. Suma ubezpieczenia odpowiada wartości mienia ustalonej na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia i może być określona wg wartości:
 - 1) księgowej (ewidencyjnej) brutto,
 - 2) odtworzeniowej (nowej).
3. W razie istotnego wzrostu poziomu kosztów lub cen w okresie ubezpieczenia (np. wskutek inflacji) Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznej zmiany sumy ubezpieczenia, w celu jej dostosowania do wymogów określonych w ust. 2. Podwyższenie sumy ubezpieczenia będzie skuteczne dopiero po potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 6.

SYSTEM UBEZPIECZENIA

Umowa ubezpieczenia zawierana jest w systemie na sumy stałe.

§ 7.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) spowodowane wadami lub usterkami istniejącymi przed zawarciem lub w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczający lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność, wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć,
- 2) o charakterze następczym między innymi takie jak utrata zysku lub zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym,
- 3) za które, na podstawie obowiązujących przepisów prawa lub postanowień umowy, odpowiedzialne są osoby trzecie, działające w charakterze dostawcy, producenta, sprzedawcy, spedytora, przewoźnika lub też innego usługodawcy lub podwykonawcy,
- 4) powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów,
- 5) wynikające z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub eksploatacją, a także wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych lub powolnego i systematycznego oddziaływania warunków atmosferycznych,
- 6) powstałe wskutek kradzieży; wyłączenie niniejsze nie obejmuje szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem i rabunku, które pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową,
- 7) o charakterze wyłącznie estetycznym (takie jak zadrapania na powierzchniach malowanych lub polerowanych) nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności sprzętu,
- 8) za które odpowiedzialność regulowana jest w prawie górniczym i geologicznym,
- 9) w elementach i materiałach, które z uwagi na swoje specyficzne przeznaczenie i warunki pracy ulegają szybkiemu zużyciu lub które podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji, zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta; wyłączenie to dotyczy w szczególności materiałów pomocniczych, wymiennych elementów, np. głowic do drukarek, taśm do drukarek, pasków i łańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, źródeł światła, np. lamp gazowych i próżniowych, bezpieczników, baterii jednorazowych oraz wszelkiego rodzaju materiałów eksploatacyjnych; wyłączenie niniejsze nie dotyczy sytuacji, w których szkody w wymienionym mieniu są skutkiem zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową,
- 10) powstałe w wyniku niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji,
- 11) powstałe w wyniku nieuczciwości osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, a także w wyniku usiłowania lub dokonania oszustwa, wyłudzenia lub wymuszenia rozbójniczego.

§ 8. USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. Dla mienia ubezpieczonego wg wartości odtworzeniowej (nowej), wysokość szkody ustala się:
 - 1) w razie szkody częściowej, kiedy mienie nadaje się do naprawy lub remontu – jako niezbędne koszty naprawy lub remontu konieczne w celu przywrócenia uszkodzonemu mieniu poprzedniego stanu zdolności do użytku z włączeniem kosztów demontażu w celu wykonania naprawy i ponownego montażu, powiększone o koszt zwykłego transportu oraz wszelkie konieczne i uzasadnione opłaty dodatkowe (w tym celne, jeżeli mają one zastosowanie),
 - 2) w razie szkody całkowitej – jako koszt zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrach z włączeniem kosztów montażu, powiększone o koszt zwykłego transportu oraz wszelkie konieczne i uzasadnione opłaty dodatkowe (w tym celne, jeżeli mają one zastosowanie).
2. Dla mienia ubezpieczonego wg wartości księgowej (ewidencyjnej) brutto wysokość szkody ustala się na zasadach określonych w ust. 1, jednakże w żadnym wypadku całkowita wysokość szkody, ustalona zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków, nie może przekroczyć ustalonej dla danej pozycji sprzętu elektronicznego, zgodnie z ewidencją środków trwałych, wartości księgowej (ewidencyjnej) brutto.
3. Jeżeli napraw dokonano w warsztacie Ubezpieczającego, Aviva zapłaci koszt materiału i płac poniesiony w celu naprawy oraz rozsądny narzut procentowy na pokrycie kosztów ogólnych, z zastrzeżeniem, że ustalona w taki sposób wysokość szkody nie może być większa, niż określona na podstawie postanowień zawartych w ust. 1.
4. W razie zaniechania odtworzenia, naprawy lub remontu mienia dotkniętego szkodą, jej wysokość ustala się według kosztów wytworzenia lub naprawy potwierdzonych kalkulacją zleceniową lub ofertą dostawcy, z uwzględnieniem stopnia faktycznego zużycia ubezpieczonego mienia w dniu wydarzenia się szkody. W razie braku możliwości odtworzenia, naprawienia lub wyremontowania zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia ze względu na fakt niedostępności na rynku mienia o identycznych lub możliwie zbliżonych parametrach technicznych, wysokość szkody ustala się jak w zdaniu poprzedzającym.
5. Koszty napraw prowizorycznych zostaną poniesione przez Avivę, jeśli takie naprawy stanowią część napraw ostatecznych i nie zwiększą całkowitej wysokości szkody ustalonej zgodnie z powyższymi postanowieniami.
6. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
7. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) jakichkolwiek kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji budynków, budowli, maszyn i urządzeń, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo, w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa, które zostało ustanowione i weszło w życie w okresie ważności umowy ubezpieczenia,
 - 2) kosztów innowacji i ulepszeń.

§ 9. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z uwzględnieniem następujących zasad:
 - 1) do ustalonej wysokości szkody dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 4 ust. 4 i 6,
 - 2) od ustalonej wysokości szkody odejmuje się wartość tej części mienia dotkniętego szkodą, które z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, sprzedaży lub przeróbki.
2. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia poniżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia (przy uwzględnieniu rodzaju deklarowanej wartości wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia), naliczone odszkodowanie zostanie zmniejszone w takiej proporcji, w jakiej pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do faktycznej całkowitej wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu powstania szkody. Poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana dla poszczególnych pozycji sprzętu elektronicznego zgodnie z prowadzoną przez Ubezpieczającego ewidencją sprzętu elektronicznego. Zasada niniejsza nie będzie miała zastosowania dla mienia ubezpieczonego w wartości odtworzeniowej (nowej), jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia będzie mniejsza od faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia o nie więcej niż 10 proc.
3. W razie zadeklarowania przez ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia (przy uwzględnieniu rodzaju deklarowanej wartości wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia) w dniu zawarcia umowy ubezpie-

czenia, Aviva odpowiada tylko do wysokości faktycznej szkody.

4. Do wartości wyliczonego odszkodowania dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 4 ust. 7.
5. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania ustalonej zgodnie z postanowieniami ust. 1 – 4 potrąca się franszyzy redukcyjne w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE WYMIENNYCH NOŚNIKÓW DANYCH ORAZ DANYCH

§ 10. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie postanowień niniejszego Rozdziału ochroną ubezpieczeniową obejmowane są wszelkie dane nadające się do bezpośredniego przetwarzania przez elektroniczne systemy przetwarzania danych oraz wymienne nośniki danych, stanowiące własność Ubezpieczającego.
2. Za dane obejmowane ochroną ubezpieczeniową uważa się:
 - 1) dane ze zbiorów danych i baz danych, dane archiwalne oraz kopie zapasowe,
 - 2) licencjonowane systemy operacyjne i programy wchodzące w ich skład,
 - 3) licencjonowane programy standardowe produkcji seryjnej,
 - 4) programy aplikacyjne pochodzące z produkcji jednostkowej.
3. Za nośniki danych obejmowane ochroną ubezpieczeniową uważa się materiały umożliwiające gromadzenie informacji i nadające się do odczytu maszynowego, z zastrzeżeniem, że nośniki takie są objęte ochroną tylko wówczas, gdy istnieje możliwość ich wymiany (np. wymiwalne dyski magnetyczne i optyczne, taśmy magnetyczne, dyskietki, kasety do streamera, płyty CD i DVD).

§ 11. ZAKRES UBEZPIECZENIA

Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszelkie szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia, w miejscu i w trakcie okresu ubezpieczenia wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, polegające na jego utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu w wyniku zaistnienia jakichkolwiek zdarzeń losowych objętych umową ubezpieczenia w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków, z zastrzeżeniem wyłączeń szczegółowych zawartych w niniejszym Rozdziale.

§ 12. SUMA UBEZPIECZENIA

Suma ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczającego na podstawie kosztu odtworzenia wymiennych nośników danych oraz niezbędnych i uzasadnionych kosztów odtworzenia danych zawartych na nośnikach. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy.

§ 13. SYSTEM UBEZPIECZENIA

Umowa ubezpieczenia zawierana jest w systemie na pierwsze ryzyko.

§ 14. WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Z zachowaniem wyłączeń zawartych w § 7, Aviva nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w nośnikach danych zamontowanych na stałe w urządzeniach bez możliwości ich wymiany (np. niewymienialne twarde dyski, pamięci półprzewodnikowe, itp.),
 - 2) w danych zapisanych jedynie w pamięci głównej jednostki centralnej lub pamięci operacyjnej,
 - 3) danych, które zostały wpisane, zgromadzone lub przetworzone w jakikolwiek sposób po zaistnieniu zdarzenia losowego,
 - 4) spowodowane oddziaływaniem pola magnetycznego,
 - 5) polegające na utracie danych, powstałe wskutek ich nieuważnego lub pomyłkowego usunięcia,
 - 6) wynikające z wadliwej konserwacji i niezgodnego z warunkami technicznymi przechowywania nośników danych,
 - 7) powstałe w wyniku wadliwego działania napędów dyskowych,
 - 8) o charakterze następczym, między innymi takie jak utrata zysku, zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody (inne niż obejmowane ochroną ubezpieczeniową zgodnie z postanowieniami niniejszego Rozdziału), utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym.

2. Ponadto Aviva nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) dodatkowe koszty (polegające np. na zakupie nowej licencji) powstałe w związku z faktem, że dane lub programy były zabezpieczone przed kopiowaniem lub dostępem,
- 2) koszty wynikłe z błędnego programowania.

§ 15.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. Jako wysokość szkody przyjmuje się wartość niezbędnych kosztów poniesionych w związku z:
 - 1) ponowną instalacją, wymianą lub odtworzeniem programów określonych w § 10 ust. 2 pkt. 2)-4),
 - 2) odtworzeniem danych określonych w § 10 ust. 2 pkt. 1), rozumianych jako koszty wprowadzenia danych z nośników zawierających zapasowe kopie danych lub koszty ręcznego wprowadzenia danych z oryginalnych dokumentów,
 - 3) odtworzeniem wymiennych nośników danych.
2. Jeżeli dane, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt. 1), nie zostały odtworzone w ciągu 12 miesięcy od dnia powstania szkody, jako wysokość szkody przyjmuje się wyłącznie koszty odtworzenia wymiennych nośników danych, na których były zapisane, pod warunkiem że nośniki te pozostawały objęte ochroną ubezpieczeniową zgodnie z postanowieniami niniejszego Rozdziału.
3. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
4. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej, pamiątkowej lub sentymentalnej,
 - 2) kosztów innowacji i ulepszeń.

§ 16.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z uwzględnieniem następujących zasad:
 - 1) do ustalonej wysokości szkody dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 4,
 - 2) od ustalonej wysokości szkody odejmuje się wartość tej części mienia dotkniętego szkodą, które z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, sprzedaży lub przeróbki.
2. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, Aviva odpowiada tylko do wysokości faktycznej szkody.
3. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania ustalonej zgodnie z postanowieniami ust. 1 i 2 potrąca się franszyzy redukcyjne w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE KOSZTÓW DODATKOWYCH

§ 17.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie postanowień niniejszego Rozdziału ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe proporcjonalne i nieproporcjonalne, które Ubezpieczający jest zmuszony ponieść w następstwie zaistnienia szkody w mieniu objętej umową ubezpieczenia w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków, z zastrzeżeniem wyłączeń szczegółowych zawartych w niniejszym Rozdziale.
2. Koszty dodatkowe, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować w szczególności następujące kategorie:
 - 1) koszty użytkowania systemów zewnętrznych,
 - 2) koszty wynajmu urządzeń i/lub pomieszczeń zastępczych,
 - 3) koszty koniecznego opracowania i zastosowania nowych procedur i metod pracy,
 - 4) dodatkowe wynagrodzenia dla stałych oraz dodatkowo zatrudnionych pracowników,
 - 5) koszty usług osób trzecich.
3. Kategorie kosztów objęte ochroną ubezpieczeniową pozostają wyszczególnione w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

§ 18.

SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczającego na podstawie szacowanej w maksymalnym okresie odszkodowawczym kwoty niezbędnych i uzasadnionych dodatkowych kosztów, mających na celu uniknięcie zakłócenia lub przerwania prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności gospodarczej, przekraczających koszty ponoszone w trakcie prowadzenia działalności przed datą powstania szkody.
2. Suma ubezpieczenia ustalana jest oddzielnie dla kosztów proporcjonalnych i nieproporcjonalnych.
3. Dla kosztów proporcjonalnych ustalany jest dodatkowo limit odpowiedzialności odpowiadający maksymalnej miesięcznej kwocie wydatków, który stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy za okres 1 miesiąca.
4. Suma ubezpieczenia dla danego rodzaju kosztów, wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy w maksymalnym okresie odszkodowawczym, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3.

§ 19.

SYSTEM UBEZPIECZENIA

Umowa ubezpieczenia zawierana jest w systemie na pierwsze ryzyko.

§ 20.

MAKSYMALNY OKRES ODSZKODOWAWCZY

Maksymalny okres odszkodowawczy ustalany jest przez Ubezpieczającego i wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

§ 21.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za koszty dodatkowe będące wynikiem szkody w mieniu, jeśli do takiej szkody doszło wskutek zaistnienia zdarzenia losowego, za które Aviva wolna jest od odpowiedzialności zgodnie z postanowieniami Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków, niezależnie od ewentualnych rozszerzeń umowy ubezpieczenia zawartej w oparciu o postanowienia Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków.
2. Odpowiedzialność Avivy jest również wyłączona w przypadku, kiedy:
 - 1) szkoda w mieniu jest wynikiem:
 - a) kradzieży z włamaniem, rabunku lub aktów wandalizmu,
 - b) działania powodzi, huraganu, deszczu nawalnego,
 - c) trzęsienia ziemi, lawiny, zapadnięcia się ziemi lub wybuchu wulkanu,
 - 2) koszty dodatkowe powstały w wyniku:
 - a) decyzji właściwych władz lub organów, która uniemożliwia lub opóźnia odbudowę zniszczonego lub uszkodzonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez Ubezpieczającego,
 - b) braku środków finansowych u Ubezpieczającego niezbędnych do tymczasowej odbudowy lub zastąpienia zniszczonego, uszkodzonego mienia lub też odtworzenia zniszczonego mienia w normalnym trybie, w tym wskutek niedoubezpieczenia mienia w umowie ubezpieczenia majątkowego,
 - c) przeprowadzenia przeglądów lub modernizacji, które wydłużyły czas trwania przerwy lub zakłócenia w działalności Ubezpieczającego,
 - d) innowacji i ulepszeń wprowadzonych w trakcie odbudowy zniszczonego lub uszkodzonego mienia,
 - e) niemożności ściągnięcia należności,
 - f) kar pieniężnych, grzywnien lub odszkodowań, do których zapłaty Ubezpieczający będzie zobowiązany w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wskutek zaistniałej szkody w mieniu,
 - g) szkód w urządzeniach i instalacjach pomocniczych, które to urządzenia obejmują w szczególności: urządzenia klimatyzacyjne, agregaty prądotwórcze stanowiące niezależne źródła energii (w tym urządzenia awaryjnego podtrzymania zasilania), dyżurne agregaty prądotwórcze, przetworniki częstotliwości oraz inne urządzenia wspomagające niezakłócone działanie sprzętu elektronicznego,
 - h) nieuzasadnionej zwłoki ze strony Ubezpieczającego w ponownym podjęciu działalności.
3. Dodatkowo ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kosztów w odniesieniu, do których odpowiedzialność uregulowana jest w Rozdziale II niniejszych ogólnych warunków.

§ 22.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. Jako wysokość szkody przyjmuje się wartość niezbędnych kosztów mających na celu uniknięcie zakłócenia lub przerwania prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, przekraczających koszty ponoszone w trakcie prowadzenia działalności przed datą powstania szkody i poniesionych w trakcie okresu odszkodowawczego.

2. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
3. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się kosztów innowacji i ulepszeń.

§ 23.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, z zastrzeżeniem, że od ustalonej wysokości szkody odejmuje się kwotę kosztów zaoszczędzonych w związku z poniesieniem kosztów dodatkowych w wyniku zakłócenia lub przerwania działalności.
2. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania potrąca się franszyzy redukcyjne w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Jeżeli w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia wskazany jest dla kosztów proporcjonalnych okres wyczekiwania, kwotę wyliczonego odszkodowania pomniejsza się o kwotę obliczoną przez pomnożenie średniej dziennej wartości kosztów dodatkowych proporcjonalnych w okresie odszkodowawczym przez wskazaną liczbę dni.

KLAUZULE I POSTANOWIENIA GENERALNE DLA ROZDZIAŁÓW I, II I III

§ 24.

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w §3 Rozdziału I oraz w § 10 Rozdziału II (dane, wymienne nośniki danych), pozostaje objęte ubezpieczeniem w miejscu określonym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, a także podczas jego przenoszenia lub przemieszczania w obrębie tego miejsca.
2. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, powodującego bezpośrednie zagrożenie mienia objętego ochroną ubezpieczeniową i podjęcia działań mających na celu niedopuszczenie do powstania szkody lub zwiększenia się jej rozmiarów, w wyniku których mienie zostanie usunięte z miejsca ubezpieczenia, jest ono objęte ochroną ubezpieczeniową w nowej lokalizacji, do której zostało przeniesione przez okres nie dłuższy niż 10 dni od daty przeniesienia. Warunkiem jest niezwłoczne, pisemne zgłoszenie do Avivy faktu przeniesienia mienia. Powyższy okres może zostać przedłużony po uzyskaniu przez Avivę pisemnego wniosku od Ubezpieczającego dotyczącego chęci takiego przedłużenia i potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.
3. Ponadto, zapasowe kopie zbiorów danych oraz dane archiwalne wraz z wymiennymi nośnikami danych, na których są one zapisane, pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową także w miejscach ich przechowywania oraz podczas transportu na trasie pomiędzy miejscem ubezpieczenia a miejscem ich przechowywania.

§ 25.

WYŁĄCZENIA OGÓLNE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą bezpośrednio lub pośrednio wskutek:
 - 1) działania promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
 - 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu, czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziałujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
 - a) wojny, najazdu, wrogiego działania drugiego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych bez względu na fakt czy wojna została wypowiedziana czy też nie, wojny domowej, buntu, przewrotu, rewolucji, powstania lub niepokojów społecznych przybierających rozmiary powstania, przewrotu wojskowego, działań uzurpatorskich, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego,
 - b) jakiegokolwiek aktu terroryzmu obejmującego w szczególności:
 - użycie lub groźbę użycia siły lub przemocy,
 - pozbawienie życia, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (obejmujące także usiłowanie, przygotowanie, pomocnictwo lub groźbę pozbawienia życia czy też zniszczenia lub uszkodzenia mienia), w szczególności na skutek działania promieniowania radioaktywnego lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub biologicznymi
- dokonane przez jakiejkolwiek osoby lub grupy osób podejmujących działania w szczególności z pobudek politycznych, religijnych lub ideologicznych, tak aby:

- osiągnąć cele wynikające z przekonania, niezależnie od faktu, czy cele takie zostały w jakiejkolwiek formie zaimplementowane lub sprecyzowane,
- zastraszyć społeczeństwo lub jakąkolwiek jego część,

- c) wszelkich działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w literach a) i b), a także wszelkich działań pozostających w jakiegokolwiek relacji do zdarzeń wymienionych w literach a) i b).
- 3) rozruchów, strajków, lokautów, niepokoju społecznego,
- 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
- 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub ubezpieczonego mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami,
- 6) umyślnego działania lub zaniechania albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność,
- 7) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub też przypadkowego przesłania lub przekazywania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego jakiejkolwiek instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określone mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.
2. Na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek udowodnienia, że wymienione w ust. 1 pkt. 2), 3) lub 4) zdarzenia, jako fakty powszechnie znane, nie były bezpośrednią lub pośrednią przyczyną powstania szkody.

§ 26.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela skierowanego do Avivy.
2. Wniosek powinien zawierać co najmniej:
 - 1) imię i nazwisko/firmę, siedzibę i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego jeżeli jest on inną osobą niż Ubezpieczający,
 - 2) miejsce, przedmiot, sumę, zakres i okres ubezpieczenia,
 - 3) częstotliwość wykonywania kopii zapasowych i zapisów archiwalnych gromadzonych danych oraz miejsce ich przechowywania (tylko jeżeli umowa ubezpieczenia ma obejmować również Rozdział II niniejszych ogólnych warunków),
 - 4) maksymalny okres odszkodowawczy oraz limit miesięczny dla kosztów proporcjonalnych (tylko jeżeli umowa ubezpieczenia ma obejmować również Rozdział III niniejszych ogólnych warunków),
 - 5) opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpożarowych i antywłamaniowych oraz ich stan techniczny, zarówno w miejscu ubezpieczenia jak i w miejscu przechowywania kopii zapasowych i danych archiwalnych,
 - 6) opis bezpośredniego otoczenia miejsca ubezpieczenia (w tym zagrożeń naturalnych),
 - 7) informacje o zaistniałych w okresie ostatnich 5 lat szkodach w przedmiocie ubezpieczenia lub powstałych w związku z takimi szkodami kosztach dodatkowych, bez względu na to, czy mienie lub koszty były objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyn powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.
3. Aviva zastrzega sobie prawo żądania od Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający lub jego przedstawiciel zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji wymienionych w formularzu wniosku lub co najmniej wymienionych w ust. 2 oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w jakichkolwiek pismach Avivy, a także podać wszystkie znane sobie okoliczności istotne dla oceny ryzyka i zakresu odpowiedzialności. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub nieudzielenia odpowiedzi w odniesieniu do którejkolwiek z poruszonych przez Avivę kwestii zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

5. Jeżeli okoliczności, na podstawie których Aviva zawarła umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający lub jego przedstawiciel jest zobowiązany zawiadomić Avivę o takich zmianach niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.
6. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do powyższego naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, Ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem tej osoby do takiej umowy ubezpieczenia, warunki umowy ubezpieczenia, w szczególności niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia sprzętu elektronicznego wraz z informacją o postanowieniach wzorca umownego, na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, rozumianym jako materiał lub urządzenie umożliwiające konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych osobiście do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci.

§ 27.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki należnej z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej obliczana jest jako iloczyn:
 - 1) przyjętej w umowie ubezpieczenia stawki ustalonej w szczególności w oparciu o następujące kryteria:
 - a) dla Rozdziału I – zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, rodzaj prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, rodzaj i stan techniczny mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, lokalizacja miejsca ubezpieczenia, posiadane zabezpieczenia ppoż. i antywłamaniowe oraz ich stan techniczny, dotychczasowa szkodowość,
 - b) dla Rozdziału II – rodzaj prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, częstotliwość wykonywania kopii zapasowych oraz zapisów archiwalnych gromadzonych danych oraz sposób ich przechowywania, dotychczasowa szkodowość,
 - c) dla Rozdziału III – rodzaj prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, długość maksymalnego okresu odszkodowawczego, dotychczasowa szkodowość,
 - 2) oraz zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia.
2. Wysokość składki z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej jak również termin jej płatności wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie braku określenia terminu płatności, składka lub jej rata należna Avivie powinna zostać w pełni opłacona w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. W razie rozłożenia płatności składki na raty, z chwilą uznania przez Avivę roszczenia niezapłacone raty składki stają się natychmiast wymagalne. Jeżeli Ubezpieczający nie opłaci pozostałych rat składki, Aviva pomniejszy o tę sumę należne odszkodowanie.
4. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się ilość środków pozwalająca na realizację przelewu.
5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zaistnienia zdarzenia losowego, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

§ 28.

CZAS TRWANIA UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres ubezpieczenia wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność Avivy rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu.
2. Jeżeli Aviva ponosiła odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej raty, a składka lub jej rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, Aviva ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka, a Aviva zachowuje prawo do

żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność.

3. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Aviva nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Aviva udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
4. Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Avivę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu Ubezpieczający świadomie wprowadził Avivę w błąd lub zataił istotne informacje.
5. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez Avivę po upływie wskazanego na polisie terminu płatności raty składki odpowiedzialność Avivy ustaje i uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa wymienione 7 dni.
6. W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia lub rozwiązania albo wygaśnięcia z innych przyczyn, Aviva dokona zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia.
7. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione, za zgodą Avivy, na jego nabywcę. Przeniesienie tych praw bez zgody Avivy uznaje się za bezskuteczne. W razie przeniesienia praw, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony, za zgodą Avivy, umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli natomiast prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

§ 29.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:
 - 1) utrzymywania we własnym zakresie i na własny koszt zajmowanych i wykorzystywanych pomieszczeń, budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz ich zabezpieczeń w dobrym stanie technicznym, a także podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody,
 - 2) eksploatacji posiadanego mienia zgodnie z zaleceniami i wskazówkami jego producenta lub dostawcy, przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa i norm, w szczególności w zakresie ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 3) wykonywania kopii zapasowych i zapisów archiwalnych gromadzonych danych z częstotliwością nie mniejszą niż jeden raz w tygodniu, jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje również Rozdział II niniejszych ogólnych warunków,
 - 4) stosowania się do wszelkich norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności,
 - 5) niezwłocznego powiadomienia Avivy o wszelkich zmianach okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę dokonaną przez Avivę przyjętego do ubezpieczenia ryzyka i na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia szkody,
 - 6) wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Aviva zastrzega sobie prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Aviva, o ile nie umówiono się inaczej.
3. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia losowego mogącego pociągnąć za sobą powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych ogólnych warunków:
 - 1) Ubezpieczający jest zobowiązany:
 - a) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,

- b) niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych zawiadomić Avivę,
 - c) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia nastąpiły w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody, lub też w przypadku istnienia innych znamion przestępstwa,
 - d) udzielić Avivi lub powołanym przez Avivę niezależnym ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, odpowiedzialności Avivy oraz określenia wysokości odszkodowania, przy czym Ubezpieczający obowiązany jest jednocześnie sporządzić, na podstawie posiadanych materiałów i na własny koszt, obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać Avivi roszczenie,
 - e) z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym do czasu rozpoczęcia przez Avivę inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody Avivy na przystąpienie do usuwania skutków szkody,
 - f) po uzyskaniu zgody Avivy przystąpić i przeprowadzić odbudowę, remont lub naprawę bez nieuzasadnionej zwłoki,
 - g) podjęcia bez nieuzasadnionej zwłoki wszelkich możliwych czynności w celu przywrócenia przerwanej lub zakłóconej działalności.
- 2) Przedstawiciele Avivy są upoważnieni:
- a) do wejścia na teren miejsca ubezpieczenia oraz inspekcji obiektów, w których wydarzyła się szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia,
 - b) do rozporządzania odzyskami z mienia dotkniętego szkodą, z zastrzeżeniem, że w żadnym wypadku Ubezpieczający nie może, według jego woli, pozostawić uszkodzonego mienia Avivi,
 - c) do udzielenia Ubezpieczającemu zaleceń i wskazówek dotyczących postępowania mierzącego do zminimalizowania rozmiaru ponoszonych kosztów dodatkowych proporcjonalnych i nieproporcjonalnych.
4. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba, za którą ponosi odpowiedzialność z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 3 pkt. 1) litera a), odszkodowanie nie należy się.
5. W razie naruszenia przez Ubezpieczającego lub osobę, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, obowiązku wymienionego w ust. 3 pkt. 1) litera b), Aviva może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Avivi ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego.

§ 30.

TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, które spowodowało powstanie szkody w ubezpieczonym mieniu, Ubezpieczający niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych, zawiadomi o tym fakcie Avivę.
2. Na podstawie zawiadomienia, Aviva przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości szkody i odszkodowania. Na podstawie powyższego wykazu oraz zgodzie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków, Ubezpieczający obowiązany jest sporządzić obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać roszczenie. Aviva zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.
3. W razie konieczności wizyty przedstawiciela Avivy w miejscu powstania zdarzenia (w celu dokonania oględzin mienia dotkniętego szkodą), Ubezpieczający zostanie niezwłocznie poinformowany o takim fakcie.
4. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Aviva przekazuje Ubezpieczającemu stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
5. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w § 29 ust. 3.
6. Od decyzji odmownej Ubezpieczającemu przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego wskazanego w § 37.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy.

§ 31.

PODWÓJNE LUB WIELOKROTNE UBEZPIECZENIE

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Aviva

odpowiada wobec innych ubezpieczycieli do wysokości szkody w takim stosunku w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym ubezpieczycielem, uzgodniono, że suma wypłacana przez tego ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec Avivy zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 32.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Aviva wypłaci odszkodowanie w ciągu trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Avivy lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, Aviva wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu czterech dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem, że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zostanie ona wypłacona w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że powyższe postanowienie nie ma zastosowania dla przedmiotów ubezpieczenia ubezpieczanych w systemie na pierwsze ryzyko lub zdarzeń losowych, dla których ustalono limit odpowiedzialności.

§ 33.

PŁATNICY PODATKÓW POŚREDNICH

Jeżeli Ubezpieczający jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia, to wszelkie dane liczbowe, o których mowa w niniejszych ogólnych warunkach (w szczególności wartości, sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, koszty, odszkodowania), nie będą uwzględniały tego podatku.

§ 34.

ZABEZPIECZENIE PRAWA DO REGRESU

1. Z dniem zapłaty odszkodowania, roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Avivę do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Aviva pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Avivy.
2. Nie przechodzą na Avivę roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić Avivi, zarówno przed jak i po wypłacie odszkodowania, wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec osób trzecich odpowiedzialnych za szkodę, w tym dostarczyć odpowiednie dokumenty i udzielić niezbędnych Avivi informacji.
4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Avivy zrzekł się w całości lub części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub też w nienależyty sposób wykonuje obowiązki określone w ust. 3, Aviva może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć.

§ 35.

POSTANOWIENIA DODATKOWE

1. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmiennie od określonych w niniejszych ogólnych warunkach, z zastrzeżeniem, że postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia uwzględnione zostały dodatkowe lub odmiennie postanowienia umowne, mają one pierwszeństwo przed postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany informować Avivę o jakichkolwiek zmianach siedziby i adresu. Jeżeli Ubezpieczający zmienił siedzibę lub adres i nie zawiadomił o tym fakcie Avivy, jakkolwiek korespondencja skierowana na adres ostatniej znanej siedziby Ubezpieczającego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłaby doręczona gdyby Ubezpieczający nie zmienił siedziby. Postanowienie zdania poprzedniego nie dotyczy Ubezpieczającego będącego konsumentem.

§36.

REKLAMACJE

1. Organem właściwym do rozpatrzenia reklamacji jest Zarząd Avivy lub upoważnieni przez Zarząd pracownicy Avivy.

2. Reklamacje mogą być składane:

- 1) w formie pisemnej – osobiście w Avivie lub w jednostce Avivy obsługującej jej klientów albo przesyłką pocztową, w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
 - 2) ustnie – telefonicznie dzwoniąc pod numer (+48) 22 557 44 44 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Avivie lub jednostce Avivy obsługującej jej klientów,
 - 3) w formie elektronicznej – z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na adres: reklamacje@aviva.pl.
3. O sposobie rozpatrzenia reklamacji powiadomimy osobę, która ją zgłosiła – w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji (w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2011 roku Nr 199, poz. 1175)). Odpowiedź tą możemy dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek zgłaszającego reklamację.
4. Rozpatrzymy złożoną reklamację i udzielimy odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania, przy czym do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w § 36 ust. 4, wyjaśnimy w informacji przekazywanej osobie zgłaszającej reklamację, przyczynę opóźnienia, wskażemy okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określimy przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Osoba zgłaszająca reklamację jest uprawniona do złożenia odwołania od decyzji Avivy dotyczącej złożonej reklamacji. W sprawach odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia § 36 ust. 1-5.
7. Zgłaszającemu reklamację, w sytuacji nieuwzględnienia jego roszczeń w powyższym trybie rozpatrywania reklamacji, przysługuje prawo do złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego. Osobie fizycznej będącej ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wystąpienia do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Rzecznik Finansowy jest uprawniony do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Udział w postępowaniu jest dla Avivy obowiązkowy. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.rf.gov.pl.
8. Aviva podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
9. Konsumentowi przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
10. Sposób i tryb rozpatrywania wniosków i skarg przez podmioty, o których mowa w § 36 ust. 7-9 regulują właściwe przepisy.

§37.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDOWA

Powództwo o roszczenie z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpiezonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia

§38.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych ogólnych warunków stosować się będzie prawo polskie.
2. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach lub nie uzgodnionych dodatkowo, mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa.
3. Niniejsze ogólne warunki zostały przyjęte Uchwałą Zarządu Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S. A. z dnia 22.12.2016 roku i mają zastosowanie do umów zawieranych począwszy od dnia 10.01.2017 r.

**ZAŁĄCZNIK NR 1
KLAUZULE INDYWIDUALNE**

**KLAUZULA NR 007
KOSZTY FRACHTU LOTNICZEGO**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu frachtu lotniczego, pod warunkiem że koszty takie zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia oraz franszyza redukcyjna dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

**KLAUZULA NR 101
UBEZPIECZENIE SPRZĘTU PRZENOŚNEGO**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody powstałe w elektronicznym sprzęcie przenośnym podczas jego użytkowania poza miejscem ubezpieczenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

W razie kradzieży z włamaniem lub rabunku spoza miejsca ubezpieczenia oraz szkód spowodowanych upuszczeniem, franszyza redukcyjna wynosi 20 proc. wysokości szkody, jednak nie mniej niż kwota wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

W razie kradzieży z włamaniem ubezpieczonego sprzętu z pojazdu, Aviva wypłaci odszkodowanie tylko wówczas, gdy:

- 1) pojazd był wyposażony w stały dach i został po zaparkowaniu należycie zamknięty,
- 2) zostanie udowodnione przez Ubezpieczającego, że sprzęt został skradziony w godzinach od 6.00 do 22.00, przy czym zastrzeżenie to nie ma zastosowania, jeżeli pojazd był zaparkowany w zamkniętym garażu lub na parkingu strzeżonym,
- 3) ubezpieczony sprzęt był przechowywany w bagażniku pojazdu lub innym schowku stanowiącym wyposażenie pojazdu i nie był widoczny z zewnątrz.

**KLAUZULA NR 102
ROZSZERZENIE ZAKRESU TERYTORIALNEGO**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody powstałe w elektronicznym sprzęcie przenośnym podczas jego użytkowania poza terenem Rzeczypospolitej Polskiej. Zakres terytorialnych ochrony ubezpieczeniowej wskazany jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

**KLAUZULA NR 147
UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD DATY DOSTAWY**

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym lub jego częściach od daty dostawy lub odbioru, pod warunkiem że:

- 1) sprzęt elektroniczny i jego części są składowane w oryginalnych opakowaniach, w pomieszczeniach do tego przystosowanych, zgodnie z zaleceniami producenta,
- 2) termin składowania od daty dostawy lub odbioru do zakończenia testów nie przekracza 6 miesięcy, chyba że w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia wyraźnie został zaznaczony dłuższy okres.

Ochrona ubezpieczeniowa na warunkach niniejszej Klauzuli obejmuje wyłącznie szkody w stopniu, w jakim za takie szkody odpowiada Ubezpieczający. Szkody, za które na podstawie obowiązujących przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialne są osoby trzecie, działające w charakterze dostawcy, producenta, sprzedawcy, spedytora, przewoźnika lub też innego usługodawcy lub podwykonawcy nie są objęte ochroną ubezpieczeniową.

Ochrona ubezpieczeniowa na warunkach niniejszej Klauzuli kończy się z chwilą zakończenia rozruchu próbnego i testów (dla sprzętu, dla którego przeprowadzenie rozruchu oraz testów jest wymagane), kiedy normalne działanie sprzętu zostało rozpoczęte lub może być rozpoczęte w razie potrzeby.

Aviva zastrzega sobie prawo do przedłużenia okresu ochrony udzielanej na podstawie niniejszej Klauzuli oraz do określenia dodatkowych warunków, na jakich przedłużenie ochrony ubezpieczeniowej może zostać udzielone. W takim przypadku stosowne postanowienia znajdują się zawarte na piśmie.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA

tel. +48 22 557 44 44
e-mail: bok@aviva.pl, www.aviva.pl

Informacja o postanowieniach z wzorca umownego
Ogólne Warunki Ubezpieczenia Prac Budowlano – Montażowych

Rodzaj informacji	Dotyczy	Nr jednostki redakcyjnej wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Rozdział I – szkody materialne	
	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3.
	Miejsce ubezpieczenia	§ 4.
	Zakres ubezpieczenia	§ 5.
	Rozdział II – odpowiedzialność cywilna.	
	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	§ 10.
	Postanowienia generalne do rozdziałów I i II	
	Czas trwania umowy ubezpieczenia	§ 18
	Klauzula nr 001	
	Klauzula nr 002	
	Klauzula nr 003	
	Klauzula nr 004	
	Klauzula nr 005	
	Klauzula nr 006	
	Klauzula nr 007	
	Klauzula nr 011	
	Klauzula nr 013	
	Klauzula nr 100	
	Klauzula nr 101	
	Klauzula nr 102	
	Klauzula nr 103	
	Klauzula nr 106	
	Klauzula nr 107	
	Klauzula nr 110	
	Klauzula nr 111	
	Klauzula nr 112	
	Klauzula nr 113	
	Klauzula nr 115	
	Klauzula nr 116	
	Klauzula nr 117	
	Klauzula nr 119	
	Klauzula nr 120	
	Klauzula nr 121	

	Klauzula nr 201	
	Klauzula nr 203	
	Klauzula nr 218	
	Klauzula nr 219	
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Definicje	§ 2. Ust. 1. Pkt. 11, 18
	Rozdział I – szkody materialne	
	Zakres ubezpieczenia	§ 5. Ust. 3-4
	Suma ubezpieczenia	§ 6. Ust. 1
	Wyłączenia szczegółowe	§ 7.
	Ustalenie wysokości szkody	§ 8. Ust. 5, 7
	Ustalenie wysokości odszkodowania	§ 9. Ust. 1. Pkt. 2, Ust. 2-4
	Rozdział II – odpowiedzialność cywilna.	
	Suma gwarancyjna	§ 11. Ust. 1
	Wyłączenia szczegółowe	§ 12.
	Postanowienia szczegółowe do rozdziału II	§ 13. Ust. 1, 4
	Wysokość odszkodowania	§ 14. Ust.1, 4, 7
	Postanowienia generalne do rozdziałów I i II	
	Wyłączenia ogólne	§ 15.
	Zawarcie umowy ubezpieczenia	§ 16. Ust. 6
	Składka ubezpieczeniowa	§ 17. Ust. 3
	Czas trwania umowy ubezpieczenia	§ 18. Ust. 6
	Obowiązki Ubezpieczającego	§ 19. Ust 4-5
	Ubezpieczenie wielokrotne	§ 22.
	Zabezpieczenie prawa do regresu	§ 23. Ust. 5
	Klauzula nr 001	
	Klauzula nr 002	
	Klauzula nr 003	
	Klauzula nr 004	
	Klauzula nr 005	
	Klauzula nr 006	
	Klauzula nr 007	
	Klauzula nr 011	
	Klauzula nr 013	
	Klauzula nr 100	
	Klauzula nr 101	
	Klauzula nr 102	
	Klauzula nr 103	

	Klauzula nr 106	
	Klauzula nr 107	
	Klauzula nr 110	
	Klauzula nr 111	
	Klauzula nr 112	
	Klauzula nr 113	
	Klauzula nr 115	
	Klauzula nr 116	
	Klauzula nr 117	
	Klauzula nr 119	
	Klauzula nr 120	
	Klauzula nr 121	
	Klauzula nr 201	
	Klauzula nr 203	
	Klauzula nr 218	
	Klauzula nr 219	

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA PRAC BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

§ 1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia prac budowlano-montażowych (zwane dalej ogólnymi warunkami) stanowią podstawę do zawierania umów ubezpieczenia prac budowlano-montażowych pomiędzy Avivą Towarzystwem Ubezpieczeń Ogólnych SA (zwanym dalej Aviva) a osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej (zwanymi dalej Ubezpieczającym).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta również na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych ogólnych warunków dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do Ubezpieczonego.
3. Ubezpieczonymi na podstawie niniejszych ogólnych warunków mogą być podmioty związane z realizacją prac budowlano-montażowych, w szczególności takie jak: inwestor, generalny wykonawca, pozostali wykonawcy i podwykonawcy. Ubezpieczeni pozostają wymienieni w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

§ 2. DEFINICJE

1. Ilekroć w niniejszych ogólnych warunkach, wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, a także w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonywaniem tej umowy używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:
 - 1) **Mienie**
Przedmioty materialne.
 - 2) **Maszyny budowlane**
Urządzenie lub zespół urządzeń stanowiących całość pod względem technicznym i funkcjonalnym:
 - o masie własnej wynoszącej co najmniej 500 kg,
 - wyposażone w silnik,
 - obsługiwane przez co najmniej jednego operatora,którego konstrukcja i przeznaczenie umożliwia prowadzenie prac budowlano-montażowych zgodnie z przyjętą do ich realizacji technologią.
 - 3) **Sprzęt, narzędzia i wyposażenie budowy**
Sprzęt, narzędzia i wyposażenie wykorzystywane przy realizacji prac budowlano-montażowych, inne niż maszyny budowlane i niestanowiące elementu prac objętych kontraktem (w tym m.in. rusztowania, ogrodzenie, zabezpieczenia ppoż. oraz antywłamaniowe terenu budowy).
 - 4) **Zaplecze budowy**
Wszelkiego rodzaju pomieszczenia i obiekty magazynowe, socjalne, warsztatowe i inne, wykorzystywane jako obiekty pomocnicze przy realizacji prac budowlano-montażowych, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie terenu, w którego obrębie prowadzone są te prace. Zaplecza budowy nie stanowią obiekty należące do inwestora, istniejące na terenie budowy lub w jego bezpośrednim otoczeniu w dniu rozpoczęcia realizacji kontraktu.
 - 5) **Kontrakt**
Umowa, zgodnie z którą realizowane są prace budowlano-montażowe obejmowane ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszych ogólnych warunków.
 - 6) **Teren budowy**
Lokalizacja obejmująca teren:
 - a) przekazany przez inwestora, w którego obrębie prowadzone są prace budowlano-montażowe,
 - b) zajmowany przez zaplecze budowy.
 - 7) **Okres realizacji prac budowlano-montażowych**
Okres czasu zaczynający się w momencie rozpoczęcia realizacji prac budowlano-montażowych wynikających z kontraktu lub zakończenia wyładunku mienia objętego ochroną ubezpieczeniową na terenie budowy, a kończący się z chwilą ostatecznego odbioru prac budowlano-montażowych poprzez podpisanie końcowego protokołu zdawczo-odbiorczego lub z chwilą rozpoczęcia eksploatacji, którakolwiek z tych czynności nastąpi wcześniej.

Jeżeli odbiór lub włączenie do eksploatacji dotyczy jedynie części lub etapu prac budowlano-montażowych, instalacji lub jej części albo jednej lub większej ilości maszyn, okres realizacji prac budowlano-montażowych kończy się jak w zdaniu poprzedzającym dla tej części lub etapu, instalacji lub jej części albo maszyny, dla której nastąpiło odebranie lub włączenie do eksploatacji.

8) **Okres konserwacji lub gwarancji**

Okres czasu, w którym wykonawca prac budowlano-montażowych wypełnia swoje zobowiązania z tytułu gwarancji, rękojmi lub umów o konserwację, rozpoczynający się z chwilą ostatecznego odbioru prac budowlano-montażowych poprzez podpisanie końcowego protokołu zdawczo-odbiorczego lub z chwilą rozpoczęcia eksploatacji, którakolwiek z tych czynności nastąpi wcześniej.

Jeżeli odbiór lub włączenie do eksploatacji dotyczy jedynie części lub etapu prac budowlano-montażowych, instalacji lub jej części albo jednej lub większej ilości maszyn, okres konserwacji lub gwarancji rozpoczyna się jak w zdaniu poprzedzającym dla tej części lub etapu, instalacji lub jej części albo maszyny, dla której nastąpiło odebranie lub włączenie do eksploatacji.

9) **Rozruch próbny**

Ogół czynności wykonywanych bezpośrednio po zakończeniu budowy lub montażu maszyny, urządzenia lub instalacji, prowadzący do i kończący się jej pełnym uruchomieniem obejmujący rozruch mechaniczny i technologiczny.

10) **Testy**

Ogół czynności wykonywanych po rozruchu próbnym (uruchomieniu) maszyny, urządzenia lub instalacji i polegający na doprowadzeniu jej do normalnej pracy oraz sprawdzeniu projektowych możliwości technicznych i procesowych (weryfikacja gwarancji).

W odniesieniu do obiektów inżynierskich (takich jak np. mosty, wiadukty, estakady, kładki) przez testy rozumie się ogół czynności zmierzających do ustalenia prawidłowej nośności obiektu, przeprowadzanych zgodnie ze sztuką budowlaną.

11) **Franszyza redukcyjna**

Ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.

12) **Zdarzenie losowe**

Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu.

13) **Zamawiający**

Osoba zlecająca realizację prac budowlano-montażowych.

14) **Osoba trzecia**

Osoba niebędąca stroną umowy ubezpieczenia, ani też osobą, na której rzecz zawarto umowę ubezpieczenia (Ubezpieczonym).

15) **Kradzież z włamaniem**

Dokonany lub usiłowany zabór mienia z terenu budowy, na który sprawca dostał się po uprzednim usunięciu siłą lub przy użyciu narzędzi (w tym podrobionym kluczem lub kluczem oryginalnym, który zdobył w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku) istniejących zabezpieczeń lub na terenie którego ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie terenu budowy wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń.

16) **Rabunek**

Dokonany lub usiłowany zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:

- użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność,
- doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność.

Niniejsze postanowienia mają również zastosowanie do przypadków, w których sprawca postępuje w opisany powyżej sposób bezpośrednio po dokonaniu kradzieży w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy.

Działania sprawcy skierowane wobec osób będących pracownikami firm ochrony mienia lub indywidualnie prowadzących działalność w zakresie ochrony mienia, z którymi Ubezpieczający zawarł umowę

cywilnoprawną będą traktowane na równi z działaniami wobec Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność.

17) Wartość rzeczywista mienia

Wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu jak w dniu poprzedzającym wydarzenie się szkody, tzn. przy uwzględnieniu faktycznego stopnia zużycia.

18) Limit odpowiedzialności

Górna granica odpowiedzialności Avivy.

19) Reklamacja

Wystąpienie, w tym skarga lub zażalenie, skierowane do Avivy przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w którym Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Avivę,

ROZDZIAŁ I – SZKODY MATERIALNE

§ 3.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte:
 - 1) prace budowlano-montażowe (trwałe i tymczasowe) objęte kontraktem, wraz z wszelkimi materiałami, w tym dostarczonymi przez inwestora lub zamawiającego, które mają zostać wbudowane lub zamontowane,
 - 2) sprzęt, narzędzia, wyposażenie i zaplecze budowy,
 - 3) maszyny budowlane.
2. Przedmiot ubezpieczenia pozostaje wyszczególniony w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
3. Inne kategorie mienia określone i zdefiniowane w Załączniku nr 1 „Klauzule indywidualne” do niniejszych ogólnych warunków pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową, zawsze pod warunkiem wyszczególnienia tego faktu w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

§ 4.

MIEJSCE UBEZPIECZENIA

Przedmiot ubezpieczenia, o którym mowa w § 3 ust. 1, pozostaje objęty ochroną ubezpieczeniową na terenie budowy wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

§ 5.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia, w miejscu ubezpieczenia i w trakcie okresu ubezpieczenia wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, polegające na jego utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu w wyniku jakichkolwiek zdarzeń losowych, z zastrzeżeniem wyłączeń zawartych w niniejszych ogólnych warunkach.
2. Aviva odpowiada dodatkowo, w granicach sumy ubezpieczenia, za szkody w przedmiocie ubezpieczenia:
 - 1) będące wynikiem jego skażenia lub zanieczyszczenia, powstałe w następstwie wystąpienia co najmniej jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
3. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, Aviva zwraca również Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia:
 - 1) koszty poniesione w celu zabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia bezpośrednio zagrożonego szkodą,
 - 2) koszty wynikłe z zastosowania przez Ubezpieczającego wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia,jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się nieskuteczne, z zastrzeżeniem, że w przypadku opisanym w § 9 ust. 2 koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia, bez względu na to, czy poniesione zostały na polecenie Avivy.
4. Jeżeli koszty określone w ust. 3 dotyczą łącznie zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak też i mienia nieubezpieczonego, Aviva pokrywa je w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego, w jakiej wartość przedmiotu ubezpieczenia pozostaje do łącznej wartości przedmiotu ubezpieczenia i mienia nieubezpieczonego.

§ 6.

SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia, odrębna dla poszczególnych kategorii przedmiotów ubezpieczenia, ustalana jest przez Ubezpieczającego. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy w odniesieniu do kategorii przedmiotu ubezpieczenia, dla której została ustalona, z zastrzeżeniem, że dla maszyn budowlanych suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdej pozycji wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 2 pkt. 4).
2. Suma ubezpieczenia odpowiada:
 - 1) w odniesieniu do prac budowlano-montażowych – pełnej wartości kontraktu na dzień zakończenia jego realizacji wraz z kosztami wszystkich materiałów dostarczonych przez zamawiającego lub inwestora, które mają zostać wbudowane lub zamontowane,
 - 2) w odniesieniu do sprzętu, narzędzi, wyposażenia i zaplecza budowy – szacowanej maksymalnej wysokości szkody, jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia losowego; suma ubezpieczenia ustalana jest jako limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia losowe,
 - 3) w odniesieniu do maszyn budowlanych – wartości odtworzeniowej nowych maszyn budowlanych, co oznacza koszt wymiany ubezpieczonych maszyn na nowe tego samego rodzaju i typu oraz o tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrach, powiększonej o koszty zwykłego transportu i montażu.
3. Jeżeli w okresie realizacji prac budowlano-montażowych nastąpi zmiana zakresu rzeczowego realizowanych prac lub wartości kontraktu, Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia Avivy o tym fakcie oraz podania zaktualizowanego zakresu prac i wartości kontraktu w celu ich dostosowania do wymogów określonych w ust. 2 pkt. 1). Podwyższenie lub obniżenie sumy ubezpieczenia będzie skuteczne dopiero po potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.
4. W przypadku istotnych zmian kosztów robocizny, kosztów pracy sprzętu i maszyn budowlanych lub cen materiałów w okresie realizacji prac budowlano-montażowych, które nie będą znajdowały odzwierciedlenia w zmianie wartości kontraktu, Ubezpieczający może zawiadomić o tym fakcie Avivę oraz dostosować sumę ubezpieczenia do pełnej wartości prac budowlano-montażowych objętych kontraktem na dzień zakończenia inwestycji, włącznie z kosztem wszystkich materiałów (w tym dostarczonych przez zamawiającego lub inwestora), które mają zostać wbudowane lub zamontowane, kosztem zwykłego transportu, cłem i pozostałymi opłatami oraz kosztem robocizny, a także pracy sprzętu, narzędzi, wyposażenia budowy i maszyn budowlanych. Podwyższenie lub obniżenie sumy ubezpieczenia będzie skuteczne dopiero po potwierdzeniu tego faktu przez Avivę.

§ 7.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za:
 - 1) szkody o charakterze następczym między innymi takie jak utrata zysku, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny, straty spowodowane opóźnieniem, niewypełnieniem zobowiązań lub utratą kontraktu, utrata wartości rynkowej oraz jakiekolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym,
 - 2) nieosiągnięcie zakładanych parametrów lub wydajności,
 - 3) szkody spowodowane błędami projektowymi,
 - 4) szkody spowodowane wadą materiałową (w tym wadą odlewniczą) lub wadliwym wykonaniem (z wyłączeniem szkód spowodowanych błędami popełnionymi w trakcie prowadzenia prac budowlano-montażowych), przy czym w odniesieniu do szkód spowodowanych wadą materiałową lub wadliwym wykonaniem jakiegokolwiek materiału budowlanego (przez który rozumie się wszelkiego rodzaju materiały stosowane do wykonania konstrukcji i wykończenia budynków lub budowli) wyłączenie niniejsze zostaje ograniczone do kosztów wymiany, naprawy lub poprawienia takiego wadliwego materiału, natomiast nie są wyłączone szkody w przedmiocie ubezpieczenia, nieposiadającym wyżej wymienionych wad, będące wynikiem zdarzenia losowego spowodowanego takim wadliwym materiałem budowlanym,
 - 5) koszt wymiany, naprawy lub poprawienia mienia błędnie zaprojektowanego, posiadającego wadę materiałową lub wadliwie wykonanego,
 - 6) szkody powstałe w związku z prowadzeniem testów,
 - 7) normalne zużycie, korozję, utlenienie, powstawanie osadów, zniszczenie lub pogorszenie jakości spowodowane nieużytkowaniem lub oddziaływaniem normalnych warunków atmosferycznych, a także za szkody o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapania, pomalowanie powierzchni) nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności,

- 8) szkody w sprzęcie, narzędziach i wyposażeniu budowy oraz maszynach budowlanych spowodowane awarią mechaniczną (rozumianą jako szkoda powstała wskutek błędnego zadziałania lub niezadziałania jakiegokolwiek części mechanicznej, jeżeli takie błędne zadziałanie lub niezadziałanie spowodowane zostało błędem w sterowaniu maszyną lub urządzeniem, niezależnie od faktu, czy taki błąd spowodowany został bezpośrednio lub pośrednio przez człowieka czy też jakiegokolwiek wewnętrzne lub zewnętrzne automatyczne urządzenie sterujące albo jakimkolwiek czynnikiem wewnętrznym rozumianym jako zdarzenie zaistniałe wewnątrz mechanizmu maszyny lub urządzenia, niezależnie od jego przyczyny pierwotnej) lub awarią elektryczną (rozumianą jako szkoda powstała wskutek niedotrzymania nominalnych parametrów prądu elektrycznego przewidzianych dla danej maszyny, urządzenia lub instalacji), zamarznięciem czynnika chłodzącego lub innego płynu, wadliwym smarowaniem, brakiem smaru lub czynnika chłodzącego, z zastrzeżeniem, że jeżeli wskutek awarii powstaną szkody o charakterze zewnętrznym, to takie szkody pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową, również w odniesieniu do sprzętu, narzędzi i wyposażenia budowy oraz maszyn budowlanych,
- 9) szkody w maszynach budowlanych w trakcie ich montażu lub demontażu, a także powstałe podczas gdy są one obsługiwane przez operatorów nieposiadających stosownych i aktualnych uprawnień do wykonywania pracy na takich maszynach lub gdy operator znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych substancji odurzających,
- 10) szkody w pojazdach dopuszczonych do ruchu lub podlegających obowiązkowi rejestracji,
- 11) szkody w sprzęcie pływającym lub statkach powietrznych,
- 12) szkody w aktach, rysunkach, planach, projektach, rachunkach, asygnatach i innej dokumentacji kontraktu, wartościach pieniężnych, znaczkach, papierach wartościowych, a także we wszelkich opakowaniach, takich jak pudła, skrzynie itp.,
- 13) szkody powstałe wskutek kradzieży mienia; wyłączenie niniejsze nie obejmuje szkód powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem i rabunku, które pozostają objęte ochroną ubezpieczeniową,
- 14) szkody ujawnione podczas inwentaryzacji, przeglądów i przygotowania kontraktu do odbioru,
- 15) szkody, za które odpowiedzialność regulowana jest w prawie górnictwym i geologicznym.

§ 8.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. Wysokość szkody ustala się:
 - 1) w przypadku szkody częściowej, kiedy mienie nadaje się do naprawy lub remontu – jako niezbędny koszt naprawy lub remontu konieczny do odtworzenia uszkodzonego mienia, z uwzględnieniem:
 - a) dla budynków i budowli w trakcie realizacji – dotychczasowych wymiarów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów,
 - b) dla maszyn, instalacji i urządzeń w trakcie realizacji oraz sprzętu, narzędzi, wyposażenia, zaplecza budowy i maszyn budowlanych – dotychczasowego rodzaju i typu oraz tych samych lub możliwie najbardziej zbliżonych parametrów,
 powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu,
 - 2) w przypadku szkody całkowitej – jako wartość rzeczywistą mienia.
2. Jeżeli przedmiotem montażu są maszyny, instalacje lub urządzenia wcześniej eksploatowane, wysokość szkody ustala się zawsze jako wartość rzeczywistą mienia.
3. Wszystkie szkody, które mogą być przedmiotem naprawy lub remontu, powinny zostać naprawione, z zastrzeżeniem, że jeżeli koszt naprawy lub remontu osiągnie lub przekroczy wartość rzeczywistą mienia, wysokość szkody zostanie ustalona zgodnie z postanowieniami ust. 1 pkt. 2.
4. W razie zaniechania odtworzenia, naprawy lub remontu mienia dotkniętego szkodą, jej wysokość ustala się według wartości rzeczywistej tego mienia. W razie braku możliwości odtworzenia, naprawienia lub wyremontowania zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia ze względu na fakt niedostępności na rynku urządzenia o identycznych lub możliwie zbliżonych parametrach technicznych, wysokość szkody ustala się jak w zdaniu poprzedzającym.
5. Dla potrzeb niniejszych ogólnych warunków wartość rzeczywista maszyn budowlanych obliczana jest wg poniższej skali, w zależności od liczby lat, które upłynęły od daty produkcji danej maszyny:
 - 1) do 2 lat włącznie – bez naliczania zużycia
 - 2) powyżej 2 lat do 9 lat włącznie – zużycie w wysokości 10 proc. za każdy kolejny rok powyżej 2 lat

3) powyżej 9 lat – zużycie w wysokości 80 proc.

6. Koszty napraw prowizorycznych zostaną poniesione przez Avivę, jeśli takie naprawy stanowią część napraw ostatecznych i nie zwiększą całkowitej wysokości szkody ustalonej zgodnie z powyższymi postanowieniami.
7. Koszty jakichkolwiek zmian, uzupełnień, innowacji i/lub ulepszeń nie podlegają odszkodowaniu na podstawie niniejszych ogólnych warunków.
8. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się jakichkolwiek kosztów związanych z wprowadzeniem lub koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa lub rozporządzenia organów administracji państwowej lub samorządowej dotyczącego konstrukcji budynków i budowli, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo w porównaniu do pierwotnych kosztów realizacji prac budowlano-montażowych, w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa.

§ 9.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z uwzględnieniem następujących zasad:
 - 1) do ustalonej wysokości szkody dolicza się, w granicach sumy ubezpieczenia, poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 3,
 - 2) od ustalonej wysokości szkody odejmuje się wartość tej części mienia dotkniętego szkodą, które z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, sprzedaży, lub przeróbki.
2. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia poniżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia ustalonej zgodnie z § 6 ust. 2, naliczone odszkodowanie zostanie zmniejszone w takiej proporcji, w jakiej zadeklarowana suma ubezpieczenia pozostaje do faktycznej całkowitej wartości przedmiotu ubezpieczenia. Zasada niniejsza nie będzie miała zastosowania dla ubezpieczenia sprzętu, narzędzi, wyposażenia i zaplecza budowy oraz kategorii mienia lub kosztów, dla których ustalono limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia. Poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana dla poszczególnych kategorii przedmiotów ubezpieczenia oddzielnie, z zastrzeżeniem, że dla maszyn budowlanych weryfikacja będzie przeprowadzona w odniesieniu do poszczególnych pozycji wykazu.
3. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia, Aviva odpowiada tylko do wysokości faktycznej szkody.
4. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania ustalonej zgodnie z postanowieniami ust. 1 – 3 potrąca się franszyzy redukcyjne w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ II – ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA

§ 10.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Aviva obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego, gdy w związku z prowadzeniem określonych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia prac budowlano-montażowych, objętych ochroną ubezpieczeniową w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków lub posiadanym i wykorzystywanym w trakcie tych prac mieniem, Ubezpieczający jest zobowiązany, w myśl obowiązujących przepisów prawnych, do naprawienia szkody poniesionej przez osobę trzecią w wyniku śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (szkoda osobowa) lub w wyniku utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia (szkoda rzeczowa), pod warunkiem że zdarzenie bezpośrednio powodujące szkodę miało miejsce na terenie budowy lub w jego bezpośrednim otoczeniu.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje pozaumowną (deliktową) odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego wobec osób trzecich.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje roszczenia składane w oparciu o prawo polskie.

§ 11.

SUMA GWARANCYJNA

1. Suma gwarancyjna wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy dla jednego i wszystkich zdarzeń powodujących odpowiedzialność Ubezpieczającego, powstałych w okresie realizacji prac budowlano-montażowych.
2. Dla potrzeb określenia górnej granicy odpowiedzialności Avivy wszystkie szkody będące wynikiem tego samego zdarzenia bezpośrednio powodującego szkodę uważa się za powstałe w wyniku jednego zdarzenia.

§ 12.
WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego:

- 1) za szkody powstałe wskutek zdarzeń, które miały miejsce po upływie ostatniego dnia okresu realizacji prac budowlano-montażowych,
- 2) za roszczenia o wykonanie umów (w tym o wykonanie zastępcze) lub o zwrot kosztów poniesionych na poczet wykonania umów,
- 3) za szkody powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania lub usługi,
- 4) za szkody powstałe po wykonaniu prac budowlano-montażowych lub włączeniu ich do eksploatacji, wynikające z ich wadliwego wykonania,
- 5) za szkody, za które Ubezpieczający jest odpowiedzialny w wyniku umownego przejścia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej ponad odpowiedzialność wynikającą z obowiązujących przepisów prawa,
- 6) za szkody powstałe w jakimkolwiek mieniu, które jest ubezpieczone lub mogłoby zostać ubezpieczone w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków,
- 7) za szkody spowodowane wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu,
- 8) za szkody wyrządzone pracownikom Ubezpieczającego (przez których rozumie się także osoby fizyczne zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych) lub podmiotów związanych z realizacją prac budowlano-montażowych zgodnie z kontraktem, które to podmioty w całości lub w części pozostają ubezpieczone w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków,
- 9) za szkody w mieniu będącym własnością lub w pieczy, na przechowaniu lub pod kontrolą Ubezpieczającego lub podmiotów związanych z realizacją prac budowlano-montażowych zgodnie z kontraktem, które to podmioty w całości lub w części pozostają ubezpieczone w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków; wyłączenie niniejsze odnosi się również do mienia pracowników wymienionych wyżej podmiotów oraz osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych,
- 10) za szkody spowodowane przez pojazdy podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, sprzęt pływający lub statki powietrzne,
- 11) za zobowiązania powstałe w wyniku zgody Ubezpieczającego na zapłacenie jakiegokolwiek sumy jako odszkodowania lub w charakterze innego świadczenia, chyba że takie zobowiązanie powstałoby niezależnie od wyrażenia takiej zgody,
- 12) za szkody powstałe w wyniku naruszenia praw autorskich, licencji, patentów, znaków towarowych i nazw fabrycznych,
- 13) za szkody niebędące wynikiem szkód rzeczowych (czyste straty finansowe),
- 14) za szkody powodujące roszczenia odszkodowawcze pomiędzy Ubezpieczonymi,
- 15) w związku z wprowadzeniem do obrotu produktu wadliwego lub niebezpiecznego, w tym za szkody w substancji samego produktu oraz pokrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi, a także w związku z dostarczeniem produktu innego niż uzgodniono,
- 16) za szkody spowodowane wycofaniem lub koniecznością wycofania produktu z rynku, usunięciem, naprawą, wymianą, zastąpieniem produktem wolnym od wad, obniżeniem wartości lub kosztami takiego obniżenia wartości produktów, prac lub usług dostarczonych, zainstalowanych, zmontowanych, zbudowanych, wzniesionych, wykonanych lub odtworzonych przez Ubezpieczającego,
- 17) za szkody powstałe w wyniku uszkodzenia, utraty, zniszczenia wartości pieniężnych, papierów wartościowych, biżuterii, kamieni szlachetnych, dokumentów, planów, zbiorów archiwalnych, filatelistycznych, numizmatycznych, dzieł sztuki lub innych przedmiotów o charakterze zabytkowy, artystycznym lub unikatowym,
- 18) za szkody wyrządzone osobom bliskim Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność,
- 19) za szkody powstałe w wyniku oszczerstw i pomówień oraz powstałe w wyniku naruszenia dóbr osobistych osoby trzeciej, innych niż życie i zdrowie,
- 20) za szkody powstałe w wyniku oddziaływania azbestu, dioksyn, formaldehydów.

§ 13.
POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE DO ROZDZIAŁU II

1. Bez uprzedniej pisemnej zgody Avivy, Ubezpieczający ani nikt inny w jego imieniu nie uzna odpowiedzialności, nie uczyni żadnej oferty ani przyrzeczenia, nie podejmie żadnego zobowiązania do wypłaty odszkodowania, nie wypłaci odszkodowania ani też nie podejmie kroków w celu zawarcia ugody z poszkodowaną osobą trzecią. W razie naruszenia powyższego postanowienia Aviva jest zwolniona z obowiązku świadczenia.
2. Ubezpieczający udzieli wszelkich informacji, wyjaśnień i pomocy oraz dostarczy wszelkie dowody potrzebne do ustalenia okoliczności i rozmiaru wyrządzonej szkody, jakich Aviva może zażądać w związku z prowadzonym postępowaniem likwidacyjnym.
3. Ubezpieczający jest obowiązany przesłać Avivie orzeczenie sądu w sprawie cywilnej lub karnej związanej ze zdarzeniem, z którego wynika jego odpowiedzialność, w takim czasie, aby umożliwić Avivie zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego.
4. Aviva może wypłacić odszkodowanie w wysokości sumy gwarancyjnej dla jednego zdarzenia lub jakiegokolwiek mniejszej sumy, która zaspokoi roszczenia wynikające ze zdarzenia, zwalniając się z dalszej odpowiedzialności za takie zdarzenie, w tym w szczególności z konieczności ponoszenia dalszych kosztów obrony Ubezpieczającego.
5. Jeżeli przeciwko Ubezpieczającemu zostało wszczęte postępowanie karne, karno-administracyjne lub podobne albo jeżeli poszkodowany wystąpił z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową, Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o takim fakcie Avivę. Na żądanie Avivy Ubezpieczający jest zobowiązany udzielić pełnomocnictwa procesowego wskazanemu przez Avivę pełnomocnikowi.

§ 14.
WYSOKOŚĆ ODSZKODOWANIA

1. Aviva jest zobowiązana do wypłaty odszkodowania w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego do wysokości sumy gwarancyjnej określonej zgodnie z postanowieniami § 11, z zastrzeżeniem, że jeżeli wcześniej wypłacone odszkodowanie, zgodnie z postanowieniami § 21 ust. 2 spowodowało zmniejszenie sumy gwarancyjnej, górną granicę odpowiedzialności Avivy stanowi taka zmniejszona suma gwarancyjna.
2. Aviva, w granicach sumy gwarancyjnej, jest także zobowiązana do:
 - 1) zwrotu kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego w razie zajścia zdarzenia powodującego jego odpowiedzialność w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - 2) poniesienia niezbędnych kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez Avivę albo za jej zgodą, w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, z którego wynika odpowiedzialność Ubezpieczającego i rozmiaru wyrządzonej szkody,
 - 3) poniesienia niezbędnych kosztów obrony sądowej przed roszczeniami, w tym w szczególności kosztów pomocy prawnej udzielonej przez zatrudnionego w porozumieniu z Avivą adwokata, radcy prawnego lub kancelarii prawnej, w sporze prowadzonym na polecenie Avivy lub za jej zgodą.
3. Jeżeli w wyniku zdarzenia powodującego odpowiedzialność Ubezpieczającego objętą ochroną ubezpieczeniową zostanie przeciwko niemu wszczęte postępowanie karne, Aviva pokryje koszty obrony, jeżeli zażądała powołania obrony lub wyraziła zgodę na pokrycie tych kosztów. Koszty, o których mowa w zdaniu poprzedzającym są ponoszone przez Avivę w granicach sumy gwarancyjnej.
4. Od ostatecznej wartości wyliczonego odszkodowania potrąca się franszyzę redukcyjną w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
5. Aviva wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
6. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługuje poszkodowanej osobie trzeciej zarówno świadczenie jednorazowe jak i renty, Aviva zaspokaja je, do wysokości sumy gwarancyjnej, w następującej kolejności:
 - 1) świadczenie jednorazowe,
 - 2) renta czasowa,
 - 3) renta dożywotnia.
7. Jeżeli Ubezpieczający nie godzi się na propozycję Avivy dotyczącą świadczenia i przez to uniemożliwia zaspokojenie roszczenia, Aviva nie odpowiada za powstałe z tego powodu odsetki i wszelkie dodatkowe koszty, jeżeli uprzednio powiadomiła o tym Ubezpieczającego.

POSTANOWIENIA GENERALNE DLA ROZDZIAŁÓW I I II

§ 15.

WYŁĄCZENIA OGÓLNE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą bezpośrednio lub pośrednio wskutek:

- 1) działania promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
- 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu, czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziaływujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
 - a) wojny, najazdu, wrogiego działania drugiego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych bez względu na fakt, czy wojna została wypowiedziana czy też nie, wojny domowej, buntu, przewrotu, rewolucji, powstania lub niepokojów społecznych przybierających rozmiary powstania, przewrotu wojskowego, działań uzurpatorskich, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego,
 - b) jakiegokolwiek aktu terroryzmu obejmującego w szczególności:
 - użycie lub groźbę użycia siły lub przemocy,
 - pozbawienie życia, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (obejmujące także siłowanie, przygotowanie, pomocnictwo lub groźbę pozbawienia życia czy też zniszczenia lub uszkodzenia mienia), w szczególności na skutek działania promieniowania radioaktywnego lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub biologicznymi dokonane przez jakiegokolwiek osoby lub grupy osób podejmujących działania w szczególności z pobudek politycznych, religijnych lub ideologicznych, tak aby:
 - osiągnąć cele wynikające z przekonania, niezależnie od faktu, czy cele takie zostały w jakiegokolwiek formie zaimplementowane lub sprecyzowane,
 - zastraszyć społeczeństwo lub jakąkolwiek jego część;
 - c) wszelkich działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w literach a) i b), a także wszelkich działań pozostających w jakiegokolwiek relacji do zdarzeń wymienionych w literach a) i b).

- 3) rozruchów, strajków, lokautów, niepokojów społecznych,
- 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
- 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub ubezpieczonego mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami,
- 6) umyślnego działania lub zaniechania albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub osób, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność,
- 7) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub też przypadkowego przesłania lub przekazywania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego jakiegokolwiek instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określane mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.

2. Na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek udowodnienia, że wymienione w ust. 1 pkt. 2), 3) lub 4) zdarzenia, jako fakty powszechnie znane, nie były bezpośrednią lub pośrednią przyczyną powstania szkody.

§ 16.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela skierowanego do Avivy.
2. Wniosek powinien zawierać co najmniej:
 - 1) imię i nazwisko/ firmę, siedzibę i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, jeżeli jest on inną osobą niż Ubezpieczający,

- 2) informację na temat doświadczenia podmiotów realizujących prace budowlano-montażowe przewidziane kontraktem,
 - 3) miejsce, zakres i okres ubezpieczenia,
 - 4) przedmiot i sumę ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że dla maszyn budowlanych dodatkowo wykaz maszyn i urządzeń, które mają zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, wraz z nazwą producenta, rokiem produkcji, typem, modelem, stanem technicznym oraz sumą ubezpieczenia określoną odrębnie dla każdej pozycji,
 - 5) opis przewidzianych do realizacji prac budowlano-montażowych (m.in. wymiary, zastosowane materiały, metoda budowy),
 - 6) opis bezpośredniego otoczenia miejsca ubezpieczenia (w tym zagrożeń naturalnych),
 - 7) informację o zaistniałych w okresie ostatnich 5 lat szkodach w związku z realizacją prac budowlano-montażowych prowadzonych lub zleczanych przez Ubezpieczającego, bez względu na to, czy prace te były objęte ochroną ubezpieczeniową i czy za szkodę zostało wypłacone odszkodowanie, z podaniem przyczyny powstania szkody, jej wysokości oraz kwoty otrzymanego odszkodowania.
3. Aviva zastrzega sobie prawo żądania od Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający lub jego przedstawiciel zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji wymienionych w formularzu wniosku oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w jakichkolwiek pismach Avivy, a także podać wszystkie znane sobie okoliczności istotne dla oceny ryzyka i zakresu odpowiedzialności. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub udzielenia odpowiedzi w odniesieniu do którejkolwiek z poruszonych przez Avivę kwestii zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. Jeżeli okoliczności, na podstawie których Aviva zawarła umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający lub jego przedstawiciel jest zobowiązany zawiadomić Avivę o takich zmianach niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.
6. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jej wiadomości. Jeżeli do powyższego naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, Ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem tej osoby do takiej umowy ubezpieczenia, warunki umowy ubezpieczenia, w szczególności niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia prac budowlano-montażowych wraz z informacją o postanowieniach wzorca umownego, na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, rozumianym jako materiał lub urządzenie umożliwiające konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych osobiście do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci.

§ 17.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki należnej z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej obliczana jest jako iloczyn:
 - 1) przyjętej w umowie ubezpieczenia stawki ustalonej w szczególności w oparciu o następujące kryteria: zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, rodzaj prac budowlano-montażowych, doświadczenie podmiotów związanych z realizacją prac budowlano-montażowych, rodzaj i stan techniczny maszyn budowlanych, które mają zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, lokalizacja terenu budowy, dotychczasowa szkodowość oraz
 - 2) zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia.
2. Wysokość składki z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej, jak również termin jej płatności wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie braku określenia terminu płatności, składka lub jej rata należna Avivie powinna zostać w pełni opłaconą w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. W razie rozłożenia płatności składki na raty, z chwilą uznania przez Avivę roszczenia niezapłacone raty składki stają się natychmiast wymagalne. Jeżeli Ubezpieczający nie opłaci pozostałych rat składki, Aviva pomniejszy o tę sumę należne odszkodowanie.
4. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty, pod warunkiem że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się ilość środków pozwalająca na realizację przelewu.

5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zaistnienia zdarzenia losowego, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

§ 18.

CZAS TRWANIA UMOWY UBEZPIECZENIA

- Okres ubezpieczenia obejmuje okres realizacji prac budowlano-montażowych. Dodatkowo okres ubezpieczenia może obejmować okres konserwacji lub gwarancji, na podstawie i zgodnie z treścią Kłauzul 003, 004 lub 201 zawartych w Załączniku nr 1 do niniejszych ogólnych warunków.
- Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres ubezpieczenia wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
- Odpowiedzialność Avivy rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż w momencie rozpoczęcia okresu realizacji prac budowlano-montażowych i kończy się:
 - w odniesieniu do prac budowlano-montażowych – z upływem ostatniego dnia okresu realizacji prac budowlano-montażowych,
 - w odniesieniu do sprzętu, narzędzi, wyposażenia i zaplecza budowy oraz maszyn budowlanych – w momencie rozpoczęcia ich załadunku w celu usunięcia z terenu budowy,
 - w odniesieniu do odpowiedzialności cywilnej – z dniem wypłaty odszkodowania, które spowoduje wyczerpanie sumy gwarancyjnej dla wszystkich zdarzeń w okresie ubezpieczenia,jednak w żadnym wypadku, nie później niż ostatniego dnia okresu ubezpieczenia realizacji prac budowlano-montażowych wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
- W odniesieniu do będących przedmiotem montażu instalacji, maszyn lub urządzeń, wcześniej eksploatowanych odpowiedzialność kończy się w momencie rozpoczęcia ich rozruchu próbnego.
- W razie przedłużenia okresu ubezpieczenia o okres konserwacji lub gwarancji dodatkowa odpowiedzialność Avivy rozpoczyna się pierwszego dnia okresu konserwacji lub gwarancji i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu.
- Niezależnie od postanowień zawartych w ust. 3, 4 i 5, w razie niezgodnego z harmonogramem, częściowego lub całkowitego przerwania realizacji prac budowlano-montażowych (z wyjątkiem przypadków, kiedy przerwanie prac nastąpiło jako rezultat powstania szkody będącej wynikiem zaistnienia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową), odpowiedzialność Avivy zostaje ograniczona do szkód powstałych w przedmiocie ubezpieczenia w wyniku:
 - pożaru, przez które rozumie się szkody spowodowane przez ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i jest w stanie rozprzestrzeniać się samoistnie,
 - wybuchu, przez które rozumie się szkody spowodowane przez gwałtowną zmianę stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołaną ich dążnością do rozprzestrzeniania się, przy czym w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników obowiązuje warunek, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, że wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; do wybuchu zalicza się także implozję, polegającą na uszkodzeniu ciśnieniem zewnętrznym zbiornika lub aparatu próżniowego,
 - bezpośredniego uderzenia pioruna, przez które rozumie się szkody spowodowane przez gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze, działające bezpośrednio na przedmiot objęty ubezpieczeniem,
 - upadku statku powietrznego, przez które rozumie się szkody spowodowane przez katastrofę lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku lub paliwa.

Jeżeli w terminie 90 dni od dnia przerwania realizacji kontraktu prace budowlano-montażowe nie zostaną wznowione, umowa ubezpieczenia rozwiąże się na mocy niniejszego postanowienia ogólnych warunków z upływem ostatniego dnia ww. okresu.

- Wszelkie przedłużenia okresu realizacji prac budowlano-montażowych bądź okresu konserwacji lub gwarancji wymagają uprzedniej pisemnej zgody Avivy.
- Jeżeli Aviva ponosiła odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej raty, a składka lub jej rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, Aviva ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy rozwiązuje się ona z końcem okresu,

na który przypadła niezapłacona składka, a Aviva zachowuje prawo do żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność.

- Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Aviva nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki za okres, w jakim Aviva udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
- Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Avivę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu Ubezpieczający świadomie wprowadził Avivę w błąd lub zataił istotne informacje.
- W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez Avivę po upływie wskazanego na polisie terminu płatności raty składki odpowiedzialność Avivy ustaje i uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa wymienione 7 dni.
- W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia lub rozwiązania albo wygaśnięcia z innych przyczyn, Aviva dokona zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia.
- W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione, za zgodą Avivy, na jego nabywcę. Przeniesienie tych praw bez zgody Avivy uznaje się za bezskuteczne. W razie przeniesienia praw, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony, za zgodą Avivy, umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli natomiast prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

§ 19.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

- Ubezpieczający zobowiązany jest do:
 - utrzymywania we własnym zakresie i na własny koszt zajmowanych i wykorzystywanych pomieszczeń, budynków, budowli i innych obiektów zaplecza budowy, maszyn budowlanych, sprzętu, narzędzi, wyposażenia budowy oraz ich zabezpieczeń w dobrym stanie technicznym, a także podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody,
 - przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa i norm, w szczególności w zakresie prawa budowlanego, ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - stosowania się do wszelkich norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności,
 - niezwłocznego powiadomienia Avivy o wszelkich zmianach okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę dokonaną przez Avivę przyjętego do ubezpieczenia ryzyka i na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia szkody, w tym o fakcie przerwania lub ponownego wznowienia realizacji prac budowlano-montażowych,
 - wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
- Aviva zastrzega sobie prawo do inspekcji miejsca i przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Aviva, o ile nie umówiono się inaczej.
- W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia losowego, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych ogólnych warunków, a także w razie złożenia przez poszkodowaną osobę trzecią roszczenia:
 - Ubezpieczający jest zobowiązany:
 - użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych zawiadomić Avivę,

- c) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że szkoda nastąpiła w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody, lub też w razie istnienia innych znamion przestępstwa,
 - d) udzielić Avivie lub powołanym przez Avivę niezależnym ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, odpowiedzialności Avivy oraz określenia wysokości odszkodowania, przy czym w odniesieniu do Rozdziału I Ubezpieczający obowiązany jest jednocześnie sporządzić, na podstawie posiadanych materiałów i na własny koszt, obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać Avivie roszczenie,
 - e) z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym do czasu rozpoczęcia przez Avivę inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody Avivy na przystąpienie do usuwania skutków szkody,
 - f) po uzyskaniu zgody Avivy przystąpić i przeprowadzić odbudowę, remont lub naprawę bez nieuzasadnionej zwłoki,
- 2) przedstawiciele Avivy są upoważnieni:
 - a) do wejścia na teren miejsca ubezpieczenia oraz inspekcji obiektów, w których wydarzyła się szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia;
 - b) do rozporządzania odzyskami z mienia dotkniętego szkodą, z zastrzeżeniem, że w żadnym wypadku Ubezpieczający nie może, według jego woli, pozostawić uszkodzonego mienia Avivie.
 4. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba, za którą ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 3 pkt. 1) litera a), odszkodowanie nie należy się.
 5. W razie naruszenia przez Ubezpieczającego lub osobę, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, obowiązku wymienionego w ust. 3 pkt. 1) litera b), Aviva może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Avivie ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego. W odniesieniu do postanowień zawartych w treści Rozdziału II – Odpowiedzialność Cywilna, ustala się, że w przypadku gdy Ubezpieczający jest osobą fizyczną, postanowienia zawarte w ustępach 4 i 5 powyżej dotyczą również niedopełnienia obowiązków przez osoby, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

§ 20. TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, które spowodowało powstanie szkody, Ubezpieczający niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych, zawiadomi o tym fakcie Avivę.
2. Na podstawie zawiadomienia Aviva przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości szkody i odszkodowania. Na podstawie powyższego wykazu oraz zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków, Ubezpieczający obowiązany jest sporządzić obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać roszczenie. Aviva zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.
3. W razie konieczności wizyty przedstawiciela Avivy w miejscu powstania zdarzenia (w celu dokonania oględzin mienia dotkniętego szkodą), Ubezpieczający zostanie niezwłocznie poinformowany o takim fakcie.
4. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Aviva przekazuje Ubezpieczającemu stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
5. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w § 19 ust. 3.
6. Od decyzji odmownej Ubezpieczającemu przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego określonego w § 26.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy.

§ 21. WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Aviva wypłaci odszkodowanie w ciągu trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Avivy lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, Aviva wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu czternastu dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem, że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ube-

pieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zostanie ona wypłacona w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.

2. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że powyższe postanowienie nie ma zastosowania dla kategorii mienia, dla których ustalono limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia losowe w okresie ubezpieczenia, okresie realizacji prac budowlano-montażowych lub okresie konserwacji lub gwarancji oraz dla sumy gwarancyjnej w ramach Rozdziału II niniejszych ogólnych warunków.

§ 22. UBEZPIECZENIE WIELOKROTNE

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Aviva odpowiada wobec innych ubezpieczycieli do wysokości szkody w takim stosunku w jakim przyjęta przez nią suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym ubezpieczycielem, uzgodniono, że suma wypłacana przez tego ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec Avivy zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 23. ZABEZPIECZENIE PRAWA DO REGRESU

1. Z dniem zapłaty odszkodowania roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Avivę do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Aviva pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Avivy.
2. W odniesieniu do postanowień zawartych w treści Rozdziału I – Szkody Materialne, ustala się, iż nie przechodzą na Avivę roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. W odniesieniu do postanowień zawartych w treści Rozdziału II – Odpowiedzialność Cywilna, ustala się, iż nie przechodzą na Avivę roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić Avivie, zarówno przed jak i po wypłacie odszkodowania, wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec osób trzecich odpowiedzialnych za szkodę, w tym dostarczyć odpowiednie dokumenty i udzielić niezbędnych Avivie informacji.
5. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Avivy zrzekł się w całości lub części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub też w nienależyty sposób wykonuje obowiązki określone w ust. 4, Aviva może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć.

§ 24. POSTANOWIENIA DODATKOWE

1. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od określonych w niniejszych ogólnych warunkach, z zastrzeżeniem, że postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia uwzględnione zostały dodatkowe lub odmienne postanowienia umowne, mają one pierwszeństwo przed postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany informować Avivę o jakichkolwiek zmianach siedziby i adresu. Jeżeli Ubezpieczający zmienił siedzibę lub adres i nie zawiadomił o tym fakcie Avivy, jakkolwiek korespondencja skierowana na adres ostatniej znanej siedziby Ubezpieczającego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłaby doręczona, gdyby Ubezpieczający nie zmienił siedziby. Postanowienie zdania poprzedniego nie dotyczy Ubezpieczającego będącego konsumentem.

§25. REKLAMACJE

1. Organem właściwym do rozpatrzenia reklamacji jest Zarząd Avivy lub upoważnieni przez Zarząd pracownicy Avivy.
2. Reklamacje mogą być składane:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście w Avivie lub w jednostce Avivy obsługującej jej klientów albo przesyłką pocztową, w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,

- 2) ustnie – telefonicznie dzwoniąc pod numer +48 22 557 44 44 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Avivie lub jednostce Avivy obsługującej jej klientów,
- 3) w formie elektronicznej – z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na adres: reklamacje@aviva.pl.
3. O sposobie rozpatrzenia reklamacji powiadomimy osobę, która ją zgłosiła – w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji (w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2011 roku Nr 199, poz. 1175)). Odpowiedź tą możemy dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek zgłaszającego reklamację.
4. Rozpatrzymy złożoną reklamację i udzielimy odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania, przy czym do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w § 25 ust. 4, wyjaśnimy w informacji przekazywanej osobie zgłaszającej reklamację, przyczynę opóźnienia, wskażemy okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określimy przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Osoba zgłaszająca reklamację jest uprawniona do złożenia odwołania od decyzji Avivy dotyczącej złożonej reklamacji. W sprawach odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia § 25 ust. 1-5.
7. Zgłaszającemu reklamację, w sytuacji nieuwzględnienia jego roszczeń w powyższym trybie rozpatrywania reklamacji, przysługuje prawo do złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego. Osobie fizycznej będącej ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wystąpienia do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Rzecznik Finansowy jest uprawniony do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Udział w postępowaniu jest dla Avivy obowiązkowy. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.rf.gov.pl
8. Aviva podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
9. Konsumentowi przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
10. Sposób i tryb rozpatrywania wniosków i skarg przez podmioty, o których mowa w § 25 ust. 7-9 regulują właściwe przepisy.

§ 26. WŁAŚCIWOŚĆ SĄDOWA

Powództwo o roszczenie z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpiezonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 27. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych ogólnych warunków stosować się będzie prawo polskie.
2. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach lub niezgodzonych dodatkowo mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa.
3. Niniejsze ogólne warunki zostały przyjęte Uchwałą Zarządu Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S. A. z dnia 22.12.2016 roku i mają zastosowanie do umów zawieranych począwszy od dnia 10.01.2017 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1 KLAUZULE INDYWIDUALNE

KLAUZULA NR 001 STRAJKI, ZAMIESZKI I NIEPOKOJE SPOŁECZNE

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące rezultatem strajków, zamieszek lub niepokojów społecznych, przez które rozumie się utratę, uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia spowodowane bezpośrednio przez:

- 1) działanie jakiegokolwiek osoby lub osób, które biorą udział w zakłóceniu porządku publicznego (niezależnie od związku ze strajkiem lub lokautem), niepozostające jednakże w związku ze zdarzeniami, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt. 2) litery a) – c) ogólnych warunków, a także działanie jakichkolwiek ustanowionych zgodnie z prawem władz, które ma na celu stłumienie lub próbę stłumienia takiego zakłócenia porządku publicznego lub też minimalizację jego negatywnych skutków,
- 2) działanie umyślne uczestnika lub uczestników strajku, pracownika lub pracowników objętych lokautem, mające na celu popieranie strajku lub przeciwstawianie się lokautowi, a także działanie jakichkolwiek ustanowionych zgodnie z prawem władz, które ma na celu zapobieżenie lub próbę zapobieżenia takiego umyślnego działania lub też minimalizację jego negatywnych skutków.

Odpowiedzialność Avivy z tytułu ochrony ubezpieczeniowej udzielonej na warunkach niniejszej Klauzuli jest ograniczona do limitu odpowiedzialności na jedno zdarzenie, które należy interpretować jako wszystkie szkody powstałe w nieprzerwanym okresie 168 godzin od zaistnienia pierwszej szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na warunkach niniejszej Klauzuli.

Łączny limit odpowiedzialności Avivy na wszystkie zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową na warunkach niniejszej klauzuli w okresie realizacji prac budowlano-montażowych nie może przekraczać podwójnej wysokości limitu odpowiedzialności przypadającego na jedno zdarzenie.

Limit odpowiedzialności na jedno zdarzenie ustalany przez Ubezpieczającego oraz redukcyną dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli może zostać wypowiedziana w dowolnym momencie trwania umowy ubezpieczenia za pisemnym zawiadomieniem wysłanym drugiej stronie listem poleconym, z zachowaniem 3-dniowego okresu wypowiedzenia. Rozliczenie składki dodatkowej za niewykorzystaną ochroną ubezpieczeniową w okresie realizacji prac budowlano-montażowych nastąpi na zasadach określonych w § 18 ust. 11 ogólnych warunków.

WYŁĄCZENIA SPECJALNE

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje:

- 1) szkód będących wynikiem całkowitego lub częściowego przerwania prac budowlano-montażowych, ich opóźnienia lub przerwania jakiegokolwiek procesu lub operacji,
- 2) szkód spowodowanych stałym lub czasowym pozbawieniem posiadania w wyniku konfiskaty, zajęcia lub rekwizycji przez jakąkolwiek władzę ustanowioną zgodnie z prawem,
- 3) szkód spowodowanych stałym lub czasowym pozbawieniem posiadania nieruchomości w wyniku jej bezprawnego zajęcia przez jakąkolwiek osobę,
- 4) szkód pośrednich lub następnych jakiegokolwiek rodzaju oraz odpowiedzialności lub jakichkolwiek płatności przewyższających odszkodowanie za szkodę określoną w niniejszej Klauzuli,

z zastrzeżeniem, że postanowienia zawarte w pkt. 2 oraz 3 nie zwalniają Avivy z odpowiedzialności za fizyczne uszkodzenia ubezpieczonego mienia powstałe przed pozbawieniem posiadania lub podczas czasowego pozbawienia posiadania.

KLAUZULA NR 002 ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA WZAJEMNA

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału II o szkody powodujące roszczenia odszkodowawcze pomiędzy Ubezpieczonymi wskazanymi w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje odpowiedzialności za:

- 1) szkody powstałe w jakimkolwiek mieniu, które jest ubezpieczone lub mogłyby zostać ubezpieczone zgodnie z postanowieniami Rozdziału I ogólnych warunków.

nych warunków (z włączeniem Klauzul indywidualnych), także w tych przypadkach, kiedy szkody w mieniu nie podlegają pełnemu odszkodowaniu w wyniku zastosowania franszyzy redukcyjnej lub limitu odpowiedzialności; wyłączenie niniejsze dotyczy także korzyści, które poszkodowany mógłby uzyskać, gdyby mu szkody nie wyrządzone,

- 2) szkody wyrządzone pracownikom Ubezpieczającego (przez których rozumie się także osoby fizyczne zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych) lub podmiotów związanych z realizacją prac budowlano-montażowych zgodnie z kontraktem, które to podmioty w całości lub w części pozostają ubezpieczone w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków.

Suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie realizacji prac budowlano-montażowych dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazana jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Suma gwarancyjna w ramach niniejszej Klauzuli stanowi podlimit sumy gwarancyjnej ustanowionej dla Rozdziału II ogólnych warunków.

KLAUZULA NR 003 KONSERWACJA PROSTA

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w ubezpieczonych pracach budowlano-montażowych powstałe w okresie konserwacji lub gwarancji wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, wyłącznie w sytuacji, gdy szkody te zostały spowodowane przez Ubezpieczającego w trakcie wykonywania przez niego w miejscu ubezpieczenia czynności zmierzających do spełnienia obowiązków konserwacyjnych lub gwarancyjnych wynikających z kontraktu.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje jakichkolwiek:

- 1) szkód o charakterze następczym,
- 2) szkód z tytułu odpowiedzialności cywilnej.

Franszyza redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazana jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 004 KONSERWACJA ROZSZERZONA

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w ubezpieczonych pracach budowlano-montażowych powstałe w okresie konserwacji lub gwarancji wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia w sytuacji, gdy szkody te:

- 1) zostały spowodowane przez Ubezpieczającego w trakcie wykonywania przez niego w miejscu ubezpieczenia czynności zmierzających do spełnienia obowiązków konserwacyjnych lub gwarancyjnych wynikających z kontraktu,
- 2) ujawniły się podczas okresu konserwacji lub gwarancji, a powstały w wyniku zdarzenia losowego, które zaistniało w okresie realizacji prac budowlano-montażowych; Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkodę, jeśli doszło do niej wskutek zaistnienia zdarzenia losowego, za które Aviva wolna jest od odpowiedzialności zgodnie z Rozdziałem I niniejszych ogólnych warunków, niezależnie od ewentualnych rozszerzeń umowy ubezpieczenia, w tym udzielanych na podstawie Klauzul indywidualnych zawartych w Załączniku nr 1 (z wyjątkiem Klauzuli 100), w porównaniu do zakresu ubezpieczenia udzielanego w ramach Rozdziału I niniejszych ogólnych warunków.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje jakichkolwiek:

- 1) szkód w eksploatowanych przed przystąpieniem do ich montażu maszynach, urządzeniach i instalacjach, które następnie były montowane zgodnie z kontraktem; niniejsze wyłączenie dotyczy jedynie szkód obejmowanych ochroną zgodnie z postanowieniami pkt. 2) niniejszej Klauzuli,
- 2) szkód o charakterze następczym,
- 3) szkód z tytułu odpowiedzialności cywilnej.

Franszyza redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazana jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 005 POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE HARMONOGRAMU PRAC BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, strony postanawiają, że:

- 1) ostatni zatwierdzony przed rozpoczęciem realizacji prac budowlano-montażowych harmonogram realizacji kontraktu uważa się za włączony do umowy ubezpieczenia,
- 2) Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe lub zwiększone w wyniku lub w związku z przekroczeniem terminów wyszczególnionych w harmonogramie prac budowlano-montażowych ponad liczbę tygodni określoną w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, chyba że Aviva wyraziła zgodę na piśmie na takie przekroczenie przed powstaniem szkody.

Postanowień niniejszej Klauzuli w żadnym razie nie należy interpretować jako zgody Avivy na przedłużenie okresu ubezpieczenia realizacji prac budowlano-montażowych wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 006 KOSZTY PRACY W GODZINACH NADLICZBOWYCH I NOCNYCH, W DNI USTAWOWO WOLNE OD PRACY ORAZ KOSZTY FRACHTU EKSPRESOWEGO

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych lub w dni ustawowo wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego (z wyłączeniem frachtu lotniczego), pod warunkiem że koszty takie zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji.

Limit odpowiedzialności na jedno zdarzenie dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 007 KOSZTY FRACHTU LOTNICZEGO

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu frachtu lotniczego, pod warunkiem, że koszty takie zostaną poniesione w związku z pracami mającymi na celu naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.

Jeżeli suma ubezpieczenia zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia jest mniejsza niż suma, która powinna być zadeklarowana, odszkodowanie należne z tytułu niniejszej Klauzuli zostanie zmniejszone w takiej samej proporcji.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia oraz franszyza redukcyjna dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 011 SZKODY SERYJNE

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, strony postanawiają, że następujące warunki szczególne mają zastosowanie do umowy ubezpieczenia:

Wysokość odszkodowania za szkody spowodowane błędem projektowym, zastosowaniem wadliwego materiału (w tym posiadającego wadę odlewniczą) lub wadliwym wykonaniem (z wyłączeniem błędów popełnionych w trakcie prowadzenia prac budowlano-montażowych), których przyczyną jest taki sam błąd lub wada, będzie naliczana i wypłacana, po uprzednim odjęciu franszyzy redukcyjnej ustalonej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem następującej skali:

- 1) za pierwsze dwie szkody – 100 proc. wysokości odszkodowania,
- 2) za trzecią szkodę – 75 proc. wysokości odszkodowania,
- 3) za czwartą szkodę – 50 proc. wysokości odszkodowania,
- 4) za piątą szkodę – 20 proc. wysokości odszkodowania

ustalonego zgodnie z postanowieniami § 8 niniejszych ogólnych warunków.

Każda kolejna szkoda powstała z takiej samej przyczyny nie podlega ochronie ubezpieczeniowej w ramach niniejszych ogólnych warunków.

KLAUZULA NR 013

SKŁADOWANIE POZA TERENEM BUDOWY

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w ubezpieczonym mieniu (z wyłączeniem mienia w trakcie produkcji, obróbki lub składowania w lokalizacji producenta lub dostawcy), które powstały podczas jego składowania poza terenem budowy, w obrębie zakresu terytorialnego wymienionego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Aviva udziela ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia na warunkach niniejszej Klauzuli pod warunkiem przestrzegania w ubezpieczonych magazynach obowiązujących przepisów dotyczących sposobu składowania i zabezpieczenia składowanego mienia. W szczególności zapewnione muszą zostać następujące warunki składowania:

- 1) ubezpieczone mienie składowane jest w obrębie terenu o kontrolowanym dostępie (w budynku lub na ogrodzonym terenie otwartym, jeśli składowanie określonego mienia na terenie otwartym jest ogólnie przyjęte ze względu na jego rodzaj lub rozmiary), który to teren jest ogrodzony, dozorowany i wyposażony w zabezpieczenia ppoż. odpowiednie dla lokalizacji, konstrukcji magazynu oraz rodzaju składowanego mienia,
- 2) ograniczenie wartości składowanego mienia w pojedynczym miejscu składowania zgodnie z limitem wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia; poszczególne miejsca składowania w obrębie jednej lokalizacji odległe są o co najmniej 15 m od siebie lub oddzielone ogniomurami,
- 3) poszczególne miejsca składowania są rozmieszczone i zaprojektowane w sposób, który minimalizuje prawdopodobieństwo powstania szkody w wyniku nagromadzenia wody lub zalania składowanego mienia w efekcie obfitych i długotrwałych opadów atmosferycznych,
- 4) miejsca składowania znajdują się na terenach niezagrażonych powodzią, tzn. położone są powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej), zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 100

UBEZPIECZENIE MASZYN I INSTALACJI PODCZAS ROZRUCHU PRÓBNEGO LUB TESTÓW

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w przedmiocie ubezpieczenia, które powstały w związku z prowadzeniem testów, z zastrzeżeniem, że okres prowadzenia testów nie może przekroczyć czterech tygodni od dnia rozpoczęcia (chyba że wyraźnie zastrzeżono inną długość okresu w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia).

Ubezpieczenie na warunkach niniejszej Klauzuli w żadnym wypadku nie ma zastosowania do instalacji, maszyn lub urządzeń wcześniej eksploatowanych, dla których odpowiedzialność Avivy kończy się w momencie rozpoczęcia rozruchu próbnego.

KLAUZULA NR 101

POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE KONSTRUKCJI TUNELI I GALERII

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za:

- 1) koszty powstałe w wyniku konieczności wprowadzenia zmian w metodzie prowadzenia prac jako rezultat napotkania nieprzewidzianych warunków gruntowych lub przeszkód,
- 2) koszty poniesione w celu poprawienia lub stabilizacji warunków gruntowych lub w celu zabezpieczenia przed przedostawaniem się wody, chyba że koszty te zostały poniesione w celu naprawienia szkody objętej ochroną w ramach niniejszych ogólnych warunków,
- 3) koszty poniesione na usunięcie wykopanego materiału powstałe w wyniku przekroczenia wymiarów projektowanego profilu oraz związane z taką sytuacją koszty ponownego wypełnienia,
- 4) koszty poniesione na odwadnianie, chyba że koszty te zostały poniesione w celu naprawienia szkody objętej ochroną w ramach niniejszych ogólnych warunków,
- 5) szkody powstałe wskutek awarii systemu lub instalacji odwadniającej, jeżeli takich szkód można było uniknąć przez zastosowanie odpowiednich urządzeń rezerwowych,
- 6) porzucenie lub koszty związane z ratowaniem tunelowej maszyny wiertniczej,
- 7) utratę bentonitu lub jakiegokolwiek innego płynu lub substancji używanych jako pomocnicze do prac ziemnych lub jako środek do stabilizacji warunków gruntowych.

W razie powstania szkody objętej ochroną ubezpieczeniową, wysokość odszkodowania będzie odpowiadać kosztom przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu technicznego jak bezpośrednio przed wydarzeniem się szkody, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że odszkodowanie nie może przekroczyć kwoty będącej wynikiem wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia procentu pierwotnej średniej wartości wykonania 1 metra prac pomnożonej przez długość uszkodzonego lub zniszczonego odcinka.

KLAUZULA NR 102

POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE PODZIEMNYCH KABLI, RUROCIĄGÓW ORAZ INNYCH INSTALACJI PODZIEMNYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva będzie ponosiła odpowiedzialność za szkody powstałe w istniejących podziemnych kablach, rurociągach lub innych instalacjach podziemnych tylko pod warunkiem, że Ubezpieczający przed rozpoczęciem prac zwrócił się i otrzymał od odpowiednich władz plany dokładnego rozmieszczenia takich kabli, rurociągów lub innych podziemnych instalacji i przedsięwziął wszystkie niezbędne środki w celu uniknięcia ich uszkodzenia.

Odszkodowanie za szkody wynikające z uszkodzenia podziemnych kabli, rurociągów lub innych instalacji:

- 1) znajdujących się w takim położeniu, w jakim zostały oznaczone na przedmiotowych planach lub szkicach przebiegu, zostanie wypłacone po uprzednim uwzględnieniu franszyzy redukcyjnej w wysokości 20 proc. wysokości szkody jednak nie mniejszej niż kwota wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia,
- 2) których położenie zostało błędnie oznaczone na przedmiotowych planach lub szkicach przebiegu, zostanie wypłacone po uprzednim zastosowaniu franszyzy redukcyjnej wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Odszkodowanie będzie w każdym przypadku ograniczone do kosztów naprawy lub wymiany takich kabli, rurociągów lub innych instalacji podziemnych, z wyłączeniem wszelkich szkód następujących oraz kosztów kar umownych lub opłat karnych.

KLAUZULA NR 103

WYŁĄCZENIE SZKÓD W UPRAWACH ROLNYCH I LASACH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za jakiegokolwiek bezpośrednie lub pośrednie szkody spowodowane w uprawach rolnych, lasach lub hodowlach w wyniku realizacji prac budowlano-montażowych ubezpieczonego kontraktu.

KLAUZULA NR 104

POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE BUDOWY TAM I ZBIORNIKÓW WODNYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za:

- 1) prace polegające na wzmacnianiu cementem (torkretowaniu) obszarów miękkiej skały lub zastosowanie innych dodatkowych środków bezpieczeństwa, nawet jeżeli konieczność ich użycia wyniknie dopiero w czasie prowadzenia prac budowlano-montażowych,
- 2) koszty poniesione na odwadnianie, nawet w razie znacznego przekroczenia przez rzeczywistą ilość wody ilości pierwotnie oczekiwanej,
- 3) szkody powstałe wskutek awarii systemu lub instalacji odwadniającej, jeżeli takich szkód można było uniknąć przez zastosowania odpowiednich urządzeń rezerwowych,
- 4) koszty poniesione na dodatkowe uszczelnienie lub impregnację wodoodporną oraz dodatkowe instalacje i urządzenia służące do odprowadzania wód spływowych (ze zlewni) i/lub wód podziemnych,
- 5) szkody powstałe wskutek osiadania spowodowanego przez niedostateczne zagęszczenie gruntu,
- 6) szkody powstałe wskutek pęknięć lub przecieków.

KLAUZULA NR 106

ZASTRZEŻENIE DOTYCZĄCE OTWARTYCH ODCINKÓW PRAC

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva będzie ponosiła odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez lub powstałe w nasypach, tarasach, wałach, wykopach, rowach, kanałach lub robotach drogowych wyłącznie pod warunkiem, że ich budowa realizowana była odcinkami nie przekraczającymi długości wymienionej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia:

- 1) w odniesieniu do pojedynczego frontu robót,
- 2) łącznie dla wszystkich prowadzonych równocześnie frontów robót.

Maksymalna wysokość odszkodowania na jedno zdarzenie nie może w żadnym razie przekroczyć:

- 1) w odniesieniu do pojedynczego frontu robót kosztów naprawy odcinka o określonej długości,
- 2) w odniesieniu do wszystkich prowadzonych równolegle frontów robót łącznych kosztów naprawy odcinków o określonej łącznej długości.

W odniesieniu do robót drogowych za pojedynczy odcinek uważa się realizację prac o jednorodnym charakterze, które tworzą kolejne poziome warstwy budowanej drogi.

KLAUZULA NR 107 ZASTRZEŻENIE DOTYCZĄCE SKŁADOWANIA

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva będzie ponosiła odpowiedzialność za szkody powstałe we wskazanych poniżej kategoriach mienia spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez pożar, powódź lub zalanie wyłącznie pod warunkiem, że:

- 1) zapasy materiałów wykorzystywanych do realizacji kontraktu przechowywane bezpośrednio w miejscu prowadzenia prac nie przekraczają 5-dniowego zapotrzebowania, a zapasy materiałów na okres dłuższy niż 5-dniowy są przechowywane w miejscach położonych powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat i składowane są w jednostkach oddalonych od siebie o co najmniej 15 m lub oddzielonych ogniomurami; wartość pojedynczej jednostki składowania nie przekroczy kwoty podanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia,
- 2) zaplecze budowy zlokalizowane jest w miejscu położonym powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat,
- 3) sprzęt, narzędzia i wyposażenie budowy oraz maszyny budowlane po zakończeniu lub podczas przerwy w realizacji prac budowlano-montażowych przechowywane są w miejscu położonym powyżej najwyższego poziomu wody zanotowanego w ciągu ostatnich 20 lat.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej), zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 110 POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE ŚRODKÓW ZABEZPIECZENIA PRZECIW OPADOM, POWODZI I ZALANIU

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva będzie ponosiła odpowiedzialność za szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez opady, powódź lub zalanie, pod warunkiem, że odpowiednie środki bezpieczeństwa były przewidziane na etapie projektu i jego późniejszej realizacji.

Przez odpowiednie środki bezpieczeństwa należy rozumieć takie, które uwzględniają dane statystyczne służb meteorologicznych (m.in. IMiGW) dotyczące opadów, powodzi i zalania w danym miejscu ubezpieczenia i dla danego okresu realizacji prac budowlano-montażowych za okres 10 lat bezpośrednio przed rozpoczęciem prac projektowych.

Jeżeli dane statystyczne, o których mowa powyżej, nie są dostępne ze względu na nieprowadzenie przez służby meteorologiczne obserwacji i gromadzenia stosownych danych, wymóg określony w zdaniu poprzedzającym nie ma zastosowania, pod warunkiem że Ubezpieczający dołożył należytej staranności w celu uzyskania ww. danych i posiada dokumentację potwierdzającą ich brak. Niniejsze postanowienie nie zmienia obowiązku prowadzenia przez Ubezpieczającego prac zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ze szczególnym uwzględnieniem prawa budowlanego.

Aviva nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody wynikłe z braku pełnej drożności naturalnych koryt rzecznych lub innych dróg przepływu wody, jeśli takie ograniczenie drożności powstało w związku z prowadzonymi pracami,
- 2) szkody powstałe w rezultacie nieusunięcia przez Ubezpieczającego z naturalnych koryt rzecznych lub innych dróg przepływu wody, przeszkód lub zatorów (np. piachu lub drzew) w swobodnym przepływie wody, jeśli takie koryto rzeczne lub inna droga wodna znajdowała się w obrębie terenu budowy, niezależnie od faktu czy w normalnych warunkach pozostają one wypełnione wodą czy też nie.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej), zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 111 POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE USUNIĘCIA SKUTKÓW OBSUNIĘCIA SIĘ ZIEMI

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za:

- 1) koszty poniesione na usunięcie skutków obsunięcia się ziemi w zakresie, w jakim przekraczają one koszty usunięcia pierwotnego materiału (podłoża) z obszaru dotkniętego takim obsunięciem się ziemi; ograniczenie

niniejsze nie dotyczy obsunięcia się ziemi powodującego szkodę, jeżeli kontrakt nie przewidywał prac polegających na usuwaniu pierwotnego materiału w obrębie terenu budowy dotkniętego szkodą,

- 2) koszty poniesione na naprawę lub umocnienie zboczy lub innych nachylonych terenów, które uległy erozji, jeśli Ubezpieczający zaniechał lub nie podjął w odpowiednim czasie niezbędnych działań zabezpieczających takie zbocza lub nachylone powierzchnie.

KLAUZULA NR 112 POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE ŚRODKÓW ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO NA TERENIE BUDOWY

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva będzie ponosiła odpowiedzialność za szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez pożar lub wybuch, pod warunkiem że:

1. W miarę postępu prac obiekty wyposażane są w sprawny, gotowy do użycia i dostępny przez cały czas odpowiedni sprzęt poż. oraz środki gaśnicze wystarczające do stłumienia pożaru w jego początkowej fazie.
2. Stanowiska wyposażone w nawinięte węże gaśnicze i przenośne gaśnice będą poddawane regularnym przeglądom nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu. Wykonanie przeglądów będzie odnotowywane pisemnie w dokumentacji budowy.
3. Strefy pożarowe zostaną wydzielone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dla danego rodzaju obiektu tak szybko, jak to tylko możliwe po usunięciu szalunków.
- Otwory szybów windowych, ciągów technicznych i innych przejść pomocniczych będą prowizorycznie zamknięte najszybciej jak to tylko możliwe, nie później jednak niż w momencie rozpoczęcia prac wykończeniowych.
4. Wszelkie odpady są usuwane regularnie, przy czym odpady łatwopalne usuwane są z poszczególnych kondygnacji na koniec każdego dnia pracy.
5. System „zezwoleń na pracę” obejmuje wszystkie podmioty związane z realizacją prac budowlano-montażowych, zaangażowane we wszelkiego rodzaju prace niebezpieczne pożarowo, a zwłaszcza:
 - a) szlifowanie, cięcie, spawanie, lutowanie,
 - b) użycie opalarek,
 - c) zastosowanie gorących mas bitumicznych,
 - d) inne procesy powodujące wytwarzanie ciepła.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić jedynie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich prowadzenie. Wszelkie materiały palne oraz elementy konstrukcji obiektów i znajdujące się w nich instalacje występujące w miejscu prowadzenia prac oraz w jego sąsiedztwie są należycie zabezpieczone przed zapaleniem.

Prace niebezpieczne pożarowo są wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione i posiadające stosowne kwalifikacje oraz odpowiednio wyszkolone w zakresie ochrony ppoż. i wyposażone w podręczny sprzęt gaśniczy.

Miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo oraz pomieszczenia sąsiadujące i wszelkie inne, w których mogło wystąpić zagrożenie pożarowe, są kontrolowane po zakończeniu prac. Kontrola jest ponawiana godzinę a następnie cztery godziny po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

6. Wszelkie materiały wykorzystywane do realizacji kontraktu powinny być składowane z podziałem na jednostki składowania, a wartość pojedynczej jednostki nie może przekroczyć kwoty podanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Poszczególne jednostki składowania powinny być odległe od siebie o co najmniej 15 m lub przedzielone ogniomurami.

Wszystkie materiały palne, a zwłaszcza wszystkie palne ciecze i gazy, są składowane w odpowiedniej, bezpiecznej odległości od budowanego lub montowanego obiektu oraz od miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.

7. Na terenie budowy wyznaczony jest koordynator ds. bezpieczeństwa terenu budowy (w tym bezpieczeństwa ppoż.)

Istnieje możliwość natychmiastowego powiadomienia najbliższej jednostki straży pożarnej w razie powstania pożaru. W miarę możliwości utrzymywana będzie stała linia łączności z najbliższą jednostką straży pożarnej.

Plan ochrony pożarowej i plan akcji na wypadek pożaru został opracowany i wprowadzony w życie i jest systematycznie uaktualniany.

Najbliższa jednostka Straży Pożarnej jest zapoznana z miejscem prac, do którego natychmiastowy dostęp jest zapewniony w każdej chwili.

Pracownicy firm związanych z realizacją prac budowlano-montażowych, jak również firm dozoru teren budowy są przeszkoleni w zakresie ochrony ppoż.

8. Teren budowy jest ogrodzony, a wstęp kontrolowany. Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej), zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 113 TRANSPORT ŁĄDOWY

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały na terenie Rzeczypospolitej Polskiej podczas transportu lądowego (transport drogą powietrzną lub wodną pozostaje wyłączony z zakresu ubezpieczenia) na teren budowy, w rezultacie wypadku lub kolizji środka transportu, powodzi, trzęsienia ziemi, zalanania, osunięcia lub zapadnięcia się ziemi, rabunku lub pożaru.

Aviva wypłaci odszkodowanie, pod warunkiem że ubezpieczone mienie zostało profesjonalnie zabezpieczone i przygotowane do transportu, przy czym przez przygotowanie do transportu rozumie się również czynności sztauerskie (tzn. sposób rozmieszczenia i zamocowania mienia na środku transportu).

Maksymalna wartość mienia przewożonego na jednym środku transportu nie może przekraczać limitu odpowiedzialności wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 115 UBEZPIECZENIE SZKÓD BĘDĄCYCH REZULTATEM BŁĘDÓW PROJEKTOWYCH, WAD MATERIAŁOWYCH I WADLIWEGO WYKONANIA

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w przedmiocie ubezpieczenia, spowodowane błędami projektowymi, wadą materiałową (w tym wadą odlewniczą) lub wadliwym wykonaniem.

Odszkodowanie za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli zostanie wypłacone po uprzednim dodatkowym pomniejszeniu o koszty, które Ubezpieczający poniósłby na usunięcie wymienionych wyżej wad lub błędów, gdyby zostały one odkryte przed wystąpieniem szkody.

Niniejsza Klauzula nie dotyczy szkód spowodowanych wadą materiałową lub wadliwym wykonaniem jakiegokolwiek materiału budowlanego (przez który rozumie się wszelkiego rodzaju materiały stosowane do wykonania konstrukcji i wykończenia budynków lub budowli), dla których zastosowanie mają postanowienia ogólnych warunków.

KLAUZULA NR 116 UBEZPIECZENIE UKOŃCZONYCH ODCINKÓW PRAC

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody, które powstały w ukończonych częściach lub etapach prac budowlano-montażowych, instalacjach lub ich częściach albo w jednej lub większej ilości maszyn odebranych na podstawie końcowego protokołu zdawczo-odbiorczego lub włączonych do eksploatacji, pod warunkiem że takie szkody są bezpośrednio wynikiem prac związanych z realizacją innych części kontraktu objętego ochroną ubezpieczeniową i wydarzyły się w okresie ich realizacji.

KLAUZULA NR 117 POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE PRAC ZWIĄZANYCH Z UKŁADANIEM RUR ORAZ PRZEWODÓW SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva będzie ponosiła odpowiedzialność za szkody spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez zalanie, zapiaszczenie, замуlenie, erozję, zapadnięcie lub wymycie rur, przewodów, wykopów lub szybów wyłącznie pod warunkiem, że:

- 1) rury i przewody zostały zabezpieczone natychmiast po ich ułożeniu poprzez częściowe zasypanie wykopu w taki sposób, aby w razie zalania wykopu nie było możliwe ich przemieszczenie,
- 2) rury i przewody zostały zabezpieczone natychmiast po ich ułożeniu poprzez odpowiednie zamknięcie lub zablokowanie otwartych zakończeń, tak aby uniemożliwić dostanie się do ich wnętrza wody, piasku, mułu itp.,
- 3) urządzenia czopujące, które będą mogły być wykorzystane do awaryjnego zabezpieczenia rur, są dostępne w pobliżu końców rur; zakończenia rur narażone na zalanie pozostają zaczopowane w trakcie każdej przerwy w realizacji prac, a przynajmniej w nocy oraz w dni świąteczne,
- 4) wykopy, w których ułożone zostały rury i przewody, zostaną zasypane natychmiast po zakończeniu ostatnich prób ciśnieniowych.

Maksymalna wysokość odszkodowania na jedno zdarzenie nie może w żadnym razie przekroczyć kosztów naprawy odcinka, którego długość wskazana jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Jeżeli postanowienia niniejszej Klauzuli odbiegają w jakikolwiek sposób od obowiązujących przepisów prawa (w tym dotyczących ochrony przeciwpożarowej), zawsze jako warunki, które muszą być spełnione, należy traktować te, które nakładają na Ubezpieczającego bardziej rygorystyczne postanowienia.

KLAUZULA NR 119 MIENIE ISTNIEJĄCE, NALEŻĄCE DO INWESTORA LUB DO UBEZPIECZAJĄCEGO LUB TEŻ ZNAJDUJĄCE SIĘ W JEGO PIECZY LUB POD KONTROLĄ

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w mieniu należącym do inwestora lub do Ubezpieczającego lub też znajdującym się w jego pieczy lub pod kontrolą, istniejącym na terenie budowy lub w jego bezpośrednim otoczeniu w dniu rozpoczęcia realizacji kontraktu, pod warunkiem, że szkody w tym mieniu wydarzyły się podczas okresu realizacji prac budowlano-montażowych oraz w bezpośrednim związku z prowadzeniem prac budowlano-montażowych objętych ochroną ubezpieczeniową w ramach Rozdziału I ogólnych warunków.

Mienie objęte umową ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli to budynki, budowle, maszyny, urządzenia i instalacje.

Aviva wypłaci odszkodowanie za szkody w mieniu ubezpieczonym w ramach niniejszej Klauzuli, z zastrzeżeniem, że przed rozpoczęciem realizacji prac jego stan był dobry oraz podjęte zostały wszelkie niezbędne środki mające na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia szkody.

W odniesieniu do szkód spowodowanych wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu, Aviva ponosi odpowiedzialność jedynie za szkody w ubezpieczonym w ramach niniejszej Klauzuli mieniu, wynikłe z całkowitego lub częściowego zawalenia się budynków lub budowli, a także, jeżeli konstrukcja takiego budynku lub budowli została uszkodzona w sposób zagrażający jego stabilności i uniemożliwiający naprawę w wyniku czego obiekt przeznaczony został do rozbiórki.

Wysokość szkody ustala się zawsze jako wartość rzeczywistą mienia.

Aviva nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody, które można było przewidzieć, biorąc pod uwagę charakter prowadzonych prac budowlano-montażowych oraz sposób ich realizacji,
- 2) koszty poniesione w wyniku działań podjętych w celu uniknięcia lub zminimalizowania ryzyka wystąpienia szkody, które to działania okazały się niezbędne w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych.

KLAUZULA NR 120 UBEZPIECZENIE SZKÓD SPOWODOWANYCH WIBRACJAMI, USUNIĘCIEM LUB OSŁABIENIEM ELEMENTÓW NOŚNYCH, PODPÓR LUB NOŚNOŚCI GRUNTU

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału II o odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu, z zastrzeżeniem, że:

- 1) w odniesieniu do szkód rzeczowych w mieniu osób trzecich Aviva ponosi odpowiedzialność jedynie za szkody wynikłe z całkowitego lub częściowego zawalenia się budynków, budowli lub konstrukcji, a także, jeżeli konstrukcja takiego budynku lub budowli została uszkodzona w sposób zagrażający jego stabilności i uniemożliwiający naprawę, w wyniku czego obiekt przeznaczony został do rozbiórki,
- 2) Aviva ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu tylko wówczas, kiedy jego stan przed rozpoczęciem realizacji prac był dobry i zostały podjęte wszelkie niezbędne środki mające na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia szkody.

Na wniosek Avivy Ubezpieczający będzie zobowiązany sporządzić, przed rozpoczęciem realizacji prac budowlano-montażowych i na własny koszt, raport o stanie technicznym zagrożonego mienia.

Aviva nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) szkody, które były możliwe do przewidzenia uwzględniając charakter prowadzonych prac budowlano-montażowych oraz sposób ich realizacji,
- 2) uszkodzenia powierzchniowe, które nie mają wpływu na stabilność gruntu, budynku lub innego mienia i nie zagrażają ich użytkownikom,
- 3) koszty poniesione w wyniku działań podjętych w celu uniknięcia lub zminimalizowania ryzyka wystąpienia szkody, które okazały się niezbędne w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych.

KLAUZULA NR 121
POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE PRAC ZWIĄZANYCH
Z PALOWANIEM, KONSTRUKCJĄ FUNDAMENTÓW ORAZ ŚCIAN
OPOROWYCH, SZCZELNYCH LUB SZCZELINOWYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za koszty poniesione przez Ubezpieczającego w związku z:

- 1) koniecznością wymiany, poprawienia lub naprawy (prostowania) pali lub elementów ścian oporowych, szczelnych lub szczelinowych, które:
 - a) zostały niedopasowane, przesunięte, błędnie ustawione lub zakleszczyły się w trakcie ich wbijania lub montażu na terenie budowy,
 - b) zaginęły lub zostały porzucone, uszkodzone lub zniszczone w trakcie ich wbijania lub wyciągania,
 - c) zostały zablokowane, uszkodzone lub zniszczone w wyniku uszkodzenia lub zakleszczenia urządzenia do palowania lub osłony,
- 2) koniecznością poprawienia lub naprawy rozłączonych, rozszczelnionych, rozczepionych lub niewłaściwie spasowanych elementów ścianek,
- 3) koniecznością usunięcia przecieków lub koniecznością oczyszczenia w wyniku infiltracji jakiegokolwiek substancji,
- 4) koniecznością wypełnienia pustych przestrzeni lub wymiany utraconego bentonitu lub jakiegokolwiek płynu stabilizującego,
- 5) brakiem pozytywnego wyniku testów obciążeniowych przeprowadzonych w odniesieniu do pali lub jakichkolwiek elementów fundamentów lub w związku z faktem niespełnienia przez te elementy jakichkolwiek innych projektowanych parametrów wytrzymałościowych,
- 6) koniecznością odtworzenia profilu lub wymiarów.

Niniejszy dodatek nie ma zastosowania w odniesieniu do szkód spowodowanych działaniem sił przyrody.

Obowiązek udowodnienia, że przyczyną powstania wymienionych w niniejszym dodatku i wyłączonych z zakresu ochrony ubezpieczeniowej kosztów było działanie sił przyrody, spoczywa na Ubezpieczającym.

KLAUZULA NR 201
OKRES GWARANCJI

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o szkody w ubezpieczonych pracach budowlano-montażowych powstałe w okresie konserwacji lub gwarancji wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia w sytuacji, gdy szkody te są wynikiem błędów projektowych, wad materiałowych (w tym wad odlewniczych) lub wadliwego wykonania.

Odszkodowanie za szkody objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli zostanie wypłacone po uprzednim pomniejszeniu o koszty, które Ubezpieczający poniósłby na usunięcie wymienionych wyżej wad lub błędów, gdyby zostały one odkryte przed wystąpieniem szkody.

Ochrona ubezpieczeniowa udzielona na warunkach niniejszej Klauzuli nie obejmuje jakichkolwiek:

- 1) szkód powstałych bezpośrednio lub pośrednio w związku z pożarem, eksplozją lub działaniem siły wyższej,
- 2) szkód w eksploatowanych przed przystąpieniem do ich montażu maszynach, urządzeniach i instalacjach, które następnie były montowane zgodnie z kontraktem,
- 3) szkód o charakterze następczym,
- 4) szkód z tytułu odpowiedzialności cywilnej.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia losowe oraz franszyza redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 203
POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE MASZYN UŻYWANYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva nie ponosi dodatkowo odpowiedzialności za szkody we wcześniej eksploatowanych, będących przedmiotem montażu instalacjach, maszynach i urządzeniach objętych umową ubezpieczenia:

- 1) których powstanie można przypisać wcześniejszej eksploatacji,
- 2) powstałych w trakcie lub do których przyczyniły się czynności demontażu (jeśli prace demontażowe nie zostały objęte ochroną ubezpieczeniową),
- 3) powstałych w jakichkolwiek częściach niemetalowych.

KLAUZULA NR 218
KOSZTY POSZUKIWANIA PRZECIEKÓW PRZY UKŁADANIU
RUROCIĄGÓW

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego z tytułu:

- 1) poszukiwania przecieków, które ujawniły się podczas wykonywania testu hydrostatycznego (włącznie z kosztami wypożyczenia specjalistycznej aparatury oraz kosztami jej obsługi i transportu),
- 2) robót ziemnych na nieuszkodzonym odcinku rowu, o ile roboty te będą konieczne w związku z poszukiwaniem lub usuwaniem przecieków, np. wykonanie wykopów, odkrycie rurociągu, ponowne zasypianie, pod warunkiem, że:
 - przeciek został spowodowany zdarzeniem losowym objętym umową ubezpieczenia oraz
 - wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia procent spoin spawalniczych został prześwietlony promieniami rentgenowskimi, a wykryte w ten sposób wady zostały w należyty sposób usunięte.

Koszty spowodowane błędnie wykonaną naprawą wadliwych spoin spawalniczych są wyłączone z zakresu ochrony ubezpieczeniowej.

Limity odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia losowe dla:

- 1) pojedynczego testowanego hydrostatycznie odcinka,
- 2) łącznie wszystkich kosztów obejmowanych ochroną w ramach niniejszej Klauzuli w okresie realizacji prac budowlano-montażowych,

wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA NR 219
POSTANOWIENIA SPECJALNE DOTYCZĄCE POZIOMYCH WIERCEŃ
KIERUNKOWYCH PRZY PRZEJŚCIACH RUR, PRZEWODÓW LUB
RUROCIĄGÓW POD RZEKAMI, NASYPAMI, DROGAMI ITP.

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva będzie ponosiła odpowiedzialność za szkody powstałe w trakcie wykonywania poziomych wierceń kierunkowych przy przejściach rur, przewodów lub rurociągów pod rzekami, nasypami, drogami itp., pod warunkiem że przed rozpoczęciem prac przeprowadzono analizę gruntu (obejmującą min. pobranie próbek oraz wiercenia próbne) zgodnie z wymogami i standardami obowiązującymi przy prowadzeniu prac wiertniczych oraz że wykonawca dysponuje wiedzą i doświadczeniem w technikach prowadzenia wierceń kierunkowych.

Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:

- 1) w wyniku rozminięcia się z docelowym punktem wiercenia lub w związku z jakimkolwiek odchyleniem od planowanego kierunku wiercenia,
- 2) w rezultacie strat, ubytków lub utracie właściwości płynu stabilizującego (np. bentonitu),
- 3) w zewnętrznej izolacji rur, przewodów lub rurociągów w obrębie terenu kierunkowego wiercenia.

Dla szkód powstałych w trakcie wykonywania poziomych wierceń kierunkowych ustala się franszyzę redukcyjną w wysokości 20 proc. wysokości szkody, jednak nie mniej niż kwota wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA USUNIĘCIA RUMOWISKA

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie objętej ochroną ubezpieczeniową, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdalnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją; dodatkowo ochrona obejmuje również koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonego mienia, jeżeli czynności takie są niezbędne do celu przeprowadzenia naprawy mienia dotkniętego szkodą; w żadnym razie nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich rekultywacją.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW DODATKOWYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki,

Aviva może rozszerzyć zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału I o niezbędne i uzasadnione koszty dodatkowe poniesione przez Ubezpieczającego bezpośrednio w konsekwencji zaistniałej szkody objętej ochroną ubezpieczeniową. Koszty, o których mowa w niniejszej klauzuli, obejmują:

- 1) koszty dodatkowe składowania, zabezpieczenia lub transportu ubezpieczonego mienia,
- 2) koszty dodatkowe związane z czynnościami mającymi na celu zapobieżenie zwiększeniu się szkody, z włączeniem kosztów akcji ratowniczej oraz poszukiwawczej, w tym także kosztów poszukiwania wycieków wody, pary oraz gazu oraz kosztów zabiegów odkażających,
- 3) koszty dodatkowe związane z wynagrodzeniem należnym architektom, inspektorom, inżynierom-konsultantom, a także pozostałe koszty ekspertów, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść w celu odtworzenia lub zastąpienia ubezpieczonego mienia uszkodzonego, zniszczonego lub utraconego w wyniku zaistnienia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, z zastrzeżeniem że wyłączone są koszty poniesione na wyliczenie i przygotowanie roszczenia przez Ubezpieczającego, natomiast ubezpieczone koszty ekspertów nie mogą przekraczać obowiązujących średnich stawek rynkowych,
- 4) koszty dodatkowe związane z odtworzeniem planów, rysunków lub innych dokumentów kontraktowych uszkodzonych, zniszczonych lub utraconych w wyniku zaistnienia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia; całkowita wartość kosztów obejmowanych ochroną w ramach niniejszej Klauzuli zostaje ograniczona do kosztów robocizny poniesionych na takie odtworzenie dokumentów z włączeniem kosztów pracy w godzinach nadliczbowych oraz przeprowadzenia niezbędnych badań i analiz.

Koszty dodatkowe objęte ochroną ubezpieczeniową są wskazane w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszej Klauzuli wskazany jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA OSÓB WIZYTUJĄCYCH

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą oraz za dopłatą dodatkowej składki, Aviva rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ramach Rozdziału II o odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone osobom wizytującym teren budowy będącym pracownikami Ubezpieczającego lub innego podmiotu związanego z realizacją prac budowlano-montażowych, pod warunkiem że osoby takie przed wejściem na teren budowy uzyskały zezwolenie kierownictwa budowy na przeprowadzenie wizytacji i przebywanie na placu budowy oraz że wizytacja odbywa się przy stałej obecności przedstawiciela kierownictwa budowy, z zachowaniem zasad BHP.

Wypłata świadczenia na rzecz osoby poszkodowanej lub uprawnionej do otrzymania świadczenia następuje na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego zapadłego przeciwko sprawcy szkody lub ugody poszkodowanego ze sprawcą, za zgodą Avivy i stanowi nadwyżką ponad świadczenie ustalone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie obowiązujących przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Z zakresu ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli wyłączona pozostaje odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego jako pracodawcy za następstwa wypadków przy pracy.

KLAUZULA LIKWIDACJI DROBNYCH SZKÓD

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, w razie szkód, których szacowana całkowita wysokość ponad przyjęty w umowie ubezpieczenia poziom franszyzy redukcyjnej w dniu powstania nie przekracza kwoty wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający ma prawo przystąpić natychmiast po zgłoszeniu szkody do jej likwidacji, zachowując części uszkodzone oraz sporządzając uprzednio pisemny protokół o okolicznościach powstania szkody oraz jej skutkach (wraz z dokumentacją zdjęciową). Protokół powinien zawierać podpisy przedstawicieli Ubezpieczającego, świadka zdarzenia lub osoby, która wykryła szkodę oraz, jeśli to możliwe, oświadczenie sprawcy szkody. Niezależnie od powyższych postanowień, Ubezpieczający ma obowiązek powiadomić o szkodzie policję, jeżeli szkoda jest wynikiem lub posiada znamiona przestępstwa.

KLAUZULA PRZEDŁUŻENIA OKRESU UBEZPIECZENIA

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, Aviva nie będzie pobierała dodatkowej składki w razie przedłużenia okresu realizacji prac budowlano-montażowych w wyniku wydłużenia czasu realizacji kontraktu maksymalnie o liczbę dni wskazaną w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie konieczności dalszego przedłużenia okresu realizacji prac budowlano-montażowych powodującej, że łączna długość przedłużenia przekroczy wskazaną liczbę dni, a także, gdy przedłużenie nastąpi o większą niż wskazana liczba dni, składka dodatkowa będzie naliczana proporcjonalnie do całości okresu przedłużenia.

Postanowień niniejszej Klauzuli w żadnym razie nie należy interpretować jako zgody Avivy na przedłużenie okresu realizacji prac budowlano-montażowych.

Przedłużenie okresu realizacji prac budowlano-montażowych może zostać objęte ubezpieczeniem pod warunkiem dokonania pisemnego zgłoszenia Ubezpieczającego oraz potwierdzenia tego faktu przez Avivę.

KLAUZULA AUTOMATYCZNEGO WZROSTU

Z zachowaniem postanowień i wyłączeń ogólnych warunków niezmienionych niniejszą Klauzulą, strony postanawiają, że jeżeli w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych okaże się, że faktyczna wartość kontraktu przewyższa przyjętą w momencie zawierania umowy sumę ubezpieczenia prac budowlano-montażowych, suma ubezpieczenia takich prac zostanie automatycznie zwiększona o wartość nadwyżki, jednak nie więcej niż o wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia procent sumy ubezpieczenia prac budowlano-montażowych oraz pod warunkiem, że ostateczna, całkowita wartość kontraktu zostanie zadeklarowana przez Ubezpieczającego nie później niż w terminie 30 dni po zakończeniu okresu realizacji prac budowlano-montażowych.

W takim przypadku składka wymieniona w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi składkę zaliczkową, niepodlegającą zwrotowi.

Na podstawie deklaracji wartości kontraktu przedstawionej przez Ubezpieczającego Aviva dokona rozliczenia składki zaliczkowej przy zastosowaniu stawki wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. Jeżeli ustalona w ten sposób składka ostateczna przewyższa składkę zaliczkową, Ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia różnicy pomiędzy składką ostateczną a składką zaliczkową.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA

tel. +48 22 557 44 44
e-mail: bok@aviva.pl, www.aviva.pl

Informacja o postanowieniach z wzorca umownego
Ogólne Warunki Ubezpieczenia Mienia w Transporcie Krajowym

Rodzaj informacji	Dotyczy	Nr jednostki redakcyjnej wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3 Ust. 1-2
	Zakres ubezpieczenia	§ 5 Ust. 1-2
	Czas trwania umowy ubezpieczenia	§ 10
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Definicje	§ 2 Ust. 3
	Przedmiot ubezpieczenia	§ 3 Ust. 3
	Wartość ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	§ 4 Ust. 2-4
	Zakres ubezpieczenia	§ 5 Ust. 3-5
	Wyłączenia ogólne	§ 6
	Wyłączenia szczegółowe	§ 7
	Zawarcie umowy ubezpieczenia	§ 8 Ust. 6
	Składka ubezpieczeniowa	§ 9 Ust. 5
	Obowiązki Ubezpieczającego	§ 11 Ust. 2-3
	Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania	§ 13 Ust. 1, 3-4, 6-8
	Zabezpieczenie prawa do regresu	§ 16 Ust. 4

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA ŁADUNKÓW W TRANSPORCIE KRAJOWYM (CARGO)

§ 1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia ładunków w transporcie krajowym (zwane dalej ogólnymi warunkami) stanowią podstawę do zawierania umów ubezpieczenia mienia w czasie jego przewozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których stronami są: Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA (zwane dalej Aviva) i osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej (zwane dalej Ubezpieczającym).
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta również na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych ogólnych warunków dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do Ubezpieczonego.

§ 2. DEFINICJE

Ilekroć w niniejszych ogólnych warunkach, wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, a także w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonywaniem tej umowy używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

- 1) **Mienie**
Przedmioty materialne.
- 2) **Ładunek**
Mienie stanowiące przedmiot przewozu.
- 3) **Szkoda**
Uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego ładunku, spowodowany przez co najmniej jedno zdarzenie losowe objęte ubezpieczeniem. Nie obejmuje strat o charakterze następczym, między innymi takich jak utrata zysku lub zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, utrata wartości rynkowej, kary umowne, sądowe lub administracyjne, grzywny oraz jakiegokolwiek inne kary o charakterze pieniężnym lub odszkodowania o charakterze karnym.
- 4) **Zdarzenie losowe**
Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym ładunku.
- 5) **Franszyza redukcyjna**
Ustalona w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszane każde odszkodowanie określone zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
- 6) **Ubezpieczenie jednostkowe**
Ubezpieczenie obejmujące przewóz wskazanego ładunku na określonej trasie.
- 7) **Ubezpieczenie generalne**
Ubezpieczenie obejmujące przewozy wszystkich lub niektórych rodzajów ładunków w okresie ubezpieczenia.
- 8) **Pożar**
Ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i jest w stanie rozszerzyć się samoistnie.
- 9) **Uderzenie pioruna**
Gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na środek transportu lub ładunek.
- 10) **Wybuch**
Gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołana ich dążnością do rozprzestrzeniania się, przy czym w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników obowiązuje warunek, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż w skutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia; do wybuchu zalicza się także implozję, polegającą na uszkodzeniu ciśnieniem zewnętrznym zbiornika lub aparatu próżniowego.
- 11) **Huragan**
Wiatr, którego działanie zdolne jest wyrządzić masowe szkody, przy czym stwierdzenie działania huraganu powinno zostać potwierdzone orzeczeniem Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, a w razie braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia, przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie, świadczący

o działaniu huraganu; pojedyncze szkody uważa się za huraganowe tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono ślady działania huraganu lub też rodzaj szkody i jej rozmiary świadczące o działaniu wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/s.

- 12) **Powódź**
Zalanie terenu w wyniku podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących, a także wskutek opadów.
- 13) **Deszcz nawalny**
Opad deszczu, którego współczynnik wydajności wynosi co najmniej 4, przy czym stwierdzenie wystąpienia deszczu nawalnego powinno zostać potwierdzone przez Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w razie braku takiego potwierdzenia przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w najbliższym sąsiedztwie, świadczący wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego.
- 14) **Wypadek środka transportu**
Nagłe działanie siły mechanicznej na środek transportu w momencie jego zetknięcia z osobami, zwierzętami lub przedmiotami, a także przewrócenie się, wykołowanie się, spadnięcie, zatonięcie środka transportu.
- 15) **Kradzież z włamaniem**
Zabór ładunku przez sprawcę w celu przywłaszczenia w następstwie usunięcia przeszkody materialnej będącej częścią konstrukcji lub specjalnym zamknięciem środka transportu.
- 16) **Kradzież z włamaniem z zaborem środka transportu**
Zabór ładunku przez sprawcę w celu przywłaszczenia w drodze włamania do środka transportu z jednoczesnym dokonaniem zaboru środka transportu lub jego czasowego zawłaszczenia.
- 17) **Rabunek**
Zabór ładunku przez sprawcę w celu przywłaszczenia (również z jednoczesnym zaborem środka transportu) z użyciem przemocy fizycznej wobec osoby dokonującej przewozu lub groźby jej natychmiastowego użycia albo przez doprowadzenie tej osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności.
- 18) **Transport własny** jest to transport, który:
 - a) dokonywany jest środkami transportu będącymi własnością Ubezpieczającego lub pozostającymi w jego dyspozycji, lub
 - b) wykonywany jest przez samego Ubezpieczającego lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność.
- 19) **Transport zawodowy**
transport dokonywany przez przewoźnika zawodowego na podstawie umowy o przewóz, potwierdzony wydaniem listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego.
- 20) **Parking strzeżony**
wydzielony teren oznakowany jako „parking strzeżony”, całodobowo dozorowany, oświetlony w porze nocnej, wyposażony w urządzenia blokujące wjazd i wyjazd, uniemożliwiające wjazd i wyjazd pojazdu bez zezwolenia osoby dozorującej parking.
- 21) **Reklamacja**
wystąpienie, w tym skarga lub zażalenie, skierowane do Avivy przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, w którym Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Avivę.

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ochroną ubezpieczeniową obejmowane są ładunki, stanowiące własność Ubezpieczającego lub, dla których na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek ich ubezpieczenia. Ładunki mogą być objęte ubezpieczeniem w transporcie samochodowym, kolejowym, lotniczym, wodnym śródlądowym w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Mienie objęte ochroną ubezpieczeniową pozostaje wskazane w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, Aviva nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następującego mienia:
 - 1) wartości pieniężnych, banderoli akcyzy, kart kredytowych lub płatniczych, bonów towarowych, akcji, obligacji;

- 2) dokumentów, akt, modeli, wzorów;
- 3) przewożonego w ramach handlu obwoźnego;
- 4) przemieszczanego w obrębie jednej nieruchomości lub posesji;
- 5) uszkodzonego, niesprawnego, zdekompletowanego;
- 6) odpadów i surowców wtórnych;
- 7) zwierząt żywych;
- 8) zwłok i szczątków ludzkich;
- 9) bagażu osobistego;
- 10) dzieł sztuki oraz przedmiotów o wartości kolekcjonerskiej.

§ 4.

WARTOŚĆ UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

1. Wartością ubezpieczonego mienia jest wartość ładunku w miejscu i czasie załadowania łącznie z kosztami dostarczenia ładunku do miejsca przeznaczenia. Wartość ładunku określa się (z zastrzeżeniem postanowień § 15) według ceny w fakturze sprzedaży; jeżeli nie można ceny takiej ustalić w miejscu i czasie załadowania, wartość ładunku określa się przez porównanie jej z wartością mienia takiego samego rodzaju i jakości.
2. Suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Avivy za szkody powstałe w ładunku przewożonym na jednym środku transportu.
3. W ubezpieczeniach jednostkowych suma ubezpieczenia ustalona jest według wartości mienia stanowiącego ubezpieczony ładunek. Jeżeli określona w takim ubezpieczeniu suma ubezpieczenia przewyższa wartość ubezpieczonego ładunku, Aviva odpowiada za szkody do wysokości wartości ubezpieczonego ładunku. Jeżeli określona w takim ubezpieczeniu suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego ładunku, Aviva odpowiada za szkody w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia pozostaje do wartości ubezpieczonego ładunku.
4. W ubezpieczeniach generalnych suma ubezpieczenia ustalona jest według spodziewanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej wartości ubezpieczonego ładunku na jednym środku transportu. Jeżeli określona w takim ubezpieczeniu suma ubezpieczenia przewyższa faktyczną wartość ubezpieczonego ładunku na środku transportu w chwili wystąpienia szkody, Aviva odpowiada za szkody do wysokości faktycznej wartości ubezpieczonego ładunku na środku transportu w chwili wystąpienia szkody. Jeżeli określona w takim ubezpieczeniu suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego ładunku na środku transportu w chwili wystąpienia szkody, Aviva odpowiada za szkody w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia pozostaje do wartości ubezpieczonego ładunku na środku transportu w chwili wystąpienia szkody.

§ 5.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są, z zastrzeżeniem wyłączeń zawartych w niniejszych ogólnych warunkach, szkody powstałe w trakcie okresu ubezpieczenia w ładunku wskazanym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia w wyniku zaistnienia co najmniej jednego z następujących zdarzeń losowych:
 - 1) pożar, uderzenie pioruna, wybuch, upadek statku powietrznego na środek transportu, huragan, powódź, deszcz nawalny;
 - 2) wypadek środka transportu;
 - 3) kradzież z włamaniem;
 - 4) kradzież z włamaniem z zaborem środka transportu;
 - 5) rabunek;
 - 6) zdarzenia losowe inne niż wymienione w punktach 1) do 5) i nie wyłączone w niniejszych warunkach, jeżeli w ich następstwie doszło do połamania, potłuczenia, rozbicia, wycieku, podarcia, zabrudzenia, rozsypania, poplamienia, pocięcia, zgniecenia, zamoczenia, porysowania lub inaczej określonego uszkodzenia lub zniszczenia ubezpieczonego ładunku.
2. Aviva odpowiada dodatkowo, w granicach sumy ubezpieczenia, za szkody w ładunku:
 - 1) będące wynikiem skażenia lub zanieczyszczenia ubezpieczonego ładunku, powstałe w następstwie wystąpienia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
3. W razie zajścia zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia, Aviva zwraca również Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia:
 - 1) koszty poniesione w celu zabezpieczenia ładunku bezpośrednio zagrożonego szkodą,
 - 2) koszty wynikłe z zastosowania przez Ubezpieczającego wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w ładunku,

jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się nieskuteczne, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy suma ubezpieczenia jest niższa od wartości ładunku koszty te zostaną zmniejszone w takim stosunku jak odszkodowanie, tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia ładunku, bez względu na to, czy poniesione zostały na polecenie Avivy.

4. Jeżeli koszty określone w ust. 3 dotyczą łącznie mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, Aviva pokrywa je w takiej proporcji do ogólnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego, w jakiej wartość ubezpieczonego mienia pozostaje do wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego łącznie.
5. Dodatkowo, z zastrzeżeniem określenia stosownego limitu odpowiedzialności w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte udokumentowane i uzasadnione koszty poniesione w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją; ochrona obejmuje również koszty demontażu i ponownego montażu nieszkodzonych części ładunku, jeżeli czynności takie są niezbędne w celu przeprowadzenia naprawy ładunku dotkniętego szkodą; w żadnym razie nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich rekultywacją. Limit odpowiedzialności określony zgodnie z tym punktem ulega każdorazowej redukcji o kwotę wypłaconego odszkodowania.

§ 6.

WYŁĄCZENIA OGÓLNE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą bezpośrednio lub pośrednio wskutek:
 - 1) działania promieniowania jonizującego lub skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, a w szczególności z paliwa jądrowego lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
 - 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziaływujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
 - a) wojny, najazdu, wrogiego działania drugiego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych bez względu na fakt czy wojna została wypowiedziana czy też nie, wojny domowej, buntu, przewrotu, rewolucji, powstania lub niepokojów społecznych przybierających rozmiary powstania, przewrotu wojskowego, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego;
 - b) jakiegokolwiek aktu terrorizmu obejmującego w szczególności:
 - użycie lub groźbę użycia siły lub przemocy,
 - pozbawienie życia, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (obejmujące także usiłowanie, przygotowanie, pomocnictwo lub groźbę pozbawienia życia czy też zniszczenia lub uszkodzenia mienia), w szczególności na skutek działania promieniowania radioaktywnego lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub biologicznymi,
 dokonane przez jakiejkolwiek osoby lub grupy osób podejmujących działania w szczególności z pobudek politycznych, religijnych lub ideologicznych, tak aby:
 - osiągnąć cele wynikające z tych pobudek, niezależnie od faktu czy cele takie zostały w jakiejkolwiek formie zaimplementowane lub sprecyzowane,
 - zastraszyć społeczeństwo lub jakąkolwiek jego część;
 - c) wszelkich działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków zdarzeń wymienionych w literach a) i b), a także wszelkich działań pozostających w jakiegokolwiek relacji do zdarzeń wymienionych w literach a) i b),
 - 3) rozruchów, strajków, lokautów, niepokojów społecznych,
 - 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
 - 5) skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub ubezpieczonego mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami,
 - 6) umyślnego działania lub zaniechania albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osób, za które ponoszą oni odpowiedzialność,
 - 7) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub też przypadkowego przesłania lub przekazania

(elektronicznie lub w inny sposób) programu, zawierającego jakiegokolwiek instrukcję lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określone mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.

2. Na Ubezpieczającym spoczywa obowiązek udowodnienia, że wymienione w ust. 1 pkt. 2), 3) lub 4) zdarzenia, jako fakty powszechnie znane, nie były bezpośrednią lub pośrednią przyczyną powstania szkody.

§ 7.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) polegające na utracie danych lub informacji, niezależnie od ich nośnika,
- 2) polegające na braku miary, wagi lub objętości – w granicach obowiązujących norm lub przyjętych zwyczajowo ubytków naturalnych,
- 3) powstałe wskutek kradzieży ładunku, jeżeli zdarzenie nie nosi znamion kradzieży z włamaniem lub kradzieży z włamaniem z zaborem środka transportu,
- 4) spowodowane użyciem środka transportu o złym stanie technicznym, niewłaściwego lub nieprzystosowanego do realizacji danego zadania transportowego w przypadku transportu własnego, a w przypadku transportu zawodowego – o ile Ubezpieczający wiedział o takich uchybieniach w doborze środka transportu lub mógł się o nich dowiedzieć dochowując należytej staranności,
- 5) spowodowane przez kierowcę, znajdującego się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających w przypadku transportu własnego,
- 6) wynikające z niedostatecznego lub niewłaściwego opakowania przedmiotu ubezpieczenia, przy czym za opakowanie uznaje się również zamocowanie lub rozmieszczenie przedmiotu ubezpieczenia na środku transportu, o ile czynności te były dokonywane bezpośrednio przez Ubezpieczającego lub osoby, za które Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, a w przypadku transportu zawodowego, o ile Ubezpieczający wiedział o takim niedostatecznym lub niewłaściwym opakowaniu lub mógł się o nim dowiedzieć dochowując należytej staranności,
- 7) powstałe w bezpośrednim następstwie opóźnienia dostawy, nawet jeśli opóźnienie jest skutkiem zdarzenia objętego ubezpieczeniem,
- 8) będące wynikiem naturalnych właściwości przedmiotu ubezpieczenia,
- 9) będące wynikiem niewypłacalności lub uchybień finansowych przewoźnika lub właściciela środka transportu.

2. W przypadku samochodowego transportu własnego Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego Aviva nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku zaistnienia kradzieży z włamaniem lub kradzieży z włamaniem z zaborem środka transportu, jeżeli:

- 1) szkoda powstała podczas postoju samochodu w godzinach od 22.00 do 6.00 poza parkingami strzeżonymi,
- 2) samochód nie jest wyposażony w sprawny alarm lub immobilizer lub urządzenie blokujące skrzynię biegów lub inne urządzenie przeciwkradzieżowe, bądź też w przypadku oddalenia się kierowcy od samochodu nie nastąpiło zamknięcie samochodu i uruchomienie przynajmniej jednego urządzenia zabezpieczającego lub kierowca pozostawił w samochodzie kluczyki lub dokumenty pojazdu bądź dokumenty ładunku,
- 3) ładunki nie są umieszczone w przestrzeni ładunkowej lub będąc umieszczone w przestrzeni ładunkowej są widoczne z zewnątrz, chyba że rodzaj ładunku lub jego wymiary nie pozwalają na inny sposób załadowania.

§ 8.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela skierowanego do Avivy.

2. Wniosek powinien zawierać co najmniej:

- 1) w przypadku ubezpieczenia jednostkowego:
 - a) imię i nazwisko lub firmę, siedzibę i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, jeżeli jest on inną osobą niż Ubezpieczający,
 - b) opis ładunku będącego przedmiotem ubezpieczenia oraz jego cechy szczególne, w tym jednostkowe, pozwalające na jego identyfikację,
 - c) informacje na temat opakowania ładunku,
 - d) informacje o środku transportu i przewoźniku,
 - e) sumę ubezpieczenia,
 - f) datę rozpoczęcia przewozu,

- g) trasę przewozu,
- h) zakres ubezpieczenia,
- i) informacje o szkodach w transporcie w okresie 36 miesięcy przed złożeniem wniosku.

- 2) w przypadku ubezpieczenia generalnego:

- a) imię i nazwisko lub firmę, siedzibę i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, jeżeli jest on inną osobą niż Ubezpieczający,
- b) okres ubezpieczenia,
- c) informacje o rodzajach ładunków,
- d) informacje na temat opakowania ładunków,
- e) informacje o rodzajach środków transportu i przewoźnikach (w tym o udziale transportu własnego w przewozach),
- f) informacje o trasach przewozów,
- g) sumę ubezpieczenia, będącą maksymalną wartością przedmiotu ubezpieczenia na jednym środku transportu,
- h) zakres ubezpieczenia,
- i) łączną wartość ładunków przewidzianych do przewiezienia w okresie ubezpieczenia (w podziale na rodzaje mienia),
- j) informacje o szkodach w transporcie w okresie 36 miesięcy przed złożeniem wniosku.

3. Aviva zastrzega sobie prawo żądania od Ubezpieczającego lub jego przedstawiciela dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.

4. Ubezpieczający lub jego przedstawiciel zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji wymienionych w formularzu wniosku lub co najmniej wymienionych w ust. 2. oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w jakichkolwiek pismach Avivy, a także podać wszystkie znane sobie okoliczności istotne dla oceny ryzyka i zakresu odpowiedzialności. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub nie udzielenia odpowiedzi w odniesieniu do którejkolwiek z poruszonych przez Avivę kwestii zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

5. Jeżeli okoliczności, na podstawie których Aviva zawarła umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający lub jego przedstawiciel jest zobowiązany zawiadomić Avivę o takich zmianach niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.

6. Aviva nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do powyższego naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym..

7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, Ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobie zainteresowanej, przed przystąpieniem tej osoby do takiej umowy ubezpieczenia, warunki umowy ubezpieczenia, w szczególności niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia ładunków w transporcie krajowym (CARGO) wraz z informacją o postanowieniach wzorca umownego, na piśmie lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, rozumianym jako materiał lub urządzenie umożliwiające konsumentowi lub przedsiębiorcy przechowywanie informacji kierowanych osobiście do niego, w sposób umożliwiający dostęp do informacji w przyszłości przez czas odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i które pozwalają na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci.

§ 9.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki należnej z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej jest wyrażona jako:

- 1) iloczyn przyjętej w umowie ubezpieczenia stawki oraz zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia (ubezpieczenie jednostkowe),
- 2) iloczyn przyjętej w umowie ubezpieczenia stawki oraz planowanej łącznej wartości (lub jej określonej części) ładunków w okresie ubezpieczenia (ubezpieczenie generalne).

2. Przy ustalaniu stawki ubezpieczeniowej brane są pod uwagę m. in. następujące kryteria: rodzaj ładunku, rodzaj środka transportu, sposób opakowania ładunku, gabaryty i masa ładunku, historia szkodowości, czas trwania przewozu, trasa przewozu, warunki atmosferyczne, suma ubezpieczenia, przewoźnik i jego doświadczenie.

3. Składka dla ubezpieczenia generalnego jest uzależniona od planowanej łącznej wartości ładunków w okresie ubezpieczenia, przy czym określona jej część, płatna na początku okresu ubezpieczenia jest składką zaliczkową, a jej ostateczne rozliczenie nastąpi w sposób i w terminie podanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, w oparciu o przedstawioną przez Ubezpieczającego deklarację łącznej wartości ładunków w okresie ubezpieczenia.

4. Wysokość składki z tytułu udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej, jak również termin jej płatności, wskazane są w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia. W razie braku określenia terminu płatności, składka lub jej rata należna Avivie powinna zostać w pełni opłaconą w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
5. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. W razie rozłożenia płatności składki na raty, z chwilą uznania przez Avivę roszczenia niezapłacone raty składki stają się natychmiast wymagalne. Jeżeli Ubezpieczający nie opłaci pozostałych rat składki, Aviva pomniejszy o tę sumę należne odszkodowanie.
6. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość środków pozwalająca na realizację przelewu.
7. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zaistnienia zdarzenia losowego, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

§ 10.

CZAS TRWANIA UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na czas trwania przewozu wskazanego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia (ubezpieczenie jednostkowe) albo na okres ubezpieczenia wskazany w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia (ubezpieczenie generalne). W każdym z tych przypadków okres ubezpieczenia pojedynczego przewozu rozpoczyna się z chwilą, gdy środek transportu z ładunkiem opuszcza magazyn lub miejsce składowania w celu odbycia ubezpieczonego przewozu, trwa w czasie przewozu na zaplanowanej trasie i kończy się z chwilą dotarcia środka transportu z ładunkiem do pierwszego magazynu lub pierwszego miejsca składowania.
2. W przypadku ubezpieczenia generalnego, jeżeli nie umówiono się inaczej odpowiedzialność Aviva rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu. Transporty, które rozpoczęły się w okresie ubezpieczenia są ubezpieczone do chwili dostarczenia ładunku do pierwszego magazynu, nawet jeśli nastąpiło to po zakończeniu okresu ubezpieczenia. Transporty rozpoczęte przed początkiem okresu ubezpieczenia nie są objęte ubezpieczeniem.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za dodatkową składką okres ubezpieczenia każdego ubezpieczonego przewozu może zostać przedłużony o czas załadunku lub rozładunku, rozumianego jako bezpośrednie umieszczenie ładunku na środku transportu lub bezpośrednie zdjęcie ładunku ze środka transportu z wyłączeniem transportu wewnątrzskładowego.
4. Jeżeli Aviva ponosiła odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej raty, a składka lub jej rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, Aviva ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka, a Aviva zachowuje prawo do żądania zapłaty składki za okres, przez który faktycznie ponosiła odpowiedzialność.
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Aviva nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej, a jeżeli składka naliczana była zgodnie z § 9 ust. 1 p. 2) – składki za ubezpieczenie ładunków faktycznie przewiezionych w tym okresie. Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Avivę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu Ubezpieczający świadomie wprowadził Avivę w błąd lub zataił istotne informacje.
6. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłaconą w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez Avivę po upływie wskazanego na polisie terminu płatności raty składki odpowiedzialność Avivy ustaje i uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa wymienione 7 dni.
7. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione, za zgodą Avivy, na jego nabywcę. Przeniesienie tych praw bez zgody Avivy uznaje się za bezskuteczne. W razie przenie-

sienia praw, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony, za zgodą Avivy, umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli natomiast prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

8. W razie odstąpienia lub wypowiedzenia umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego, Aviva zwróci składkę w wysokości, jaka wynika z odjęcia od składki zapłaconej składki za ubezpieczenie ładunków faktycznie przewiezionych w okresie udzielonej przez Avivę ochrony ubezpieczeniowej.

§ 11.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:
 - 1) niezwłocznego powiadomienia Avivy o wszelkich zmianach okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę dokonaną przez Avivę przyjętego do ubezpieczenia ryzyka i na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia szkody,
 - 2) wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Aviva zastrzega sobie prawo do inspekcji przedmiotu ubezpieczenia w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Aviva, o ile nie umówiono się inaczej.
3. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia losowego mogącego pociągnąć za sobą powstanie szkody w ładunku, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych ogólnych warunków:
 - 1) Ubezpieczający jest zobowiązany:
 - a) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia (ładunku) oraz zapobieżenia szkodzie (w ładunku) lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - b) niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych zawiadomić Avivę,
 - c) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ładunku nastąpiły w rezultacie świadomego działania, którego celem było wyrządzenie szkody lub też w razie istnienia innych znamion wykroczenia lub przestępstwa,
 - d) udzielić Avivie lub powołanym przez Avivę ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, odpowiedzialności Avivy oraz określenia wysokości odszkodowania, przy czym Ubezpieczający obowiązany jest jednocześnie sporządzić, na podstawie posiadanych materiałów i na własny koszt, obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przesłać Avivie roszczenie,
 - e) z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym, do czasu rozpoczęcia przez Avivę inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody Avivy na przystąpienie do usuwania skutków szkody,
 - f) po uzyskaniu zgody Avivy, przystąpić i przeprowadzić remont lub naprawę uszkodzonego mienia bez nieuzasadnionej zwłoki,
 - g) zażądać od przewoźnika lub spedytora sporządzenia protokołu o stanie ładunku zgodnie z przepisami prawa przewozowego oraz wziąć udział w jego sporządzaniu; w razie odmowy sporządzenia takiego protokołu przez przewoźnika lub spedytora albo w razie przewozu ładunku własnym lub wynajętym środkiem transportu, sporządzić z udziałem dwóch osób postronnych własny protokół zawierający dane dotyczące przyczyn powstania szkody i jej wysokości oraz inne okoliczności i dowody istotne dla sprawy,
 - h) zażądać od kierowcy i konwojenta pisemnego oświadczenia o powstaniu szkody uwzględniającego wszystkie okoliczności istotne dla sprawy,
 - i) pisemnie obciążyć przewoźnika lub spedytora odpowiedzialnością za powstanie szkody.
 - 2) przedstawiciele Avivy są upoważnieni:
 - a) do wejścia na teren miejsca składowania przedmiotu ubezpieczenia oraz inspekcji miejsc, w których wydarzyła się szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia,
 - b) do rozporządzania odzyskami z mienia dotkniętego szkodą, z zastrzeżeniem, że w żadnym razie Ubezpieczający nie może, według jego woli, pozostawić uszkodzonego mienia Avivie.

2. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba, za którą ponosi odpowiedzialność z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 3 pkt. 1) litera a), odszkodowanie nie należy się.
3. W razie naruszenia przez Ubezpieczającego lub osobę, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, obowiązku wymienionego w ust. 3 pkt. 1) litera b) Aviva może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Avivie ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia losowego.

§ 12.

TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, które spowodowało powstanie szkody w ubezpieczonym ładunku, Ubezpieczający niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni roboczych, zawiadomi o tym fakcie Avivę.
2. Na podstawie zawiadomienia, Aviva przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości szkody i odszkodowania. W oparciu o wymieniony w zdaniu poprzednim wykaz oraz zgodnie z postanowieniami niniejszych ogólnych warunków, Ubezpieczający obowiązany jest sporządzić obliczenie poniesionych szkód oraz przygotować i przedstawić roszczenie. Aviva zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.
3. W razie konieczności wizyty przedstawiciela Avivy w miejscu powstania zdarzenia (w celu dokonania oględzin mienia dotkniętego szkodą), Ubezpieczający zostanie niezwłocznie poinformowany o takim fakcie.
4. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Aviva przekazuje Ubezpieczającemu stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia również wysokości szkody oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
5. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w § 11 ust. 3 pkt. 1).
6. Od decyzji odmownej Ubezpieczającemu przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego wskazanego w § 19.
7. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy.

§ 13.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

1. Górną granicą odpowiedzialności Avivy, z zastrzeżeniem kosztów, o których mowa w § 5 ust. 5, stanowi suma ubezpieczenia, określona zgodnie z § 4.
2. Jako wysokość szkody ustala się:
 - 1) w razie utraty ładunku w całości albo takiego uszkodzenia całości ładunku, że z uwagi na jego właściwości nie nadaje się on do naprawy – w wysokości wartości utraconego lub uszkodzonego ładunku, określonej zgodnie z § 4;
 - 2) w razie utraty części ładunku lub takiego uszkodzenia części ładunku, że z uwagi na jego właściwości uszkodzona część nie nadaje się do naprawy – w wysokości wartości utraconej lub uszkodzonej części ładunku, określonej zgodnie z § 4;
 - 3) w razie uszkodzenia ładunku, kiedy ładunek nadaje się do naprawy lub remontu – niezbędne koszty naprawy lub remontu konieczne w celu przywrócenia uszkodzonemu ładunkowi poprzedniego stanu zdadności do użytku. Jeżeli napraw dokonano w warsztacie Ubezpieczającego, Aviva zapłaci koszt materiału i płac poniesiony w celu naprawy oraz rozsądny narzut procentowy na pokrycie kosztów ogólnych, z zastrzeżeniem, że ustalona w taki sposób wysokość szkody nie może być większa niż określona na podstawie postanowień zawartych w zdaniu poprzedzającym. W razie, gdy uszkodzone mienie stanowi całość ubezpieczonego ładunku i koszty naprawy lub remontu przekraczają wartość ładunku określoną zgodnie z § 4, ładunek taki uważa się za całkowicie zniszczony, a ustalenie wysokości szkody nastąpi na podstawie postanowień zawartych w ust. 2. p. 1) niniejszego paragrafu. W razie gdy uszkodzone mienie stanowi część ubezpieczonego ładunku i koszty naprawy lub remontu przekraczają wartość tej części ładunku określoną zgodnie z § 4, wówczas ustalenie wysokości szkody nastąpi na podstawie postanowień zawartych w ust. 2. p. 2) niniejszego paragrafu;
 - 4) w razie uszkodzenia ładunku w stopniu kwalifikującym do dalszej sprzedaży, lecz po obniżonych cenach – różnicę pomiędzy wartością mienia przed szkodą a ceną ustaloną w drodze przeceny. O planowanej przecenie uszkodzonego mienia Ubezpieczający jest obowiązany zawiadomić Avivę, która zastrzega sobie prawo delegowania swego przedstawiciela do wzięcia udziału w dokonywanej przecenie.

3. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej, pamiątkowej lub sentymentalnej,
 - 2) jakichkolwiek kosztów związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji przedmiotu ubezpieczenia, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo, w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa, które zostało ustanowione i weszło w życie w okresie po wytworzeniu przedmiotu ubezpieczenia,
 - 3) kosztów innowacji i ulepszeń.
4. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z uwzględnieniem następujących zasad:
 - 1) od ustalonej wysokości szkody odejmuje się wartość tej części ładunku dotkniętego szkodą, która z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, sprzedaży lub przeróbki,
 - 2) do ustalonej wysokości szkody dolicza się, w granicach sumy ubezpieczenia, poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 3,
 z zastrzeżeniem, że w razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia różnej od wartości ładunku, wysokość odszkodowania zostanie skorygowana zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 3 i 4 oraz § 5 ust. 3.
5. Do ustalonej zgodnie z ust. 4 wysokości odszkodowania dolicza się poniesione przez Ubezpieczającego uzasadnione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 5.
6. Od ustalonej zgodnie z ust. 5 wysokości odszkodowania odejmuje się franszję redukcyjną w wysokości wskazanej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
7. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Aviva odpowiada wobec innych ubezpieczycieli do wysokości szkody w takim stosunku w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
8. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym ubezpieczycielem, uzgodniono, że suma wypłacana przez tego ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec Avivy zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 14.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Aviva wypłaci odszkodowanie w ciągu trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Avivy lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, Aviva wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu czterech dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem, że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zostanie ona wypłacona w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Wypłata odszkodowania nie powoduje zmniejszenia sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, iż powyższe postanowienie nie ma zastosowania dla zdarzeń losowych lub kosztów, dla których ustalono limit odpowiedzialności.

§ 15.

PŁATNICZY PODATKÓW POŚREDNICH

Jeżeli Ubezpieczający jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia, to wszelkie dane liczbowe, o których mowa w niniejszych ogólnych warunkach (w szczególności wartości, sumy ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, koszty, odszkodowania), nie będą uwzględniały tego podatku.

§ 16.

ZABEZPIECZENIE PRAWA DO REGRESU

1. Z dniem zapłaty odszkodowania, roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Avivę do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Aviva pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Avivy.

2. Nie przechodzą na Aviva roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić Avivie, zarówno przed jak i po wypłacie odszkodowania, wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec osób trzecich odpowiedzialnych za szkodę, w tym dostarczyć odpowiednie dokumenty i udzielić niezbędnych Avivie informacji.
4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Avivy zrzekł się w całości lub części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub też w nienależyty sposób wykonuje obowiązki określone w ust. 3, Aviva może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w § 18 ust. 4, wyjaśnimy w informacji przekazywanej osobie zgłaszającej reklamację, przyczynę opóźnienia, wskażemy okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określimy przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Osoba zgłaszająca reklamację jest uprawniona do złożenia odwołania od decyzji Avivy dotyczącej złożonej reklamacji. W sprawach odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia § 18 ust. 1-5.
7. Zgłaszającemu reklamację, w sytuacji nieuwzględnienia jego roszczeń w powyższym trybie rozpatrywania reklamacji, przysługuje prawo do złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego. Osobie fizycznej będącej ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wystąpienia do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy klientem a podmiotem rynku finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Rzecznik Finansowy jest uprawniony do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązania sporów konsumenckich, o którym mowa w ustawie z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Udział w postępowaniu jest dla Avivy obowiązkowy. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie: www.rf.gov.pl
8. Aviva podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
9. Konsumentowi przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
10. Sposób i tryb rozpatrywania wniosków i skarg przez podmioty, o których mowa w § 18 ust. 7-9 regulują właściwe przepisy.

§ 17.

POSTANOWIENIA DODATKOWE

1. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od określonych w niniejszych ogólnych warunkach, z zastrzeżeniem, że postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia uwzględnione zostały dodatkowe lub odmienne postanowienia umowne mają one pierwszeństwo przed postanowieniami niniejszych ogólnych warunków.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany informować Avivę o jakichkolwiek zmianach siedziby i adresu. Jeżeli Ubezpieczający zmienił siedzibę lub adres i nie zawiadomił o tym fakcie Avivy, jakkolwiek korespondencja skierowana na adres ostatniej znanej siedziby Ubezpieczającego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłaby doręczona, gdyby Ubezpieczający nie zmienił siedziby. Postanowienie zdania poprzedniego nie dotyczy Ubezpieczającego będącego konsumentem.

§ 18.

REKLAMACJE

1. Organem właściwym do rozpatrzenia reklamacji jest Zarząd Avivy lub upoważnieni przez Zarząd pracownicy Avivy.
2. Reklamacje mogą być składane:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście w Avivie lub w jednostce Avivy obsługującej jej klientów albo przesyłką pocztową, w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
 - 2) ustnie – telefonicznie dzwoniąc pod numer +(48) 22 557 44 44 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w Avivie lub jednostce Avivy obsługującej jej klientów,
 - 3) w formie elektronicznej – z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na adres: reklamacje@aviva.pl.
3. O sposobie rozpatrzenia reklamacji powiadomimy osobę, która ją zgłosiła – w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji (w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2011 roku Nr 199, poz. 1175)). Odpowiedź tą możemy dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek zgłaszającego reklamację.
4. Rozpatrzymy złożoną reklamację i udzielimy odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia jej otrzymania, przy czym do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.

§ 19.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDOWA

Powództwo o roszczenie z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 20.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych ogólnych warunków stosować się będzie prawo polskie.
2. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach lub nie uzgodnionych dodatkowo, mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa.
3. Niniejsze ogólne warunki zostały przyjęte Uchwałą Zarządu Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S. A. z dnia 22.12.2016 roku i mają zastosowanie do umów zawieranych począwszy od dnia 10.01.2017 r.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA

tel. +48 22 557 44 44
e-mail: bok@aviva.pl, www.aviva.pl